

NCHAA SÁ NĬ XINÍ TÉ JUÀÁ NDIHI NCHAA SÁ NĬ TECÚ DÓHO-DE

Xítohó Jesucrìstú xáhaⁿ-gă xii té Juàá nchaa nàcuáa cada-xi ñuyíú

1 ¹Te Yá Ndiöxí ní xáhaⁿ-gă xii Xítohó Jesucrìstú nchaa sá tá cùyatni vií-nă cada-xi ñuyíú-a cuendá sá cǔñaha-gă xii cue tée xínu cuechi núú-gă, te Xítohó Jesucrìstú ní tendaha-gă ìⁿ espíritú xínú cuèchi núú-gă ní quixi-xi ní cachí tnúhu-xi nchaa tnúhu-áⁿ xii yúhú té Juàá tée xínu cuechi núú-gă, te nchaa tnúhu-áⁿ ndèé núú tütú-a. ²Te yúhú cǎchí tnúhu ndáá-í xii-ndo nàcuáa ní cáháⁿ Yă Ndiöxí, te cǎháⁿ ndáá tucu-í cuendá Xítohó Jesucrìstú, ndihi cuendá nchaa sá nĬ xiní-í.

³Te váha táhú ñăyiu dăcuaha nchaa tnúhu ndèé núú tütú-a, te váha tucu táhú ñăyiu ndèdóho, te váha tucu táhú nchaa ñăyiu tnĬ nacuáa cǎháⁿ-xi, chi sa ta cùyatni vií-nă nduu cǎda-xi nchaa nacuáa cǎháⁿ-xi.

**Té Juàá cǎdǔha-dé tutú quíhíⁿ ndaha ndi ùsá xichi cue ñăyiu ndècu ichi
Yá Ndiöxí**

⁴Te yúhú té Juàá cǎdǔha-í tutú daquixi-í ndi ùsá xichi núú ndécú nchòhó ñăyiu ndècu ichi Yá Ndiöxí ndécú dìstrítú Àsiá. Te mee-gă ná chindee chitúu ñaha-gă xii-ndo, te ío váha cuu iní-ndó cǔndecu-ndo. Te cuèi ndéé sanaha ñu-ni-gá ndécú, te ñu-ni-gá ndécú cuèi vitna, te ducaⁿ-ni cǔndecu-gá cuèi ndéé núú cuáháⁿ núú vĕxi, te ñu-ni ducaⁿ ío na chindee chitúu ñaha ndi usá cue espíritú ndécú núú-gă xii-ndo, te ío váha cuu iní-ndó cǔndecu-ndo. ⁵Te ñu-ni ducaⁿ na cǎda tucu Xítohó Jesucrìstú, te ñu-gá cúú-gă Yaá cǎháⁿ ndáá, te ñu-ni-gá ní xíhí-gá te díhna-gá ní ndoto, te dǎtnùní ndéé cuèé-gá te ndoto cue ñăyiu ní xíhí, te ñu-ni-gá táxí tnùní-gá nchaa cue tée yǐndaha ñaha xii ñăyiu ndècu ñuyíú-a. Te ío cùu iní ñáhá-gă xii-o, te mee-gă ní sati níñí-gă te ní xíhí-gá núú cùrúxí sá cuendá nchaa sá cuèhé sá dúhá quide-o, te ní ndada ndoo ní ndada nine-gá iní-ó, ⁶te vitna ní quide ñaha-gă xii-o dǎtná cue tée yǐndaha ñăyiu, te ní quide ñaha tucu-gá xii-o dǎtná cue dútú xínu cuèchi-o núú Tǎtá-gă Dútú Ndiöxí. Te vitna nchaa-o chĬ ná cǎchí-ó sǎ ío cǎhnu cuu Xítohó Jesucrìstú, te ío cǔnuu-gá, te ducaⁿ-ni na cǔnuu-gá ni caa ni quíhíⁿ. Te ducaⁿ na cǔnduu.

⁷Te cundehe-ndo àndiu! Chi ichi xití vícò quixi Xítóhó Jesucrístú, te nchaa ñáyiu ndècu ñuyíú-a quiní ñáhà-yu xii-gá, te tnàhá nchaa ñáyiu ìíⁿ-ni cùu ndìhi ñáyiu ní dánìcuèhé ñáhà xii-gá quiní ñáhà-yu, te nchaa ñáyiu xíndecu nihí ñuyíú, ñáyiu ñá túú cùu váha iní ñáhà xii-gá ndíhú iní-yu òré quiní ñáhà-yu xii-gá, te ndáá sá dúcáⁿ càda-xi.

⁸Te Yá Ndiöxí càchí-gá: “Yúhú ío cùnno-í chi ñiu-í sa ndècu ndéé cútnàhá ní ngáva ñuyíú, te ñiu-ni-í cundecu ndéé ná sàá nduu nàa-xi ndìhi nchaa sá ìó, chi yúhú cundecu-í ni caa ni quíhíⁿ”, duha càchí Yá Ndiöxí Yaá ndácú quide nchaandi túhú sá vâha. Chi ñiu-ni-gá sa ndècu ndéé cútnàhá ní ngáva ñuyíú, te ñiu-ni-gá ndécú-gă vitna, te ducaⁿ-ni cundecu-gá ni caa ni quíhíⁿ.

Té Juàá ní xiní-dé Xítóhó Jesucrístú Yaá ío cùnno

⁹Te yúhú té Juàá té ndècu ndìhi-ndo ichi Xítóhó Jesucrístú, tnàhá-í ndóhò-í cuèndá-gá dàtná ndóhò-ndó, te tnàhá-í nduu táhù-í cundecu ndìhi ñaha-í xii-ndo núú ndécú Yá Ndiöxí táxi tnùní-gá. Te ío quide cahnu iní-ó cuèi nándi yáha-o ndècu-o sá cuèndá Xítóhó Jesucrístú. Te yúhú ní ngava-í vecaá ìíⁿ ñúú nání Pătmós, te ñúú-áⁿ cáá xití ndute làmár. Te ducaⁿ ní cuu cuèndá sá càháⁿ-í tnúhu Yá Ndiöxí, te càháⁿ váha-í cuèndá Xítóhó Jesucrístú. ¹⁰Te ìíⁿ nduu ndumìngú nduu nàtacá-ó chìnnohu-o Yá Ndiöxí ní quide ñaha Espíritú-gá xii-í nàcuáa càchí iní-xi, te ní tecú dóho-í níhi ní cáháⁿ ìíⁿ sá ní cáháⁿ ndàa sátà-í te dàtná níhi càháⁿ ìíⁿ cútú ducaⁿ níhi ní cáháⁿ-xi. ¹¹Te càchí sá càháⁿ-áⁿ:

—Yúhú sa ndècu-í ndéé cútnàhá ní ngáva ñuyíú, te ñiu-ni-í cundecu-í ndéé ná sàá nduu nàa-xi ndìhi nchaa sá ìó, te chido tnùní-n ìíⁿ núú tütú sá ná dànehé núú ñáhà-í xii-n, te daquìhíⁿ-n tütú-áⁿ ndi ùsá xichi núú xíndecu cue ñáyiu ndècu ichi Yá Ndiöxí xíndecu distrítú Àsiá, ndaha ñáyiu ñúú Éfesú, ndaha ñáyiu ñúú Èsmirná, ndaha ñáyiu ñúú Përgamú, ndaha ñáyiu ñúú Tiàtirá, ndaha ñáyiu ñúú Sărdís, ndaha ñáyiu ñúú Filàdelfiá, ndaha ñáyiu ñúú Laodiceá, nchaa ñáyiu ñúú-áⁿ daquìhíⁿ-n tütú-áⁿ ndahá-yu —càchí sá càháⁿ-áⁿ.

¹²Te ní nchócuìhnu-í ndéhè-í núu ná cúú să càháⁿ-áⁿ, te ní xiní-í xínutnîi úsá tnàhá sá ní cuáha mee-ni dîhúⁿ cuàáⁿ sá ndéé dité-xi, te núú dité-xi-áⁿ yíndòdo ìíⁿ caa candíl. ¹³Te cuádava tnuú nchaa xíáⁿ ní xiní-í nútnîi Yaá cáá dàtná cáá nchaa nchoo ñáyiu ndècu ñuyíú-a, te nihnu-gá ìíⁿ dóó cáni càa-xi ndéé núú sàhá-gá, te yídúcúⁿnuu ìíⁿ sìnchú ní cuáha mee-ni dîhúⁿ cuàáⁿ pèchú-gá. ¹⁴Te idi díquí-gă cuixíⁿ quiyí dàtná cuixíⁿ idi dava mbéé, àdi yúhá să quéé òré quidé víxiⁿ-xi, te tinùu-gá quidé-xí dàtná quidé-xí òré sàá itá ñuhú. ¹⁵Te sàhá-gă súúní dàtásaⁿ-xi dàtná dátăsaⁿ sá nání bròncé òré càyú-xi ducaⁿ dàtásaⁿ-xi sàhá-gă, te dónaha tnúhu càháⁿ-gá quidé-xí

dàtná quidé-xí dõndaha titní víhí yũte. ¹⁶Te xio ndaha cùha-gá nùndàha-gá úsá tnàhá chódíní, te mei yùhu-gá quéné ìⁿ yuchí cáhnú ndèé úú xio núú-xi, te núú-gă quidé-xí dàtná quidé-xí nũú nchĩcanchii òré súúní ngòyo cahni.

¹⁷Te sá dúcáⁿ cãa Yaá-áⁿ nĩ xiní-í nũu xĩăⁿ ní yùhú-í ní nduá-í núú-gă, te ní cuu-í dàtná ìⁿ tée ní xíhí sá dúcáⁿ ïo ní yùhú-í, dico mee-gă ní sacáⁿ ndodo-gá ndaha cùha-gá núú yiqui cùñú-í, te ní cachí-gá:

—Vá yùhú-n, chi diu-ni yùhú sa ndècu-í ndéé cùtnàhá ní ngáva ñuyíú, te diu-ni yùhú cundecu-í ndéé ná sàá nduu nàa-xi ndihi nchaa sá ìó. ¹⁸Te yùhú cùu-í Yaá ní xíhí te ní ndoto-í, te vitna ndècu vívù-í, te ducaⁿ-ni cùndecu-í ni caa ni quíhíⁿ. Te yùhú cùnùu-í núú nchàa ñáyiu ní xíhí te diu-ni-í cùnùu-í núú ndécũ-yu. ¹⁹Te chido tnùní-n nchàa sá nĩ xiní-n-áⁿ ìⁿ núú tütú, ndihi nchaa nàcuáa cùu vitna, ndihi nchaa sá cádá-xí ndèé núú cuàháⁿ núú vèxi-gá. ²⁰Te na cãchí tnúhu-í xii-n nàcuáa quèe-xi ndi usá chódíní nĩ xiní-n yòtni-í xio ndaha cùha-í, ndihi nàcuáa quèe-xi ndi usá sá nĩ cuáha mee-ni dǐhúⁿ cuàáⁿ, sá ndèé dité-xi te yìndodo ìⁿ caa candíl núú dité-xi-áⁿ. Te ndi ùsá chódíní-ăⁿ, xĩăⁿ cúú-xí sã cùtnùní iní-ó sã ndécú ùsá cue tée xìnu cuechi núú Yă Ndiõxí, te ndi ùsá cue tée-áⁿ ndécú-güedě ndi ùsá xichi núú ndécú ñáyiu ndècu ichi Yá Ndiõxí. Te cuendá ndi ùsá sá ndèé dité-xi-áⁿ, xĩăⁿ cúú-xí sã cùtnùní iní-ó sã ndécú ùsá xichi ñáyiu ndècu ichi Yá Ndiõxí —duha cãchí Yaá cãháⁿ-áⁿ.

Tnúhu sá cúú-xí ñáyiu xĩndecu ichi Yá Ndiõxí ndécú ñùú Éfesú

2 ¹Te ní cachí tucu Yaá cãháⁿ-áⁿ xii-í sá chídó tnùní-í nchaa tnúhu sá vítná cãháⁿ-gá ìⁿ núú tütú, te tendaha-ĩ quíhíⁿ ndaha tée xìnu cuechi núú Yă Ndiõxí ndécú ñùú Éfesú sá cúú-xí cuè ñáyiu xĩndecu ichi-gá ndécú ñùú-áⁿ, te duha ní cachí-gá: “Yùhú cùu-í Yaá nùndàha úsá chódíní xio ndaha cùha-í, te xìca cuu-í núú ndécú ndi usá sá nĩ cuáha mee-ni dǐhúⁿ cuàáⁿ, sá ndèé dité-xi te yìndodo ìⁿ caa candíl núú dité-xi. ²Te yùhú xìní-í nchaa nàcuáa quide nchohó ñáyiu xĩndecu ichi Yá Ndiõxí ndécú ñùú Éfesú, te xìní-í sá ïo ndècu ndee-ndo quide chiuⁿ-ndo cuendá-gá, te ío quide cahnu iní-ndó ndècu-ndo quide-ndo chiuⁿ-gá. Te xìní-í sá ñà túú tnàhí tnàhá iní-ndó nàcuáa quide nchaa ñáyiu ndècu ichi cuehé ichi duha. Te xìní tucu-í sá xító ndèé-ndó cuè tée cãchí sá nĩ tendaha-ĩ véxi cãháⁿ tnúhu-í te ñá ndàá sá cãháⁿ-güedé tnúhu-í, te ducaⁿ te cùtnuní iní-ndó sã ñă ndàá sá cãháⁿ-güedé tnúhu-í. ³Te xìní tucu-í sá ïo ndòho-ndo quide-ndo chiuⁿ cuendá-í, te ducaⁿ ïo quide cahnu iní-ndó cuèi nándi yăha-ndo, te ñá túú cùu dusaⁿ-ndo quide-ndo chiuⁿ-áⁿ. ⁴Dico ñá túú cùu váha iní-í chi nchòhó ñá túú-gă quidé-ndó dàtná ní xóo cada-ndo cùtnàhá vitna cùu ví-í-ni ní sándáá iní ñáhá-ndó xii-í, chi vitna ñá túú-gă cúú iní ñáhá vèhi-ndo datná

ní xóo cada-ndo dàvá-áⁿ. ⁵Te chí dándàcu iní nàcuáa ní xóo cada-ndo cùtnàhá vitna cùu saa ní sándáa iní ñàhá-ndó xì-í, te ndixi cuèchi iní-ndó sã ñà túú-gã quidé vãha-ndo ndècu-ndo vitna, te nucuíta saa tùcu-ndo cada-ndo datná ní xóo cada-ndo ndèé díhna. Te nchòhó cada iní-ndó sã ndécú ndìhi-ndo ìⁿ sá ñì cuáha mee-ni díhúⁿ cuàáⁿ, sá ndèé dité-xi te yìndodo ìⁿ caa candíl núú dité-xi. Te núú vá ndíxí cuèchi iní-ndó nàcuáa quide-ndo ndecu-ndo ña, te quixi-í xocàni-í xǎⁿ, te ducaⁿ sãtnahá-xi cada ñaha-í xii-ndo te núú vá ndíxí cuèchi iní-ndó nàcuáa quide-ndo ndecu-ndo, te ducaⁿ te vá yõo-gá nàtacá chiñuhu ñaha xì-í ñuú-ndó. ⁶Dico quide váha-ndo ìⁿ xichi chí dàquee tihú-ndó nchàa sá quidé cuè ñáyiu cùu nicolaitás, te yúhú tnàhá-í dáquee tihù-í nchaa sá quidé ñáyiu-áⁿ. ⁷Te nchòhó cada cuendá váha-ndo nàcuáa xãhaⁿ-í xii Espíritú Yã Ndiõxí xãhaⁿ-xi xìi cue ñáyiu ndècu ichi-gá xĩndecu nchaa xichi. Te duha ndùu tnúhu xãhaⁿ-í xii Espíritú-gá xãhaⁿ-xi xìi-yu: Cúñaha-n xìi nchaa ñáyiu sá ñuú na càda ndee iní-yu yáha-yu nándi sá ná yãha-yu sá cuendá-í, te yúhú cada-í te nduu táhũ-yu cundecu váha-yu núú ndécú Yã Ndiõxí, duha xãhaⁿ-í xii Espíritú-gá cúu-xi ñáyiu”, duha càchí Yaá càháⁿ-áⁿ. Te nchaa tnúhu-áⁿ ñì chídó tnùn-í sá cúu-xí ñáyiu xĩndecu ichi Yã Ndiõxí ndécú ñuú Éfesú.

Tnúhu sá cúu-xí ñáyiu xĩndecu ichi Yã Ndiõxí ndécú ñuú Èsmirná

⁸Te ní cachí tucu Yaá càháⁿ-áⁿ xii-í sá chídó tnùn-í nchaa tnúhu sá vítná càháⁿ-gá ìⁿ núú tùtú, te tendaha-í quíhíⁿ ndaha téé xìnu cuechi núú Yã Ndiõxí ndécú ñuú Èsmirná sá cúu-xí cuè ñáyiu xĩndecu ichi-gá ndécú ñuú-áⁿ, te duha càchí-gá: “Yúhú ndécù-í ndéé cùtnàhá ní ngáva ñuyíú, te ñuú-ni-í cundecu-í ndéé ná sàa nduu nàa-xi ndìhi nchaa sá ìó, te ñuú-ni-í ní xíhí te ní ndoto-í ndécù-í vitna. ⁹Te yúhú xìn-í nchaa nàcuáa quide nchòhó ñáyiu ndècu ichi Yã Ndiõxí ndécú ñuú Èsmirná. Te xìn-í sá ño ndòho-ndo ndecu-ndo sá cuendá-í, te xìn-í tucu-í sá ño ndàhú-ndó dico cùu-ndo ñáyiu xĩndecu váha núú Yã Ndiõxí. Te xìn-í tucu-í sá ño càháⁿ cuèhé ñáyiu isràèl cuendá-ndó, dico ñá túú quidé-yu nàcuáa tàú-yu cadá-yu sá cúu-yu ñáyiu isràèl, chí cùu-yu ñáyiu xìnu cuechi mee-ni núú sàcuíhná. ¹⁰Dico nchòhó vá yùhú-ndó cuèi nándi cùu nchaa sá ná ndòho-ndo cuendá-í, chí sàcuíhná cada-xi te ngava dava-ndo vècaá, te ducaⁿ càda-xi chí cuìn-í coto ndéé ñàhá-xí xì-ndo núú ndisa sá vã ná tũhú iní-ndó sã nchìcúⁿ nihnu-ndo ìchi Yã Ndiõxí. Te ndòho-ndo ùxí nduu dico vá dáñá ndèé-ndó càchicúⁿ nihnu-ni-ndo ìchi-gá cuèi na cùú-ndó sã cuendá-gá, te yúhú cada-í te nduu táhú-ndó cundecu-ndo ndìhi-gá ñì caa ñì quíhíⁿ. ¹¹Te nchaa nchòhó cada cuendá váha-ndo nàcuáa xãhaⁿ-í xii Espíritú Yã Ndiõxí xãhaⁿ-xi xìi cue ñáyiu ndècu ichi-gá xĩndecu nchaa

xichi, te duha ndùu tnúhu xǎhaⁿ-ĩ xii Espíritú-gá xǎhaⁿ-xi xìi-yu: Cúñaha-n xii nchaa ñáyiú sá nũu na cùndee iní-yu yáha-yu nándi sá ná yǎha-yu sá cuèndá-í te vá cuíta nihnú-yu na sàá nduu cuíta nihnu nchaa dava-gá ñáyiú, duha xǎhaⁿ-ĩ xii Espíritú-gá cúu-xi ñáyiú”, duha ní cachí Yaá càháⁿ-áⁿ. Te nchaa tnúhu-áⁿ ñi chídó tnùn-í sá cúu-xí ñáyiú xĩndecu ichi Yá Ndiöxí ndécú ñùú Èsmirná.

Tnúhu sá cúu-xí ñáyiú xĩndecu ichi Yá Ndiöxí ndécú ñùú Përgamú

12Te ní cachí tucu Yaá càháⁿ-áⁿ xii-í sá chídó tnùn-í nchaa tnúhu sá vítná cǎháⁿ-gá ìiⁿ núú tütú, te tendaha-ĩ quíhíⁿ ndaha tée xĩnu cuechi núú Yá Ndiöxí ndécú ñùú Përgamú sá cúu-xí cuè ñáyiú xĩndecu ichi-gá ndécú ñùú-áⁿ, te duha càchí-gá: “Yúhú cúu-í Yaá néhé ìiⁿ yuchí cáni te ndèé úú xio núu-xi. **13**Te yúhú xìn-í nchaa nàcuáa quide nchohó cue ñáyiú xĩndecu ichi Yá Ndiöxí ndécú ñùú Përgamú, te xini tucu-í sá ndécú-ndó nũú ìo cùnuu yucu ñávǎha, te ñá túú dàña ndeé-ndó nchìcúⁿ nihnu-ndo ìchi-í, te ducaⁿ ìo sàndáá iní ñáhá-ní-ndó xii-í, te ñi-ni ducaⁿ ñi quide-ndo cǔtnáhá ní sahani-güedé té Àntipás núú ndécú-ndó ñi-ni núú dúcáⁿ ìo cùnuu yucu ñávǎha. Te ndíi-áⁿ ñi quide ndáá ndíi ní xĩndecu ndíi ichi-í chi ní cǎháⁿ váha ndíi cuèndá-í. **14**Dico ñá túú cùu váha iní-í cuèndá ìiⁿ úú sá quidé-ndó, chi ndècu ndíhi-ndo ñáyiú nchìcúⁿ nihnu-ni nchaa nàcuáa ní cǎháⁿ ndíi Bàlaám. Chi ndíi-áⁿ ñá túú ní quide váha ndíi chi ní dácáhú ìni ndíi ìngá tée ní xĩnani Bàlác nàcuáa cada-dé canu ichi-dé cue ñáyiú isràél ìngá ichi sá ñá túú váha, chi ní xáhaⁿ tǎ Bàlác-áⁿ xii-yu sá cǎxi-yu nchaa sá ndúú tǎhú nchaa sá ñi cadúha cue tée ñuyú-a dànani ñáyiú ndiöxí te ñá ndáá sá ndiöxí cúu-xí, te ní dácáhú ìni ñáhá-dǎ xii-yu sá cùndécú-yu ichi díi ìni. **15**Te ndècu ndíhi tucu-ndo ñáyiú nchìcúⁿ nihnu sá dácúaha cue ñáyiú cùu nicolaitás. Te nchaa sá dácúaha ñáyiú-áⁿ dáquèe tǎhú-í, **16**te nchòhó chí dándixi cuéchi iní sá ñá túú quide váha-ndo ndècu-ndo, chi núu ñáhá te quixi-í nàá-í ndíhi cue ñáyiú-áⁿ ndíhi yuchí cáni sǎ quéné yùhu-í. **17**Te nchaa nchòhó cada cuèndá váha-ndo nàcuáa xǎhaⁿ-ĩ xii Espíritú Yá Ndiöxí xǎhaⁿ-xi xii cue ñáyiú ndècu ichi-gá xĩndecu nchaa xichi. Te duha ndùu tnúhu xǎhaⁿ-ĩ xii Espíritú-gá xǎhaⁿ-xi xìi-yu: Cúñaha-n xii nchaa ñáyiú sá nũu na càda ndee iní-yu yáha-yu nándi sá ná yǎha-yu sá cuèndá-í, te yúhú cuáñaha-ĩ sá ndúú yùhu xii-yu caxi-yu ìiⁿ sá vǎtá quini-gá-yu caxi-yu. Te xǎⁿ cúu-xí mànáá sá ñi xóo caxi cue ñáyiú ní xĩndecu ndéé sanaha, te cuáñaha tucu-í ìiⁿ caa yúú cuixíⁿ xii-yu, te núú yúú-ǎⁿ cundeé ìiⁿ ñi saa. Te ñi-áⁿ vǎ yóo tnáhí xini chi ìiⁿ díi-ni ñáyiú na quèheⁿ cuèndá ñi-áⁿ quini-yu, duha xǎhaⁿ-ĩ xii Espíritú-gá cúu-xi ñáyiú”, duha càchí Yaá càháⁿ-áⁿ. Te nchaa tnúhu-áⁿ ñi chídó tnùn-í sá cúu-xí ñáyiú xĩndecu ichi Yá Ndiöxí ndécú ñùú Përgamú.

Tnúhu sá cúu-xí cuè ñáyiú xĩndecu ichi Yá Ndiöxí ndécú ñúú Tiàtirá

18Te ní cachí tucu Yaá càháⁿ-áⁿ xii-í sá chídó tnùn-í nchaa tnúhu sá vítná cǎháⁿ-gá ìⁿ núú tütú, te tendaha-ĩ quíhíⁿ ndaha tée xĩnu cuechi núú Yá Ndiöxí ndécú ñúú Tiàtirá sá cúu-xí cuè ñáyiú xĩndecu ichi-gá ndécú ñúú-áⁿ, te duha càchí-gá: “Yúhú cúu-í Déhe Yá Ndiöxí, te càa tinuu-í dàtná cáá itá ñuhú, te sáhà-í cáá dàtná cáá sǎ nání bròncé òré ñúhú-xí núú ñuhú càyú-xi. **19**Te yúhú xìn-í nchaa nàcuáa quide nchohó ñáyiú xĩndecu ichi Yá Ndiöxí ndécú ñúú Tiàtirá. Te xìn-í tucu-í sá ïo cùu iní-ndó Yá Ndiöxí te sàndáá iní-ndó-gǎ. Te xìn-í tucu-í nàcuáa ndùu chiuⁿ quide-ndo sá cúu-xí-gǎ. Te xìn-í tucu-í sá ïo quide cahnu iní-ndó cuèi nándi cùu sá yǎha-ndo ndècu-ndo. Te xìn-í tucu-í sá ïo-gá ndúcú ndèe-ndo quide váha-ndo vitna dacúxí cǔtnàhá vitna cùu saa ní sàndáá iní-ndó Yá Ndiöxí. **20**Dico ñá túú cùu váha iní-í cuèndá ìⁿ sá quidé-ndó, chi ñá túú tnàhí ná sán-í iní-ndó ndècu ndihi-ni-ndo ñáyiú nchìcúⁿ nihnu nchaa nàcuáa dànehé ñáhá ñaha nani Jezabél. Te ñaha-áⁿ càchí-aⁿ sá càháⁿ-aⁿ tnúhu Yá Ndiöxí dico ñá ndàá sá càháⁿ-aⁿ tnúhu-gá, te cuáháⁿ-aⁿ dándahú-aⁿ nchaa ñáyiú xĩnu cuechi núu-í ndihi nchaa sá dǎnehé ñáhá-áⁿ cuèndá cundecú-yu ichi díí iní, te caxí-yu nchaa sá ndúú tǎhú nchaa sá ñí cadúha cue tée ñuyíú-a dǎnani ñáyiú ndiöxí te ñá ndàá sá ndiöxí cúu nchaa xǎⁿ. **21**Te ní cuu vǎi nduu ta dacaca-í ndécú-áⁿ cuèndá ndixi cuèchi iní-aⁿ sá ñà túú quide váha-aⁿ ndècu-aⁿ, te cuèi ducaⁿ quide-í dico ñá túú cuiní-aⁿ daña-aⁿ nì ìⁿ sá cuèhé sá dúhá quide-aⁿ. **22**Te vitna yúhú ío dandòho-í-aⁿ chi tñi ñaha cuèhé xii-aⁿ, te diu-ni ducaⁿ ïo dandòho-í nchaa ñáyiú quide datná quidé-áⁿ te núu vá ndíxí cuèchi iní-yu sá ñà túú quide váha-yu ndécú-yu, te dǎná-yu nchaa sá cuèhé sá dúhá quidé-yu. **23**Te nchaa ñáyiú cùndihi ñaha xii ñaha-áⁿ cahni-í-yu, te ducaⁿ te nchòhó ndihi dava-gá nchaa ñáyiú xĩndecu ichi Yá Ndiöxí ndécú nchaa xichi cutnuní iní-ndó ndihi-yu sá yúhú cúu-í Yaá xìn-í ndàá nchaa nàcuáa sàni iní ñáyiú, ndihi nchaa nàcuáa quide-xi iní-yu. Te nchòhó nàcuáa ndùu sá quidé-ndó ìⁿ ìⁿ-ndo te ducaⁿ cùnduu sá táxi-í nduu táhú-ndó. **24**Te dava nchòhó ñáyiú ndècu ñúú Tiàtirá, ñáyiú ñá túú nchìcúⁿ nihnu nàcuáa dànehé ñáhá ñaha nani Jezabél-áⁿ ñà túú xìn-í-ndó nǎ cúu sǎ càchí ñáyiú ndùu yuhu dacahu iní ñáhá yùcu ñávǎha. Te nchòhó, ñá túú nǎgá cachí tnúhu-í xii-ndo càda-ndo **25**diu-ná sá ïo nducu ndèe-ndo cada-ndo nchaa nacuáa càháⁿ tnúhu sá ndécú ndihi-ndo, te ducaⁿ-ni càda-ndo ndéé òré quixi tucu-í. **26**Te nchaa nchòhó ñáyiú na càda ndee iní yǎha nándi sá ná yǎha sá cuèndá-í, te núu na càda-ni-ndo nchaa nacuáa cuiní-í cada-ndo ndéé nduu vǎ cùndècu-gá-ndó ñuyíú-a, te yúhú taxi-í tnúhu ndee iní xii-ndo sǎ táxi tnùn-í-ndó nchaa ñáyiú ñuyíú **27**dàtná ní quide mee Tǎtà-í Dútú Ndiöxí ní taxi-gá tnúhu ndee iní ndécú

ndìhi-í, te ducaⁿ càda ñaha-í xii-ndo tàxi-í tnúhu ndee ìní xii-ndo cuèndá ío taxi tnùn-í-ndó, te cada iní-ndó sã cáda-ndó cuè ñáyiú dàtná quídé-xí ìⁿ quídi òré tàhú-xi càchi duuⁿ-xi, te ducaⁿ chi nchòhó cada-ndo sã ncháá ñáyiú ñá túú quíde váha cuíta nihnú-yu. ²⁸Te cada iní-ndó sã dàtná dáyhé chódíní quitì quène oré sa ta tũndaá-nă cuáháⁿ ducaⁿ càda-xi oré ná sàá nduu ngũta-xi cada váha-xi, te ducaⁿ chi yúhú cada-í nàcuáa nduu táhú-ndó cùndecu ndìhi ñaha-ndo xii-í núú ïo váha càa ndecu-í. ²⁹Te nchaa nchòhó cada cuèndá váha-ndo nàcuáa xăhaⁿ-ï xii Espiritú Yă Ndiöxí xăhaⁿ-xi xii cue ñáyiú ndècu ichi-gá xĩndecu nchaa xichi”, duha càchí Yaá càháⁿ-áⁿ. Te nchaa tnúhu-áⁿ ñí chídó tnùn-í-í sá cúú-xí ñáyiú xĩndecu ichi Yá Ndiöxí ndécú ñùú Tiàtirá.

Tnúhu sá cúú-xí ñáyiú xĩndecu ichi Yá Ndiöxí ndécú ñùú Sărdís

3 ¹Te ní cachí tucu Yaá càháⁿ-áⁿ xii-í sá chídó tnùn-í-í nchaa tnúhu sá vítná căháⁿ-gá ìⁿ núú tùtú, te tendaha-ï quíhíⁿ ndaha téé xĩnu cuechi núú Yă Ndiöxí ndécú ñùú Sărdís sá cúú-xí cuè ñáyiú xĩndecu ichi-gá ndécú ñùú-áⁿ te duha càchí-gá: “Yúhú cúú-í Yaá ndécú ndìhi ndi usá espíritú cúú cuèndá Yă Ndiöxí, te diu-ni-í cúú-í Yaá ndécú ndìhi ndi usá chódíní. Te yúhú xìn-í-í nchaa nàcuáa quíde nchòhó ñáyiú xĩndecu ichi Yá Ndiöxí ndécú ñùú Sărdís, te xìn-í-í sá cúú-ndó dàtná ñáyiú ní xíhí cuèi càchí ñáyiú sá ñăhá. ²Te chí cuăha cuèndá nàcuáa quíde-ndo ndecu-ndo vitna, te nducu ndèe-ndo cada-ndo ìⁿ úú-gá nchaa sá văha nchìcúⁿ nihnu-ndo vitna, chi sa ndètu vií-nă daña-ndo nchaa-ndi túhú sá văha quíde-ndo ni cuu, te quíde cuèndá-í sá ñà túú quíde-ndo nchaa nacuáa cuìn-í Yă Ndiöxí cada-ndo. ³Te chí dándàcu iní nàcuáa càháⁿ tnúhu sá ñí xĩndedóho-ndo cũtnàhá ní tuha-ndo ìchi Yá Ndiöxí, te canchicúⁿ nihnu-ndo càda-ndo nacuáa càháⁿ tnúhu-áⁿ, te ndixi cuèchi iní-ndó sã ñà túú quíde váha-ndo ndècu-ndo, te núú vá nácuăha-ndo cuèndá nàcuáa quíde-ndo ndecu-ndo ña, te cada-í dàtná quídé ñàdúhú, chi òré ñá túú ñă yíhí ìní-ndó quèxio-í núú ndécú-ndó. ⁴Dico ndècu ndìhi-ndo ìⁿ úú ñáyiú càndoo caa nine iní-xi, chi ñáyiú-áⁿ ñí nduu táhũ-yu cuihnú-yu dóó cuìxíⁿ cuèndá cundecu ndìhi-í-yu, te ducaⁿ chi cùdiú-yu núú-í. ⁵Te nchaa ñáyiú na càda ndee iní-xi yáha nándi sá ná yăha sá cuèndá-í, te ñáyiú-áⁿ nduu táhũ-yu cuihnú-yu dóó cuìxíⁿ, te vá náquète-í dũú-yu núú tùtú núú yódó tnùn-í cue ñáyiú ní nduu táhú cundecu ndìhi-í ni caa ni quíhíⁿ, te cúñaha-ï xii Tătà-í Dútú Ndiöxí ndìhi cue espíritú xínú cuèchi núú-í sá ñáyiú-áⁿ cúú-yu ñáyiú cùu cuèndá-í. ⁶Te nchaa nchòhó cada cuèndá váha-ndo nàcuáa xăhaⁿ-ï xii Espiritú Yă Ndiöxí xăhaⁿ-xi xii cue ñáyiú ndècu ichi-gá xĩndecu nchaa xichi”, duha càchí Yaá càháⁿ-áⁿ. Te nchaa tnúhu-áⁿ ñí chídó tnùn-í-í sá cúú-xí ñáyiú xĩndecu ichi Yá Ndiöxí ndécú ñùú Sărdís.

Tnúhu sá cúu-xí cuè ñáyiú xĩndecu ichi Yá Ndiöxí ndécú ñúú Filàdelfiá

7Te ní cachí tucu Yaá cãháⁿ-áⁿ xii-í sá chídó tnùn-í nchaa tnúhu sá vítná cãháⁿ-gá ìⁿ núú tütú, te tendaha-ĩ quíhⁿ ndaha téé xĩnu cuechi núú Yá Ndiöxí ndécú ñúú Filàdelfiá sá cúu-xí cuè ñáyiú xĩndecu ichi-gá ndécú ñúú-áⁿ, te duha cãchí-gá: “Yúhú cúu-í Yaá ío váha quide ndáá te ñá túú tnàhí cuéchi-í. Te díhna-gá ndíi Dàvií ní taxi tnùn-í ndíi ñáyiú, te vítna yúhú táxi tnùn-í-yu, te yúhú cãháⁿ-í te núu ndëndida càa ñáyiú ndíhu ndaha-ĩ te ndëndida càa ñáyiú vá ndíhu ndaha-ĩ. 8Te yúhú xĩn-í nchaa nàcuáa quide nchohó ñáyiú xĩndecu ichi Yá Ndiöxí ndécú ñúú Filàdelfiá, te yúhú ní quide-í nàcuáa ní ñíhí-ndó ìⁿ ichi cahnu quide-ndo chiuⁿ-í, te vá yóo ìⁿ cada nàcuáa vá ñíhí-gá-ndó nàcuáa cada-ndo chiúⁿ-í. Te cuèi ñá túú ïo ñíhí ndéé-ndó cundecu-ndo ichi Yá Ndiöxí dico tnè-ndo nchaa tnúhu cãháⁿ-í, te ni ìⁿ xito ñá túú cãháⁿ-ndó sã ñà túú ndècu ndíhi ñaha-ndo xii-í. 9Te nchaa ñáyiú quide nchaa nàcuáa cuení yucu ñávãha, ñáyiú-áⁿ cúu-yu ñáyiú isràél, te cuèi cúu-yu ñáyiú isràél dico ñá túú quidé-yu nàcuáa tàú-yu cada-yu, te yúhú cada-í sá ncháá ñáyiú-áⁿ canehé-yu sá yíñùhu núu-ndó, te cutnùn-í iní-yu sá yúhú ío cùu iní ñáhà-í xii-ndo. 10Te ío quide ndee-ni iní-ndó nchìcúⁿ nihnu-ndo quide-ndo nchaa nàcuáa ní cãháⁿ-í, te xíáⁿ coto ñaha-ĩ xii-ndo ñà túú ñà tnahá-ndó ndùu na quixi nchaa tnúndòho tnúhu ndàhú ñuyúú-a. Te òré quexìo nchaa tnúndòho-áⁿ ñuyúú-a te dàvá-áⁿ cutnùn-í nàcuáa ndùu sá quidé ìⁿ ìⁿ ñáyiú. 11Te ío ndíhi quixi tucu-í. Te vá dáñá ndéé-ndó càda-ndo nchaa sá vãha nchìcúⁿ nihnu-ndo quide-ndo cuendá sá vã cuíta sá ñí cachí Yá Ndiöxí nduu táhú-ndó. 12Te nchaa nchòhó ñáyiú na càda ndee iní yãha nándi sá ná yãha sá cuendá-í, te yúhú cada-í sá nchòhó ío cuu cãhnu-ndo cundecu-ndo núú ndécú Tãtà-í Dútú Ndiöxí, te vá íⁿ ndùu-gá xocuiñí-ndó núú ndécú-gã. Te cada iní-ndó sã dàtná sá chídó tnùn-í ñúú Tãtà-í Dútú Ndiöxí ñí-ndo chi ducaⁿ-ni cundecu-ndo ndíhi-gá, te cada tucu iní-ndó sã dàtná sá chídó tnùn-í nàcuáa nani ñuú-gá ñí-ndo, chi diu ñuú-gá-áⁿ cundecu-ndo, te ñuú-áⁿ nán-í-xí Jèrusalén Sáá, duha nani ñuú-gá. Te ñuú-áⁿ quee-xi andíu núú ndécú Yá Ndiöxí Yaá cúu Tãtà-í quee-xi ñuyúú. Te cada tucu iní-ndó sã dàtná sá chídó tnùn-í ñúú mee-í ñí-ndo, te xíáⁿ cúu-xí ìⁿ diu saa, te ducaⁿ càda iní-ndó chi cundecu ndíhi ñaha-ndo xii-í. 13Te nchaa nchòhó cada cuendá váha-ndo nàcuáa xãhaⁿ-í xii Espíritú Yá Ndiöxí xãhaⁿ-xi xii cue ñáyiú ndècu ichi-gá xĩndecu nchaa xichi”, duha cãchí Yaá cãháⁿ-áⁿ. Te nchaa tnúhu-áⁿ ñí chídó tnùn-í sá cúu-xí ñáyiú xĩndecu ichi Yá Ndiöxí ndécú ñúú Filàdelfiá.

Tnúhu sá cúu-xí ñáyi xĩndecu ichi Yá Ndiöxí ndécú ñùú Laodiceá

14Te cächí tucu Yaá cãháⁿ-áⁿ xii-í sá chídó tnùn-í nchaa tnúhu sá vítná cãháⁿ-gá ìⁿ núú tütú, te tendaha-ĩ quíhíⁿ ndaha téé xĩnu cuechi núú Yá Ndiöxí ndécú ñùú Laodiceá sá cúu-xí cuè ñáyi xĩndecu ichi-gá ndécú ñùú-áⁿ, te duha cächí-gá: “Yúhú cúu-í Yaá quidé núú Yá Ndiöxí, te cùu-í Yaá quidé ndáá chi cãháⁿ ndáá cuiti-í nacuáa cãháⁿ Yá Ndiöxí. Te yúhú cúu-í Yaá ní quide ní ngũndecu nchaa sá ní cadúha Yá Ndiöxí. 15Te yúhú xĩn-í nchaa nacuáa quide nchohó ñáyi xĩndecu ichi Yá Ndiöxí ndécú ñùú Laodiceá, te xĩn-í sá ñà túú cuiní-ndó cãchicúⁿ nihnu-ndo nchàa nacuáa cãháⁿ-í, te ni ñà túú cuiní-ndó dàña duuⁿ-ndo. Te váha-gá sá dúuⁿ dùuⁿ cada-ndo nchaa nacuáa cãháⁿ-í àdi núú ñáhá te duuⁿ duuⁿ dañ-ndo. 16Te sá dúcáⁿ quide-ndo ñà túú cuiní-ndó dùuⁿ duuⁿ-ni cada-ndo nacuáa cãháⁿ-í, te ni ñà túú cuiní-ndó dùuⁿ duuⁿ-ni dañ-ndo te sáá nduu vã cundèe-gá iní-í cuendá nchaa sá quidé-ndó-ãⁿ, te daquèe tíhú ñáhà-í xii-ndo. 17Te cächí-ndó sã cuicá-ndó, te ío váha ta yãha-ndo nchàa nduu cuáháⁿ, te ñà túú tnàhí ná cúmãní xii-ndo, te ñà túú cùtnuní iní-ndó sã cúu-ndó dàtná cue ñáyi ío ndàhú yãha, te cùu-ndo datná ñáyi ndàhú, ñáyi ío cundahú iní ñáhá tnàha ñáyi-xi, te cùu-ndo datná cue ñáyi cuáá, te cùu tucu-ndo datná cue ñáyi ndàhú ñà túú tnàhí dóo-xi. 18Te na cächí tnúhu-í xii-ndo sã cadá-ndó dàtná xĩquide cue ñáyi sàaⁿ ìⁿ sá ní cuáha mee-ni díhúⁿ cuááⁿ sá ìo váha cà, te ducaⁿ quidé-yu te ío-gá cúu cuicá-yu. Te cada tucu-ndo dàtná xĩquide cue ñáyi sàaⁿ dóo cuixíⁿ sãcuĩhnu-yu cuendá sá vã cúu-yu dàtná ñáyi ndàhú ñà túú dóo-xi, te cada tucu-ndo dàtná quidé cuè ñáyi sàaⁿ yúcu quèe núu-xi nacuáa cutnùn-í váha núu-yu, te duha cãháⁿ-í xãháⁿ-í xii-ndo chi cuiní-í sá nãtuha ñaha-ndo xii-í, te ío váha cundecu-ndo sã cúu-xí Yá Ndiöxí. 19Te cãháⁿ-í dóho nchaa ñáyi cùu iní-í òrè ñà túú quide ndáá-yu, te dãndoho-í-yu, núu xĩãⁿ cuiní-í sá nchòhó ndixi cuéchi iní-ndó sã ñà túú quide váha-ndo ndècu-ndo. 20Te na cächí tnúhu-í xii-ndo sã yúhú cúu-í dàtná ìⁿ téé nùtnĩ yuyèhe ndaa quehé te cãháⁿ-í ñáyi yèhi xití vehe, te núu na càda cuendá-yu sã cãháⁿ-í te nacaáⁿ-yu yuyèhe te quĩhu-í xití vehe cudini-í ndihí-yu, te duha cãháⁿ-í chi cuiní-í cundecu ndihí ñaha-í xii-ndo. 21Te nchaa nchòhó ñáyi na càda ndee iní-xi yãha nãndi sá ná yãha sã cuendá-í, te yúhú taxi-í xii-ndo ìⁿ xichi núu ndécú-í cundecu-ndo te cunuu-ndo tnàhá-ndó dàtná cùnùu-í, chi yúhú ducaⁿ ní quide ndee iní-í ní yãha-í nãndi sã ní yãha-í te vitna ní nduu táhù-í ndécú-í núu ndécú Tãtã-í Dútú Ndiöxí cùnùu-í. 22Te nchaa nchòhó cada cuendá váha-ndo nacuáa cãháⁿ Espiritú Yá Ndiöxí xãháⁿ-xi xii cue ñáyi ndècu ichi-gá xĩndecu nchaa xichi”, duha cächí Yaá cãháⁿ-áⁿ. Te nchaa tnúhu-áⁿ

nĩ chídó tñuní-í sá cúú-xí ñăyiu xĩndecu ichi Yá Ndiõxí ndécú ñùú Laodiceá.

Nàcuáa chĩñuhu ñáyiu Yá Ndiõxí andiu

4 ¹Te sátá nĩ yáha ducaⁿ nĩ cuu te ní xiní-í nchìi andiu, te ní cáháⁿ tucu Yaá ní cáháⁿ ndihi ñaha xii-í díhna, te Yaá-áⁿ nĩ cáháⁿ níhi-gá dàtná cáháⁿ níhi ìiⁿ cútú, te ní cachí-gá xii-í:

—Taqùene iha te na dànehé ñáhà-í xii-n nchàa nacuáa cada-xi ndéé núú cuàháⁿ núú vëxi —càchí-gá.

²Te òré-ni-áⁿ nĩ quide ñaha tucu Espíritú Yá Ndiõxí xii-í nàcuáa càchí iní-xi, te diu-ni òré-áⁿ nĩ xiní-í nútñi ìiⁿ xilé váha andiu te càa datná cáa xilé sácõo nchihi cue ñáyiu ío cùnuu, te núú xilé váha-áⁿ núcõo Yaá táxí tñuní. ³Te Yaá-áⁿ cáá-gá dàtná cáá yúú chàhnhí yúú váha sá nání jáspe, te càa tucu-gá dàtná cáá yúú váha sá nání còrnalíná, te ñuhu doco ñaha ìiⁿ cóo yáhnhí xii-gá, te tãsaⁿ-di dàtná tãsaⁿ ìiⁿ yúú váha sá nání èsmeraldá.

⁴Te ní xiní tucu-í nútñi ócò cùmí xilé váha ni càndéé núú núcõo-gá, te núú xilé-áⁿ xĩnucóo ócò cùmí cue tée cùu sacuéhé te xixíhnu-güedé mee-ni dõo cuixíⁿ, te ìiⁿ caa coróná sá nì cuáha mee-ni díhúⁿ cuàáⁿ xixúhuⁿ díquí-güedé. ⁵Te núú núcõo Yaá táxí tñuní-áⁿ sàá nduté, te cáháⁿ ñuhu te xica chìhi-xi dónaha, te càyú úsá iti núú núcõo-gá, te sá úsá iti-áⁿ xĩáⁿ cútnuní sá ndécú úsá espíritú cúú cuendá-gá. ⁶Te ndècu ìiⁿ sá ndécú ndàa núú-gá te xĩáⁿ cáá dàtná cáá làmár, te dàtná cáá vidiú cáá ñihí.

Te ni càndéé ñiñi Yaá núcõo-áⁿ xĩnutñi cùmí quiti te titni víhi tñuu-güedi ndéé ndàa sátá-güedi ndihi ndàa núú-güedi. ⁷Te quiti díhna nuu càa-di datná cáá ndìcaha, te quiti cùu uú cáá-dí dàtná cáá ndìcutu, te quiti cùu uní néhé-dí núú tée, te quiti cùu cumí cáá-dí dàtná cáá yàcolo oré cuáháⁿ-di núú tàchí. ⁸Te ndi cùmí quiti-áⁿ ndèé ñnú ndíxíⁿ-güedi ìiⁿ ìiⁿ-güedi, te ñihí xití ndíxíⁿ-güedi ndihi ndàa sátá ndíxíⁿ-güedi ndèé tñuu-güedi, te nduu niú chíñuhu-güedi Yá Ndiõxí, te xáhaⁿ-güedi xii-gá:

Yòhó Dútú Ndiõxí ducaⁿ-ni ta quide ndáá-n vëxi, te ducaⁿ-ni quide ndáá-n cuèi vitna, te diu-ni ducaⁿ càda ndáá-n núú cuàháⁿ núú vëxi,

te cùu-n Yaá quidé nchàa-ndi túhú sá váha,

te diu-ni-n sà ndecu-n ndéé cútnàhá ní cuáha ñuyíú,

te diu-ni-n ndècu-n cuèi vitna, te diu-ni-n cùndecu-n cuèi ndéé núú cuàháⁿ núú vëxi.

Duha xáhaⁿ cuè quiti-áⁿ xii Yaá núcõo núú xilé váha-áⁿ chíñuhu ñaha-güedi.

⁹Te cue quiti-áⁿ ío ndàcáⁿ táhú-güedi núú Yáá núcõo núú xilé váha-áⁿ cuendá nchaa sá quidé-gá. Te Yaá-áⁿ cúú-gá Yaá ndécú nchàa nduu nchaa

quíú. Te cue quití-áⁿ càchí-güedi sá ïo càhnu cuu-gá te nèhe-güedi sá yíñùhu núú-gă. Te ndi tnahá òré ducaⁿ càháⁿ-güedi, ¹⁰te ndi òcò cúmí cue tée cùu sacuéhé xñucóo-áⁿ ngüíñí xítí-güedě núú Yàá núcöo-áⁿ, chi diu-gá cúú-gă Yaá ndécú nchàa nduu nchaa quíú te chñihu ñaha-güedé xii-gá, te tàva-güedé coróná ñúhú dǐquí-güedě te tàxi ndecu-güedé núú-gă, te xăhaⁿ-güedě xii-gá:

¹¹Yòhó cúú-n Dütú Ndiöxí Yaá cúú cuendá ñáhá xii-ndí, te ío càhnu cuu-n, te ío váha quide-n, te nèhe-ndí sá yíñùhu núú-n, chi ducaⁿ tàú-xi cada-ndí, chi yòhó cúú-n Yàá ní cadúha nchaandi túhú sá ìó, te ducaⁿ ñí ngúndecu nchaa xíăⁿ chi mee-n dùcaⁿ ní sani iní-n càda-n.

Cuendá Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quití ní dánícuèhé-güedé ndihi cuendá ìⁿ tutú

5 ¹Te ní xiní tucu-í sá Yàá núcöo núú xilé váha-áⁿ núndàha-gá ìⁿ tutú ní nacaúnuu xio ndaha cùha-gá, te ndèè lètrá ndàa sátá-xi ndihi ndàa xití-xi, te úsá tnahá tutú lǐhli ñùhu seyú ndèè sátá tütú-áⁿ cuendá sá vă dáñá-xí nàcaá. ²Te ní xiní-í ìⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiöxí, te ndee vǐhi-xi te níhi càháⁿ-xi, te càchí-xi:

—¿Yoo tàú-xi xocàni nchaa tutú lǐhli ñùhu seyú ndèè sátá tütú-a te nadacàá-xi? —càchí espíritú-áⁿ.

³Dico ni àndiu, te ni núú ñùyíú-a, te ni ndàa xití ñuhu ñá túú ìⁿ ñáyiu tàú-xi nadacàá tutú-áⁿ te cundèhé-yu. ⁴Te yúhú ní ngüíta-í ndàhyú vǐhì-í cuendá sá ñà túú ñí ìⁿ ñáyiu tàú-xi nadacàá tutú-áⁿ cundèhé-yu. ⁵Te ìⁿ cue tée cùu sacuéhé xñucóo xíaⁿ ñí cachí-güedé xii-í:

—Vá ndàhyú-gá-n, te cada cuendá-n chi Yaá ío cùnnuu cuu ndi mee cue ñáyiu cùu ñaní tnahá ndǐi Jùdá, diu-ni Yaá cúú ñàní tnahá ndǐi Dàvíí, Yaá-áⁿ cúú-gă Yaá ní ndacu ní yáha nchaa nándi sá ñí yáha, núu xíăⁿ diu-gá tàú-gá xocàni-gá nchaa tutú lǐhli ñùhu seyú ndèè sátá tütú-áⁿ te nadacàá-gá —duha càchí tée cùu sacuéhé-ăⁿ.

⁶Te tnuú ndi òcò cúmí cue tée cùu sacuéhé xñucóo-áⁿ, ndihi tnuú ndi cúmí quití xñutnǐ-áⁿ, ndihi núú núcöo Yaá táxí tnùn-áⁿ ñí xiní-í nútnǐ ìⁿ Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quití ní dánícuèhé-güedé te ní xíhí-dí ni cùu te ní ndoto-dí, te ndèè úsá ndiqui-dí, te ndèè úsá tinùu-dí, te sá úsá tinùu-dí-áⁿ cútnùn-í sá ndécú úsá espíritú cúú cuendá Yă Ndiöxí, ducaⁿ càa Yaá-áⁿ ñí xiní-í. Te cue espíritú-áⁿ ñí tendaha-gă xícá cùu-xi ñí caa xico ñuyíú. ⁷Te Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quití ní dánícuèhé-güedé-áⁿ ñí sáháⁿ-gá núú Yàá núcöo núú xilé váha-áⁿ. ⁸Te òré ní queheⁿ-gá tutú-áⁿ te ndi cúmí quití xñutnǐ xíaⁿ ñí ngüíñí xítí-güedi núú-gă, te ducaⁿ ñí ngüíñí

xítí tùcu ndi ócó cúmí cue téé cùu sacuéhé x̄nucóo-áⁿ, te ndi dííⁿ
 n̄ú-güedě x̄nehe-güedé yaá sá nání àrpá, te x̄nehe tucu-güedé ndí dííⁿ
 n̄ú-güedě ìⁿ caa t̄cùú ní cuáha mee-ni d̄húⁿ cuàáⁿ, te chitu d̄sa sá sàháⁿ
 tnámí. Te ñúhmá d̄sa sá sàháⁿ tnámí-ǎⁿ cúú-xí dàtná nchaa tnúhu càháⁿ
 nchaa ñáyiú ndècu ichi Yá Ndiòxí òré càháⁿ ndihi ñàhá-yu xii-gá. ⁹Te
 x̄ita-güedé ìⁿ ndudú sáá ndihi cue quiti-áⁿ chíñùhu ñaha-güedé xii-gá, te
 càchí-güedé ndihi cue quiti-áⁿ:

Yòhó tàú-n quèheⁿ-n tutú-a te xocàni-n nchaa tutú l̄hli ñùhu seyú
 ndèé sátá-xi,

chi yòhó ní sati níñí-n te ní x̄hí-n,

te cuendá x̄áⁿ ní nduu cuendá Yá Ndiòxí cue ñáyiú ìⁿ ìⁿ nàcióⁿ,
 ndihi ñáyiú x̄ndecu ìⁿ ìⁿ ñúú, ndihi ñáyiú càháⁿ ndí dííⁿ ndí
 dííⁿ n̄ú tn̄hu, ndihi ñáyiú x̄ndecu ìⁿ ìⁿ xichi.

¹⁰Te ní quidé-n-yu dàtná cue téé ȳndaha ñáyiú, te ní quide tùcú-n-yu
 dàtná cue d̄tú sá cúú-xí Yá Ndiòxí.

Te sáá nduu te taxi tn̄ní-yu ñuyíú-a.

Duha càháⁿ cue téé-áⁿ ndihi cue quiti-áⁿ chíñùhu-güedé ndihi-güedé Yaá-áⁿ.

¹¹Te sátá d̄cáⁿ te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ cuéhé víhí espíritú x̄nú cuèchi
 ni candéé núú n̄c̄o Yaá táxí tn̄ní-áⁿ, ndihi núú x̄nutn̄í ndi c̄mí cue
 quiti-áⁿ, ndihi núú x̄nucóo cue téé cùu sacuéhé-ǎⁿ, te ní x̄iní-í sá s̄úní
 cuéhé víhí espíritú-áⁿ x̄ndecu x̄áⁿ, ¹²te níhi ní cáháⁿ cue espíritú-áⁿ, te
 càchí-xi:

Yòhó Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dán̄cuèhé-güedé te ní x̄hí
 ní cùu te ní ndoto,

te yòhó ío càhnu cuu-n, te ndècu ndihi-n nchaandi túhú,

te ío ndècu ndihi-n sá x̄iní tn̄ní-n,

te ndàcu-n quide-n nchaa sá cuìní-n,

te nèhe-ndí sá ȳñùhu núú-n, te ío váha quide-n,

te chíñuhu ñaha-ndí xii-n, chi ducaⁿ tàú-ndí cada-ndí chi ío càhnu
 cuu-n.

Duha càchí nchaa cue espíritú-áⁿ x̄háⁿ-xi x̄i-gá chíñùhu ñaha-xi.

¹³Te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ nchaandi túhú sá ñí cadúha Yá Ndiòxí
 ndécú àndiu, ndihi nchaa sá ndécú ñùyíú, ndihi nchaa sá ndécú x̄ití ñuhu,
 ndihi nchaa sá ñúhú x̄ití ndute làmár, te x̄cachí-xi:

Yòhó Yaá n̄c̄o núú x̄ilé váha, ndihi yòhó Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ
 mbéé quiti ní dán̄cuèhé-güedé táxí tn̄ní-ndó, te nèhe-ndí sá
 ȳñùhu núú-ndó,

te ducaⁿ ío ndàcáⁿ táhú-ndí núú-ndó, chi ío váha quide-ndo te ío
 c̄nuu-ndo,

te d̄iu-ni duha cáháⁿ váha-ndí cuendá-ndó ñi caa ni quíhíⁿ.

Duha cächí nchaa sá ñí cadúha Yá Ndiöxí.

¹⁴Te ndi cümü cue quití xñutnñí-áⁿ cächí-güedi:

—iDucaⁿ na cùnduu! —cachí-güedi.

Te ndi òcó cümü cue tée cùu sacuéhé xñdecu-áⁿ ñí ngüíñí xítí-güedë chíñùhu-güedé Yaá ndécú nchàa nduu nchaa quíú.

Cuëndá úsá tutú lñhli ñùhu seyú

6 ¹Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í sá Yàá cáá dàtná cáá ñíⁿ mbéé quití ní dánícuèhé-güedé-áⁿ ñí xócání-gǎ ñíⁿ tutú lñhli ñùhu seyú ndèé sátá tütú sá ñí nadúcúⁿ nuu-áⁿ, te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ ñíⁿ quití cümü xñutnñí-áⁿ, te níhi ní cáháⁿ-di dàtná càháⁿ ñùhu, te cächí-di:

—iTaquixi cundehe-n! —cachí-di.

²Te òré-ni-áⁿ ñí xiní-í ñíⁿ cuàyú cuixíⁿ yódó ñàha ñíⁿ sá yódó ñàha xii-di, te sá yódó ñàha xii-di-áⁿ néhé-xí ñíⁿ arcú sá cúú tnùxií-xi, te ní nduu táhú-xi ñíⁿ coróná, te ní ndacu-xi ní cunuu-xi te ducaⁿ-ni ta cùnuu-xi cuáháⁿ.

³Te òré ní xócání-gǎ tutú lñhli cùu uú ñúhú sèyú ndèé sátá tütú sá ñí nadúcúⁿ nuu-áⁿ, te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ tucu ingá quití cùu uú xñutnñí-áⁿ, te cächí-di:

—iTaquixi cundehe-n! —cachí-di.

⁴Te òré-ni-áⁿ ñí xiní tucu-í ñíⁿ cuàyú tícuèhé ní quee-di cuáháⁿ-di, te yòdo ñàha ñíⁿ sá yódó ñàha xii-di, te sá yódó ñàha xii-di-áⁿ ñí níhi-xi tnúhu ndee ñí sá dátìcánuu-xi ñáyíu vá cùndècu ndíhi tnaha váha-gá-yu, te ngüíta ñáyíu cahni tnàhá-yu, te ní nduu táhú-xi ñíⁿ yuchí cáhnú vìhi.

⁵Te òré ní xócání tucu Yaá-áⁿ ingá tutú lñhli cùu uní ñúhú sèyú ndèé sátá tütú sá ñí nadúcúⁿ nuu-áⁿ, te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ quití cùu uní xñutnñí xíaⁿ, te cächí-di:

—iTaquixi cundehe-n! —cachí-di.

Te òré-ni-áⁿ ñí xiní tucu-í ñíⁿ cuàyú tnúú te yòdo ñàha tucu ñíⁿ sá yódó ñàha xii-di, te sá yódó ñàha-áⁿ núndàha-xi úú yaxiⁿ libre. ⁶Te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ ñíⁿ sá ñí cáháⁿ tnuú cue quití xñutnñí-áⁿ, te cächí-xi:

—ñíⁿ cuàrtú-nǎ tríú níhi-ndó sǎ ñíⁿ dñhúⁿ denàriú, te uní cuàrtú-nǎ cebàdá níhi-ndó sǎ ñíⁿ tucu díhúⁿ denàriú, dico acítí ndíhi ndudí ndéhé yoho yàha stilé chi vá ndíhi ñihnu —duha cächí sá càháⁿ-áⁿ.

⁷Te òré ní xócání tucu Yaá-áⁿ tutú lñhli cùu cumí ñúhú sèyú ndèé sátá tütú sá ñí nadúcúⁿ nuu-áⁿ, te ní tecú tucu dóho-í ní cáháⁿ tucu ingá quití cùu cumí xñutnñí-áⁿ, te cächí-di:

—iTaquixi cundehe-n! —cachí-di.

⁸Te òré-ni-áⁿ ñí xiní tucu-í ñíⁿ cuàyú yàhá, te yòdo ñàha tucu ñíⁿ sá yódó ñàha xii-di, te sá yódó ñàha xii-di-áⁿ nání-xí Sǎ xíhi, te xíaⁿ sáhní-xí ñáyíu, te sátá xíaⁿ nchìcúⁿ sá nèhé núú ndécú ñáyíu ní xíhi. Te cümü xichi cùu

ñuyíú, te sá sáhní ñàha xii ñáyíu-áⁿ ñí níhí-xi tnúhu ndee ìní danàa-xi ñáyíu ìⁿ xichi ñuyíú, te davá-yu cahni ñaha-xi ndìhi yuchí, te cada-xi sá cóo tnámá te cuú-yu, te cada tucu-xi sá cóo cuèhé cahni-xi ñáyíu, te diu-ni tucu-xi cada sá ncháá quìti dééⁿ cahni-di ñáyíu.

⁹Te òré ní xócání tùcu Yaá-áⁿ tutú líhli cùu uhúⁿ ñúhú sèyú ndèé sátá tütú sá ñí nadúcúⁿnuu-áⁿ, te òré-áⁿ ñí xiní-í nútnì ìⁿ núú sácödó sã ndúú tãhú Yã Ndiöxí, te ndàa caha xíãⁿ ní xiní-í xĩndecu nchaa àlmá ñáyíu ní sahani-güedé núú ñuyíú sã cuendá tnúhu Yá Ndiöxí, ndìhi sá cuendá sá ñí cáháⁿ váha-yu cuendá-gá. ¹⁰Te nchaa àlmá-áⁿ ñíhi xícáháⁿ-xi, te xãhaⁿ-xi xìi Yá Ndiöxí:

—Yòhó Dútú Ndiöxí cúu-n Yàá ñá túú tnàhí cuéchi-xi, te ñá túú tnàhí quée cáva-n quide-n ìⁿ sá càháⁿ-n. ¿Te ná ndéé ama dandòho-n ñáyíu ndècu ñuyíú nachinaa-n cuendá sá ñí quide ñàhá-yu xii-ndí-i? —càchí cue àlmá-áⁿ xãhaⁿ-xi xìi-gá.

¹¹Te sátá dúcáⁿ te nchaa cue àlmá ñáyíu-áⁿ ñí níhí-xi dóó cuixíⁿ ní quée cuíhnu-xi, te ní xítñúhu ñaha xìi-xi sá ná ndètatú-xi te cundetú tnaa-xi ndéé ná xĩnu cava cuú ñáyíu nàcuáa ndèé tnuní dàtná ní xíhí cue ñáyíu dii àlmá-xi cùu-xi. Te ñáyíu sa ní xíhí-áⁿ ìⁿ-ni cùu-yu ndìhi ñáyíu vitna cuú-áⁿ chi mee-ni chiuⁿ Xítohó Jesucristú quidě-yu, te diu-ni ichi-gá ndécü-yu.

¹²Te òré ní xócání tùcu Yaá-áⁿ tutú líhli cùu iñú ñúhú sèyú ndèé sátá tütú sá ñí nadúcúⁿ nuu-áⁿ, te ní xiní-í súúní ñíhi ní quidi-xi ñuyíú, te ní cutnuu ñíhi núú nchícanhii dàtná ìⁿ dóó tnúú, te ní cuu ticuèhé níñí ñíhi núú yóó. ¹³Te ní xiní-í ní ngoyo chódíní ñuyíú-a dàtná ngóyó ngüxí yíhí òré quéné tãchí ñíhi. ¹⁴Te ní xiní-í ní nadúcúⁿnuu andiu dàtná nádúcúⁿnuu ìⁿ tutú te ní ndóñúhú-xí, te nchaa tĩndúú ñí xica ndehe-xi núú ndécú-xí, te ducaⁿ ñí xica ndehe tucu nchaa tĩndúú yìchí ndécú xìtí ndute làmár. ¹⁵Te nchaa cue téé yìndaha ñáyíu ní nguívãha-güedé, ndìhi nchaa dava-gá cue téé ío tàxi tnuní, ndìhi nchaa ñáyíu cuica, ndìhi nchaa cue téé tàxi tnuní sandàdú, ndìhi cue sandàdú cue téé ío váha sàá díquí-xi nàcuáa cada-güedé nàá-güedé, ndìhi nchaa ñáyíu ñá túú tnàhí dàñá quee núú chíúⁿ patróóⁿ-xi, ndìhi nchaa ñáyíu dàñá quée núú chiuⁿ patróóⁿ-xi. Te dava ñáyíu-áⁿ ñí nguívãha-yu xití yaú, te davá-yu ní nguívãha-yu nchaa tnuú cava. ¹⁶Te xãhãⁿ-yu nchaa tĩndúú ndìhi nchaa cava:

—Chí tácuuⁿ chiváha ñaha-ndo xìi-ndí cuendá sá vã quini ñáhá Yàá ío tàxi tnuní núcõo núú xilé váha, ndìhi cuendá sá vã dándòho ñaha Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé, chi Yaá-áⁿ ìo cùdéeⁿ-gã núú-ndí —duha càchí nchaa ñáyíu-áⁿ xãhãⁿ-yu xii nchaa tĩndúú-ãⁿ ndìhi nchaa cava-áⁿ.

¹⁷Te vitna ní sáá nduu ío cùu cahnu nduu tnúndòho tnúhu ndàhú, te vá yóo ìⁿ cundee ìní-xi yáha nchaa tnúndòho-a.

Ñáyiú isràél ñáyiú naníhí tàhú

7 ¹Te sáta xǎⁿ te ní xiní-í cúmí tnàhá espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiǒxí xǐnutnǐ-xi ndi cúmí xio ñuyíú, te cue espíritú-áⁿ ñí ngani-xi táchí cuèndá sá vǎ cuícó-gǎ-xi ni làmár, te ni dǐquí yutnu, te ni ìⁿ xichi ñuyíú vǎ cuícó-gǎ-xi. ²Te cue espíritú-áⁿ ndécú ndìhi-xi tnúhu ndee ìní danàa-xi sá ìó làmár ndìhi sá ìó ñuhu yìchí, te ní xiní tucu-í ìngá espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiǒxí ní quee nchita-xi ndàa nacuáa quène nchícanhii, te nùndaha-xi seyú Yǎ Ndiǒxí Yaá ndécú nchàa nduu nchaa quíú, te níhi ní cáháⁿ-xi xǎhaⁿ-xi xìi ndi cúmí cue espíritú-áⁿ:

³—Vá dánàa-ndo sá ìó làmár, te ni vǎ dánàa-ndo yutnu, te ni ìⁿ sá ìó ñuyíú vǎ dánàa-ndo, chi cundetú-ndo ndèé ná tàxi ndecu-ndí ìⁿ sèñá tneé nchaa ñáyiú xínu cuechi núú Tǎtá-ó Dǔtú Ndiǒxí —duha càchí espíritú-áⁿ xǎhaⁿ-xi xìi ndi cúmí espíritú xǐnutnǐ ndi cúmí xichi ñuyíú.

⁴Te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ ìⁿ sá ñí cáháⁿ, te ní cachí-xi sá nǔú ndí ùxúú xichi cue ñáyiú isràél te ní xínu ìⁿ cièndú údico cúmí mǐl-yu ní ngúndecu sèñá tneé-yu. ⁵Te núú ìⁿ cièndú údico cúmí mǐl ñáyiú-áⁿ, te ní xínu úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndii Jùdá ní ngúndecu sèñá tneé-yu, te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndii Rùbén, te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndii Gǎd, ⁶te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndii Àsér, te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndii Neftàlì, te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndii Manàsés, ⁷te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndii Mìó, te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndii Lèví, te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndii Isàcár, ⁸te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndii Zabùlón, te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndii Chèé, te úxúú mǐl cue ñaní tnáhá ndii Benjàmín, nchaandi túhú ñáyiú-áⁿ ñí ngúndecu sèñá tneé-yu.

Cuéhé víhí ñáyiú nihnu dóó cuìxíⁿ

⁹Te sáta xǎⁿ te ní xiní-í cuéhé víhí ñáyiú, ñáyiú ìⁿ ìⁿ nàcióⁿ, ndìhi ñáyiú ìⁿ ìⁿ ñúú, ndìhi ñáyiú càháⁿ ndi dǐíⁿ ndi dǐíⁿ nǔú tnúhu, ndìhi ñáyiú ní xíndecu ìⁿ ìⁿ xichi, te nchaa ñáyiú-áⁿ xǐnutnǐ-yu ndàa núú Yàá táxí tnùnì núcõo núú xilé váha, ndìhi núú Yàá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánìcuèhé-güedé, te vá yõo ìⁿ ndàcu cahu ñaha xii-yu chi cuéhé víhí-yu, te nchaá-yu xǐxíhnu-yu mee-ni dóó cuìxíⁿ, te nùndahá-yu nchaá-yu ìⁿ caa ndàha yutnu ñúú. ¹⁰Te nchaá-yu níhi xícáháⁿ-yu, te càchí-yu:

Yaá táxí tnùnì núcõo núú xilé váha cùu-gá Ndiǒxí-ó,
te diu-gá ndìhi Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánìcuèhé-güedé
ní dácácu nihnu ñaha-gǎ xii-o nǔú ùhú núú ndàhú.

Duha càchí nchaa ñáyiú-áⁿ. ¹¹Te nchaa espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiǒxí ní nadúcúⁿndèé-xi xǐnutnǐ-xi ni càndéé núú núcõo Yaá núcõo núú xilé váha, ndìhi núú xínucóo cue téé cùu sacuéhé, ndìhi cue ndi cúmí quiti

xĩnutnĩ-áⁿ, te nchaa-xi ní ngüíñĩ xítí-xí te ní ngúnu ndeyi-xi núú Yàá núcõo núú xilé váha-áⁿ, te nchaa-xi ní ngüíta-xi chĩñuhu ñaha-xi xii-gá, ¹²te cächí-xi:

Na cáháⁿ ndáá-ndí núú yòhó Tătá-ndĩ Dútú Ndiõxí sá ïo cãhnu cuu-n, te ndàcu-n quide-n nchaa sá vãha cuiní-n, te ío váha quide-n, te ndècu ndihi-n nchaa sá xiní tnùnín, te chĩñuhu ñaha-ndí xii-n, te ducaⁿ ndàcáⁿ táhú-ndĩ núú-n cuendá nchaa sá quidé-n, te nèhe-ndí sá yĩñuhu núú-n, te tnúhu cáháⁿ-ndí-a cùu-xi tnúhu ndáá, te ñiu-ni duha cáháⁿ-ndí ndéé núú cuáháⁿ núú vëxi.

Duha cächí nchaa cue espíritú-áⁿ xãhaⁿ-xi xii Yaá núcõo núú xilé váha-áⁿ.

¹³Te ìⁿ cue tée cùu sacuéhé xĩndecu-áⁿ ñĩ xicáⁿ tnúhú-dě núù-í, te cächí-dé:

—¿Yóndi cùu ñáyiú dácáⁿ xixíhnu dóo cuixíⁿ-ãⁿ, te ndéé véxi-yu núu dácáⁿ xĩndáã-yu-i? —cächí-dé.

¹⁴Te yúhú ní xáhaⁿ-ĩ:

—Tătá, ñá túú xiní-í, dico mee-n xiní-n —duha ní xáhaⁿ-ĩ xii-dé.

Te dãtnùnín ní cachí tnúhu-dé xii-í ná cúú ñáyiú-áⁿ, te cächí-dé:

—Nchaa ñáyiú-a cùú-yu ñáyiú ní quee núú ïo víhí tnúhu ndòho tnúhu ndàhú sá vã cúndèe iní-ó te véxi-yu iha, te cùú-yu ñáyiú sa ní nduu ndoo ní nduu nine iní-xi cuendá sá ñĩ sati níñĩ Yàá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánicuèhé-güedé, cuendá xiãⁿ vitna ní ndihí-yu ní nduu cuixíⁿ dóo xixíhnu-yu. ¹⁵Te núu xiãⁿ vitna ní nduu táhú-yu ndècú-yu núú ndécú Yã Ndiõxí Yaá táxí tnùnín núcõo núú xilé váha, te cuèi nduu cuèi niú xínú cuèchí-yu núú-gã vitna, te ñiu-gá xító ñaha-gá xií-yu. ¹⁶Te vitna ní sáá-yu núú-gã cundecú-yu te vá ndóhó-gã-yu docó, te ni vã quíní-gá-yu ndohó-yu yíchí-yu ndute, te ni vã quíní-gá-yu ndohó-yu cahni nchíanchii, te ñá túú-gã ná cahni ndohó-yu. ¹⁷Te ducaⁿ chi Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánicuèhé-güedé ndécú-gã núú nútnĩ xilé váha núcóo Yá Ndiõxí Yaá táxí tnùnín, Yaá-áⁿ coto ñaha-gã xií-yu dàtná quidé ìⁿ toli oré xító-dě mbéé-dě, te candeca ñaha-gã xií-yu quíhíⁿ núú tõo ndute, te ndute-áⁿ cúú-xí ndute candeca iní-yu, te Yá Ndiõxí cada-gá sá vã quíní-gá-yu tnúhu ndàhyú —duha ní cachí tnúhu tée cùu sacuéhé-ãⁿ xii-í.

Cuendá tícúú sá ñĩ cuáha mee-ni ñihúⁿ cuááⁿ

8 ¹Te sátá dúcáⁿ te Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánicuèhé-güedé ní xócání-gã tutú líhli cùu usá ñúhú sèyú ndéé sátá tütú sá ñĩ nadúcúⁿnuu-áⁿ, te òré-áⁿ ñĩ cunahi sũúní ñavií-ñã ní cuu andiú dàtná cuádava òré. ²Te ní xiní-í úsá tnàhá espíritú xínú cuèchi núú Yã Ndiõxí xĩnutnĩ-xi núú núcõo-gá, te ní níhí-xi ìⁿ caa cütú xĩnehe-xi. ³Te dãtnùnín ní

xiní tucu-í ingá espíritú xínú cuèchi núú-gă ní quexìo-xi nehe-xi ìⁿ tǐcùú ní cuáha mee-ni dǐhúⁿ cuàáⁿ te ñuhu vai dúsa sá sàháⁿ tnámí, te ní ngúnutnǐ espíritú-áⁿ núú ndécú sǎ ñí cuáha mee-ni dǐhúⁿ cuàáⁿ núú sácōdó sǎ ndúú tǎhú Yă Ndiōxí, te xǎⁿ nútnǐ-xi ndàa núú-gă, te dúsa sá sàháⁿ tnámí-áⁿ cahmi espíritú-áⁿ núú sácōdó sǎ ndúú tǎhú-gă-áⁿ cuendá ñúhmá dǔsa-áⁿ cundihí-xi nchaa tnúhu cǎháⁿ ñáyiu cǎháⁿ ndihí ñaha xì-gá, nchaa ñáyiu cùu cuendá-gá. ⁴Te nùndaha espíritú-áⁿ tǐcùú ñúhú dǔsa sá sàháⁿ tnámí càyú, te quène ñúhmá nútnǐ-xi núú Yă Ndiōxí, te ñúhmá-ăⁿ cundihí-xi nchaa tnúhu cǎháⁿ ñáyiu cǎháⁿ ndihí ñaha xì-gá, nchaa ñáyiu cùu cuendá-gá. ⁵Te ní queheⁿ espíritú-áⁿ tǐcùú te ní dáchìtú-xi ñuhú yódó núú sácōdó sǎ ndúú tǎhú Yă Ndiōxí, te ní xítenuu-xi ñuyíú, te òré ducaⁿ ñí quide-xi te ní cǎháⁿ víhí ñǔhu, te ío dusaⁿ ñí quide-xi ñuyíú, te ní sáá ndúté, te níhi vǐhi ní tnáa.

Ndi ùsá espíritú ní tiú-xi ìⁿ caa cǔtú xǐnehe-xi

⁶Te ndi ùsá cue espíritú xǐnehe ìⁿ caa cǔtú-ăⁿ ñí ngúndecu túha-xi cuendá tiú-xi.

⁷Te espíritú dǐhna nuu ñí tiú-xi cǔtú néhé-xí, te ñuyíú-a ní ngoyo ñíñi dàcánuu-xi ndihí ñuhú ndihí níñí, te luha-ná te cuu dava ñuyíú ñí càyú, te luha-ná te cuu dava tucu nchaa yutnu òó ñuyíú ñí càyú, te luha-ná te cuu dava tucu nchaa cǔhú òó ñuyíú ñí càyú.

⁸Te espíritú cúú ùú ní tiú-xi cǔtú néhé-xí, te dàtná cáá ìⁿ tǐndúú cáá ìⁿ sá ñí ngava xítí làmár te nchìcúⁿ ñuhú, te luha-ná te cuu dava ndute làmár-áⁿ ñí nduu-xi níñí. ⁹Te luha-ná te cuu dava nchaa quiti xǐxúhuⁿ xítí làmár-áⁿ ñí xǐhí-güedi, te luha-ná te cuu dava nchaa bàrcú ní quée naa-xi xítí ndute.

¹⁰Te espíritú cúú ùní ní tiú-xi cǔtú néhé-xí, te ní ngava ìⁿ chódíní cáhnú ndèé andiu ñuyíú te nchìcúⁿ ñuhú-dǐ, te ñuhú-áⁿ cáá dàtná cáá ñuhú iti. Te luha-ná te cuu dava nchaa yúte ní ngava chódíní-ăⁿ, te luha-ná te cuu dava tucu nchaa núú quènihni ndute ní ngava-dǐ. ¹¹Te chódíní-ăⁿ nání-dǐ: Yǔcú Ùá. Te ndute xìca nchaa yúte-áⁿ ndihí nchaa ndute quènihni-áⁿ ñí cuu úá-xi dàtná yúcú úá, te ío cuéhé ñáyiu ní xǐhí sá dúcáⁿ ñí cuu úá ndute-áⁿ.

¹²Te espíritú cúú cùmí ní dácǎháⁿ-xi cǔtú néhé-xí, te luha-ná te cuu dava nchícanhii ñá túú ní dàyehé-xi, te ducaⁿ lùha-ná tucu cuu dava yóó ñà túú ní dàyehé-dǐ, te ducaⁿ lùha-ná te cuu dava tucu nchaa chódíní ñà túú ní dàyehé-güedi, te luha-ná te cuu dava nduu ñà túú ní dàyehé nchícanhii, te ducaⁿ lùha-ná te cuu dava niú ñà túú ní dàyehé yóó ndihí nchaa chódíní.

¹³Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í xícó ìⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiōxí núú tàchí, te ní tecú dóho-í níhi cǎháⁿ-xi, te cǎchí-xi:

—iŕo ndàhú ndoho nchaa ñáyiu xĩndecu ñuyúú òré ná dàcaháⁿ úní-gá cue espíritú cùmání cútú xĩnehe-xi, chi sa xĩndecu túha-ná-xi sá dácàháⁿ-xi!— duha càchí espíritú-áⁿ.

9 ¹Te espíritú cúú ùhúⁿ ní tiú-xi cútú néhé-xí, te òré-áⁿ ñĩ xiní-í ní quee ìⁿ espíritú andiu te càa-xi datná cáá ìⁿ chódíní, te ní ngava-xi ñuyúú, te ní níhí-xi ìⁿ ndacaá néhé-xí cuèndá nacaáⁿ-xi yuyèhe yaú cùnú víhí. ²Te ní nacaáⁿ-xi yaú-áⁿ te ní ngúíta-xi ní quene ñúhmá dàtná quéné ñúhmá ìⁿ xítnú cáhnú víhi, te ní quene táchí ñĩ xítenuu-xi ñúhmá-áⁿ te ní sadí-xi núú nchĩcanchii, te ní cunee ñuyúú. ³Te xití ñúhmá-áⁿ ñĩ quene tíca làngóstá, te ní xítenuu-di ñuyúú, te dééⁿ-güedi dàtná dééⁿ nchacua. ⁴Te ní ngúndecu ndìhi-güedi tnúhu ndee ìní cuèndá sá dándòho-güedi mee-ni ñáyiu ñá túú ndèé sèñá Yă Ndiöxí tneé-xi, te ñá túú ñă cada-di nchaa yutnu ndìhi nchaa cúhú. ⁵Te ñá túú tnúhu ndee ìní ndécú ndìhi-güedi sá cáhní-güedi ñáyiu, chi mee-ni sã dándòho ñaha-güedi xií-yu úhúⁿ yóó. Te òré ní ngúíta-güedi dándoho ñaha-güedi xií-yu te tàhú tnùhú núú dáquëe-güedi ìñu-güedi dàtná quídé-xí núú dáquëe nchacua ìñu-güedi. ⁶Te ñáyiu-áⁿ xicáⁿ táhũ-yu sá ndìhi cuú-yu cuèndá sá ìo ndòhó-yu dàquëe ñaha nchaa quiti-áⁿ ìñu-di xií-yu te ñá cuìní-xi cuú-yu, te ìⁿ nduu ìⁿ nduu sàni iní-yu cuú-yu te ñá túú cuìní-xi cuú-yu chi ñá túú tnúhu xihí sá cúú-xĩ-yu.

⁷Te nchaa tíca làngóstá-áⁿ xĩndaa-güedi dàtná ndaa nchaa cuáyú cue tée cuáháⁿ nàá, te díquí-güedi ñúhu ìⁿ sá cáá dàtná cáá còroná ní cuáha mee-ni dǐhúⁿ cuàáⁿ, te núú-güedi càa datná cáá núú cuè tée. ⁸Te idi díquí-güedi càa datná cáá ìdi díquí ñáyiu dǐhí, te núhu-güedi càa datná cáá ñúhu ndicaha. ⁹Te yidúcúⁿnuu-güedi ìⁿ sá cáá dàtná cáá càá, te ndíxíⁿ-güedi quide-xi datná quídé-xí núú vëxi cuéhé víhí càrretá sá táñùhu cuayú cuáháⁿ-güedé ndìhi-güedi núú nàa-güedé. ¹⁰Te ndèé ìñu núú lùhmá-güedi dàtná ndèé ìñu núú lùhmá nchacua, te ìñu núú lùhmá-güedi-áⁿ dáquëe-güedi ñáyiu dándoho ñaha-güedi xií-yu, te ducaⁿ-ni càda-güedi dándoho ñaha-güedi xií-yu ndéé xínu úhúⁿ yóó. ¹¹Te nchaa tíca làngóstá-áⁿ táxí tnùní ñáhá espíritú sá táxí tnùní yaú cùnú víhí, te espíritú-áⁿ nání-xí Àbadón tnúhu hëbreú, te tnúhu grìégú nání-xí Àpoliòn, te ndì ndúú tnúhu-áⁿ quée-xí: Sá dánàa ñáyiu.

¹²Te tnúndòho-a cuu-xi tnúndòho dǐhna nuu, te vitna cùmání ùú-gá.

¹³Te espíritú cúú ìñú ní tiú-xi cútú néhé-xí. Te núú Yă Ndiöxí nútnǐ ìⁿ sá ñĩ cuáha mee-ni dǐhúⁿ cuàáⁿ núú sácòdó sã ndúú tãhú-gã, te ndì cùmí xíquí-xi xĩndecu ìⁿ caa ndìqui, te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ ìⁿ sá ñĩ cáháⁿ nihnu ndì cùmí ndìqui-áⁿ. ¹⁴Te sá càháⁿ nihnu ndìqui-áⁿ xãhaⁿ-xi xii espíritú cúú ìñú sá ñĩ tiú cútú-áⁿ:

—Cuàháⁿ nandaxi-n ndì cumí espíritú ndútú ndècu yúte càhnu nani Eúfratés —càchí sá càháⁿ-áⁿ xãhaⁿ-xi xii espíritú-áⁿ.

15Te sáta dúcáⁿ te ní nandáxí ndi cùmí cue espíritú-áⁿ cuèndá cahni-xi cuéhé víhí ñáyiú, te sa yatni dàtná cuádava ñáyiú xíndecu ñuyíú cahni-xi, te ducaⁿ chi sa ndècu túha tnàhí cue espíritú-áⁿ ndétú-xí sàá òré, àdi nduu, àdi yóó, àdi cuíá ducaⁿ càda-xi cahni-xi ñáyiú. 16Te ní xiní-í nchaa cue sandàdú cùndìhi-xi xixódó-güedě cuàyu, te ní níhì-í tnúhu sá xínu úú cièndú millón-güedě.

17Te duha xíndáa cue cuàyu-áⁿ ndihi cue téé yòdo ñaha-áⁿ ñí xiní-í: Te cue téé-áⁿ yídúcúⁿ nuu ìⁿ sá yídúcúⁿnuu pèchú-güedé, te luha ticuèhé te luha cuì datná cuì andiu, te luha cuàáⁿ, te nchaa cuàyu-áⁿ cáá dǐquí-güedi dàtná cáá dǐquí ndicaha, te yuhu-güedi quène ñuhú ndihi ñúhmá, ndihi àzufré nchìcúⁿ ñuhú. 18Te ío cuéhé ñáyiú ñuyíú ñí xíhí chi luha-ná te cudavá-yu ní xíhí sá cuèndá ñuhú-áⁿ ndihi ñúhmá-áⁿ ndihi àzufré-áⁿ. 19Te ndihi núú lùhmá-güedi ndihi yuhu-güedi dándoho-güedi ñáyiú, te núú lùhmá-güedi nèhe-xi díquí cǒó, te diu-ni dàtná cáá cǒó cáá ñìhí lùhmá-güedi.

20Te nchaa dava-gá ñáyiú ní cácu ñá túú ni xíhí núú nchàa tnúndòho-áⁿ ñà túú ní cuìní-yu dàñá-yu ichi cuéhé ichi duha ndècú-yu, chi quide cahnu-ní-yu nchaa espíritú cùndìhi yucu ñávàha, ndihi nchaa sá càchí-yu cùu ndióxí ní cadúha cue téé ñuyíú-a, te dava xíáⁿ ní cuáha mee-ni dǐhúⁿ cuàáⁿ, te dava ní cuáha mee-ni dǐhúⁿ cuixíⁿ, te dava ní cuáha sá nání bròncé, te dava ní cuáha mee-ni yúú, te dava ní cuáha mee-ni yùtnu, te nchaa xíáⁿ ñá túú cùtnuní núú-xi, te ni ñà túú tècú dóho-xi, te ni ñà ndácú-xí càca-xi. 21Te ni sǎ sáhní tnàhá-yu, te ni sǎ sáhní ndùu tnahá-yu, te ni sǎ ndécü-yu ichi díí ìní, te ni sǎ dúhú ndàchiuⁿ tnahá-yu ñá túú ní cuìní-yu dàñá-yu.

Ìⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiöxí néhé-xí ìⁿ librú

10 1Te sáta dúcáⁿ te ní xiní tucu-í ìⁿ espíritú cùnùu xínu cuechi núú Yǎ Ndiöxí ní quee-xi andiu, te yìhi-xi xití vícò cuànguee-xi ñuyíú te ndàa díquí-xi ndècu ìⁿ cóó yáhnchí, te núú-xi súúní chàhnchí dàtná chàhnchí núú nchǐcanchii, te ndi ndùú díhíⁿ-xi càa datná cáá ìtá ñuhú. 2Te nùndaha-xi ìⁿ librú líhli ní nandicá, te sáhá cùha-xi ní sani-xi núú ndute làmár, te sáhá dàtni-xi ní sani-xi núú ñuhu yìhí. 3Te espíritú-áⁿ ñíhi vìhi ní cáháⁿ-xi, te ní quide-xi dàtná quidé ìⁿ ndicaha oré cánásàa-di, te òré ducaⁿ ñíhi vìhi ní cáháⁿ-xi te úsá xito ní cáháⁿ ñúhu. 4Te sáta ñí yáha ní cáháⁿ ñúhu-áⁿ úsá xito, te chido tnùn-í ìⁿ núú tütú nàcuáa ní cáháⁿ-xi ni cùu, te mei òré-áⁿ ñí tecú dóho-í ní cáháⁿ ìⁿ sá ñí cáháⁿ andiu te càchí-xi:

—Vá chídó tnùn-í nàcuáa ní cáháⁿ ñúhu-áⁿ, ìní méé-ní-n ná cùhuⁿ
—duha càchí sá ñí cáháⁿ-áⁿ.

⁵Te espíritú sá nútñi ìiⁿ xio sáhá-xi núú ndute làmár-áⁿ ndihi ingá xio sáhá-xi núú ñuhu yìchí-áⁿ ñi xiní-í ní ndonehe-xi ndaha cùha-xi, ⁶te càchí-xi:

—Yá Ndiöxí Yaá ndécú nchàa nduu nchaa quíú Yaá ní cadúha ñuyíú, ndihi andiu, ndihi làmár, ndihi nchaa sá ió, Yaá-áⁿ nánhá ndää-gá sá yùhu càháⁿ ndáá-í, te vá cùyàa vihi ⁷te cada-xi nchaa nàcuáa ndùu tnúhu ndùu yuhu ní cáháⁿ-gá, tnúhu ní xáhaⁿ-gã xii cue téé ní xinu cuechi nùú-gã, cue téé ní xóo cáháⁿ tnúhu-gá ndéé sanaha, chi òré ná tìú espíritú cúú ùsá cútú néhé-xí, te òré-áⁿ cada-xi nchaa nàcuáa ndùu tnúhu ndùu yuhu sá ñi xáhaⁿ-gã xii nchaa cue téé-áⁿ —duha càchí espíritú-áⁿ.

⁸Te sátá dúcáⁿ te ní tecú tucu dóho-í ní cáháⁿ tucu sá ñi cáháⁿ andiu-áⁿ, te càchí-xi xii-í:

—Cuàháⁿ te queheⁿ-n lìbrú lìhli sá ñi nàndicá núndàha espíritú-áⁿ, espíritú sá nútñi ìiⁿ xio sáhá-xi núú ndute làmár, te ìiⁿ xio sáhá-xi núú ñuhu yìchí —duha càchí sá ñi cáháⁿ-áⁿ.

⁹Te yúhú ní sáháⁿ-í núú ndécú espíritú-áⁿ xìcáⁿ-í lìbrú lìhli nèhe-xi-áⁿ, te ní cachí-xi:

—Iha te caxi-n, te cuvídí yuhu-n dàtná cúvídí òré xíhí-n ndùdí ñúñú, dico xití-n chi cada úá-xi —càchí-xi.

¹⁰Te ní queheⁿ-í lìbrú lìhli nùndaha espíritú-áⁿ ñi xexi-í, te yuhu-í ní quide vídí-xi dàtná vídí ndudí ñúñú, dico sátá ñi ngava-xi xití-í te ní quide úá-xi. ¹¹Te ní cachí tucu espíritú-áⁿ xii-í:

—Dacuití cáháⁿ tucu-n nàcuáa càchí Yá Ndiöxí cuèndá ñáyiu titní víhí nàcióⁿ, ndihi cuèndá ñáyiu titní víhí ñúú, ndihi cuèndá ñáyiu càháⁿ ndí dííⁿ ndí dííⁿ nùú tnúhu, ndihi cuèndá cue téé yèndaha ñáyiu.

Cuèndá úú cue téé càháⁿ nàcuáa càchí Yá Ndiöxí

11 ¹Te ní níhí-í ìiⁿ tnuyoo nàcuáa chicùhá-í ìiⁿ sá chicùhá-í, te ní cáháⁿ ìiⁿ sá ñi cáháⁿ, te càchí-xi:

—Ndacuíñi te chicùhá-n vèhe Yá Ndiöxí, te chicùhá tucu-n nùú sácödó sã ndúú tãhú-gã, te cahu-n ña daha tnàhá ñáyiu chìnuhu ñaha xii-gá xñdecu. ²Dico vá chicùhá-n ndàa quehé vehe-gá, chi xíaⁿ ñi nduu cuèndá cue ñáyiu ña túú cùu ñáyiu isràél, te ñáyiu-áⁿ nduu nuu-ñá-yu núú ñi cuu ñuú-gá, te cadá-yu dàtná càchí iní mée-yu, te údico úú yóo ducaⁿ cadá-yu. ³Te yúhú tendaha-í úú tnàhá cue téé cáháⁿ yuhu-í nàcuáa càchí Yá Ndiöxí, te úxúú cièndú únídico nduu ducaⁿ cáháⁿ-güedé yuhu-í cada-güedé núú-í, te cuihnu-güedé dóó tnúú sã sácuiñnu cue ñáyiu ndìhú iní-xi —duha càchí sá càháⁿ-áⁿ.

⁴Te ndi ndùú cue téé-áⁿ cúú-güedé dàtná úú yutnu òlívú sá xñutñi núú Yá Ndiöxí, ndihi dàtná úú sá ndéé dité-xi, sá yíndòdo ìiⁿ caa candíl núú

dìté-xi ndècu tucu núú-gǎ, te diu-gá cúú-gǎ Yaá yíndàha ñuyíú. ⁵Te ñáyiu na càni iní-xi ná cada ñaha xii-güedé te yuhu-güedé quene ñuhú cahmi ñaha-xi xii-yu, te ducaⁿ càda-güedé cahni-güedé nchaa ñáyiu na cùu úhú iní ñáhá xii-güedé. ⁶Te ndi ndùú-güedé ndécú ndìhi-güedé tnúhu ndee ìní cada-güedé sá vǎ cúúⁿ dǎú, te ducaⁿ càda-güedé nini cǎháⁿ-güedé nàcuáa càchí Yǎ Ndiǒxí, te ndacu-güedé nadatùu-güedé ndute nduu-xi níñí, te ndacu-güedé dandòho-güedé nchaa ñáyiu titní núú tnúhu ndòho, te ducaⁿ càda-güedé ná daha xito càchí iní méé-güedé. ⁷Te nà yáha sá cǎháⁿ-güedé nàcuáa ní cachí Yǎ Ndiǒxí, te dàvá-áⁿ quene ìiⁿ quitì dééⁿ yàú cùnú víhí sǎ ìo nèhé cáá, te quitì-áⁿ ngüíta-di nàá-di ndìhi ndi ndùú cue téé-áⁿ te cahni ñaha-di xii-güedé. ⁸Te yiqui cùnú cue téé-áⁿ cautùu-xi ìiⁿ tnuú ñuú cǎhnú nùu ní sahani-güedé Xítóhó Jesucristú núú cùrúxí, te diu Yaá-áⁿ cúú Xítóhó-ó ndìhi-güedé, te càchí ñáyiu sá ñuú-áⁿ cúú-xí dàtná ñuú Sòdomá ndìhi nàcióⁿ Ègiptú. ⁹Te úní nduu dava cautùu yiqui cuñú-güedé xíaⁿ, te ñáyiu nchaa nàcióⁿ, ndìhi ñáyiu nchaa ñuú, ndìhi ñáyiu cǎháⁿ ndí dííⁿ ndí dííⁿ núú tnúhu, ndìhi ñáyiu xíndecu nchaa xichi quiní-yu yiqui cùnú-güedé, te vá dáñǎ-yu nguíndüxi. ¹⁰Te nchaa ñáyiu-áⁿ nduu vétú iní-yu sá dúcáⁿ cùú cue téé cǎháⁿ nàcuáa càchí Yǎ Ndiǒxí-áⁿ, te ío cudíí ìní-yu, te nándi sá cuǎha táhú tnáhǎ-yu sá cudíí ìní-yu sá dúcáⁿ ñí xíhí-güedé, te ducaⁿ chi diu-güedé ní quide ío ní ndohó-yu. ¹¹Te sátá ná yǎhá úní nduu dava sá dúcáⁿ cùú-güedé te Yá Ndiǒxí dandòto ñaha-gá xii-güedé, te ndacóo-güedé, te nchaa ñáyiu na quiní sá ndótó-güedé te yùhú víhí-yu. ¹²Te ndi ndùú cue téé-áⁿ tecú dóho-güedé cǎháⁿ ìiⁿ sá cǎháⁿ ndéé andiu, te cúñaha-xi xii-güedé:

—Chí táquène iha —duha cúñaha sǎ cǎháⁿ-áⁿ xii-güedé.

Te cue téé-áⁿ quíhu-güedé ìiⁿ xití vícò caa-güedé andiu, te nchaa ñáyiu cùu úhú iní ñáhá xii-güedé quiní ñáhǎ-yu xii-güedé caa-güedé andiu. ¹³Te òré-áⁿ ñíhi víhi tnáa ñuyíú, te úxí xichi cùu-xi ñuú núú cùndècu-güedé-áⁿ te ìiⁿ xichi ñuú-áⁿ naa, te cuú úsá mǐl ñáyiu, te nchaa dava-gá ñáyiu cácu vá cùu yùhú víhí-yu, te cachí-yu sá ìo cǎhnu cuu Yá Ndiǒxí Yaá ndécú àndiu.

¹⁴Te tnúndòho-a cuu-xi tnúndòho cuu úú yáha, te vitna sa ndètu víí-nǎ tucu sáá tnúndòho cuu uní.

Espíritú cúú ùsá tìú-xi cútú néhé-xí

¹⁵Te espíritú cúú ùsá ní tiú-xi cútú néhé-xí, te òré-áⁿ ñí tecú ñíhi ní cǎháⁿ titní sá ñí cǎháⁿ andiu, te càchí-xi:

Nchaa sá cúú cuèndá nchaa ñáyiu ñuyíú táxí tnùní-yu ni cùu ní

nduu cuèndá Tǎtá-ó Dütú Ndiǒxí táxí tnùní-gá,

Te tnàhá Yaá ní tendaha-gǎ ní sáháⁿ ñuyíú táxí tnùní-gá nchaa xíǎⁿ,

te diu-gá taxi tnùní-gá ni caa ni quíhíⁿ.

Duha ní cáháⁿ nchaa sá nǐ cáháⁿ-áⁿ. ¹⁶Te ndi òcò cùmí cue tée sacuéhé xñucóo núú xilé váha ní ngüíñí xítí-güedě núú Yă Ndiöxí, te ní nuu núú-güedě ndàa núú ñúhú te ní ngüíta-güedé chíñùhu ñaha-güedé xii-gá, ¹⁷te càchí-güedé:

Ío ndàcáⁿ táhú-ndǐ núú yòhó Dútú Ndiöxí,

Yaá ndácú quide nchaandi túhú sá vǎha,

te diu-ni-n ndècu-n ndéé cùtnàhá ní ngáva ñuyíú, te diu-ni-n

ndècu-n vitna, te diu-ni-n cùndecu-n ndéé núú cuàháⁿ núú vǎxi,

te ío càhnu cuu-n te ní ngüíta-n ïo-gá táxí tnùní-n.

¹⁸Te nchaa ñáyíu xñdecu ñuyíú xícudéⁿ-yu núú-n,

te vitna ní sáá nduu dándohó-n-yu chi ñá túú cùu váha iní-n

nǔú-yu,

te cada ndáá-n cuèchi nchaa ñáyíu sa ní xíhí,

te ní sáá tucu nduu cuǎñaha-n sǎ ndúú táhú nchaa ñáyíu ní xinu

cuechi nǔú-n nǐ cáháⁿ-yu tnúhu-n, ndihí nchaa dava-gá ñáyíu

cùu cuendá-n, chi ñáyíu-áⁿ néhě-yu sá yíñùhu núú-n,

te cuèi ñáyíu cùnunu ndihí ñáyíu ñá túú cùnunu cuǎñaha-n sǎ ndúú

tǎhǔ-yu,

te ní sáá tucu nduu dànaa-n nchaa ñáyíu sàhni tnaha ñáyíu-xi.

Duha càchí ndi òcò cùmí cue tée sacuéhé-ǎⁿ xǎhaⁿ-güedě xii Yá Ndiöxí.

¹⁹Te ní xiní-í ní nacaáⁿ yuyèhe vehe Yá Ndiöxí andíu, te xítí vehe-gá-áⁿ nǐ xiní-í ndécú cǎjá ñúhú sǎ yódó tnùní nàcuáa ní cundáa cada-gá sá cúu-xí ñáyíu, te òré-áⁿ nǐ xiní-í ní sáá ndúté, te ní cáháⁿ ñúhu te ío dusaⁿ nǐ quide-xi, te níhi vìhi ní tnáa, te súúní càhnu dáú ñíñí nǐ cuuⁿ.

Cuèndá ììⁿ ñadìhí ndihí cuèndá ììⁿ quiti dééⁿ nání dràgón

12 ¹Te ío vìhi ní quide-xi ììⁿ sá nǐ quide-xi andíu, te ní xiní-í ììⁿ ñadìhí te dóo níhnú-áⁿ quide-xi datná quidé-xí nǔú nchícanhii, te ndàa núú sàhá-aⁿ quide-xi datná quidé-xí nǔú yóó, te ñùhu ììⁿ coroná díquí-aⁿ te ndèé úxúú chódíní. ²Te ñùhu déhe-aⁿ te càna saa-aⁿ sá quidé ùhú ñáhá-xí xii-aⁿ chi sa ndètu víí-nǎ cacu déhe-aⁿ. ³Te dǎtnùní ní quide tucu-xi sá nǐ quide-xi andíu, te ní xiní-í ììⁿ quiti càhnu quiti ticuehé, quiti dééⁿ nání dràgón, te ndèé úsá díquí-dì ndihí úxí ndiqui-dì, te ììⁿ caa coróná ñúhú ììⁿ caa díquí-dì-áⁿ. ⁴Te quiti-áⁿ luha-ná te cuu dava nchaa chódíní dǎngòyo-dì ñuyíú ndihí lúhmá-dì, te quiti-áⁿ nì ngúnu tníi-dì núú ñaha ndètu víí-nǎ cacu déhe-xi-áⁿ cuèndá caxi-dì déhe-aⁿ òré cacu ni cùu. ⁵Te ñaha-áⁿ nǐ cacu déhe-aⁿ te tée cùu-dé, te té líhli-áⁿ ïo cunuu-dě taxi tnùní-dé nchaa ñáyíu ñuyíú, te mee Yă Ndiöxí ní nacuaca ñaha-gǎ xii té líhli-áⁿ cuèndá cundecu ndihí ñaha-dě xii-gá núú ndécú-gǎ táxí tnùní-gá. ⁶Te ñadìhí-áⁿ nǐ

xinu-aⁿ cuáháⁿ-aⁿ xití yucu núú nǐ quide túha Yá Ndiöxí cundecu-aⁿ cuendá xíaⁿ nǐhí-aⁿ caxi-aⁿ, te ducaⁿ nǐhí-aⁿ sá caxí-áⁿ ùxúú ciendú únídico nduu chi ducaⁿ nduu cundecu-aⁿ xíaⁿ.

⁷Te sátá dúcáⁿ te andiu nǐ xiní-í espíritú cúnùu xinu cuechi núú Yă Ndiöxí nání Mìguél, ndihi nchaa dava-gá espíritú cündìhi-xi, te nchaa espíritú-áⁿ nàá-xi ndihi quitì dééⁿ nání dràgón ndihi nchaa espíritú cündìhi-di. ⁸Te quitì-áⁿ ñà túú ní ndàcu-di ndihi nchaa espíritú cündìhi-di, te ñà túú ní nǐhí-gă-di núú cündècu-di andiu ndihi nchaa espíritú cündìhi-di-áⁿ. ⁹Te cue espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiöxí-áⁿ nǐ dângává-xí quitì dééⁿ nání dràgón-áⁿ ndihi nchaa espíritú cündìhi-di ñuyíú, te quitì-áⁿ cúú-dí mèi sâcuíhná àdi sá càchí-ó cùu yucu ñávăha, te diu xíaⁿ ní dândàhú-xi ñáyiú nǐhí ñuyíú, te diu-ni xíaⁿ ní nduu-xi cóo nǐ dândàhú-xi ñáyiú ndéé sanaha.

¹⁰Te ní tecú dóho-í níhi ní cáháⁿ tucu ìⁿ sá nǐ cáháⁿ andiu, te càchí-xi:

—Vitna te Yá Ndiöxí ní quide-gá ní ngúndecu ñáyiú ndihi-gá, te ío càhnu cuu-gá, te ío tàxi tnuní-gá, te tnàhá Crístú Yaá ní tendaha Yă Ndiöxí ní quixi ñuyíú-a ío tàxi tnuní-gá, te ducaⁿ chi sa ní xócuíñí sâcuíhná sâ sũúni núnúu sacáⁿ cuéchi núú Tătá-ó Dütú Ndiöxí cuendá nchaa ñáyiú ndècu ndihi-o ichi-gá, te nduu nìú ducaⁿ sâcáⁿ cuéchi-xi núú-gă cuendá-yu ni cùu. ¹¹Dico ní ndacú-yu ní cunúú-yu núú sâcuíhná sâ dúcáⁿ sâcáⁿ cuéchi cuendá-yu-áⁿ ní cùu, te ducaⁿ nǐ cunúú-yu sá cuendá Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quitì ní dánicuèhé-güedé, chi Yaá-áⁿ nǐ sati níñí-gă te ní xíhí-gá sá cuendá-yu, te ducaⁿ nǐ cunuu tùcú-yu sá cuendá sá sândáá iní ñáhă-yu xii Yaá-áⁿ, te ñà túú ní yùhú-yu cuú-yu sá cuendá-gá. ¹²Te vitna ío chí cúdǐ ìní nchaa nchòhó espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiöxí, ndihi nchaa nchòhó ñáyiú ndècu andiu, dico indàhú ní cuu nchaa ñáyiú xĩndecu nǐhí ñuyíú! Chi sũúni cùdééⁿ sâcuíhná nǐ ngava-xi te nândi cada ñaha-xi xíi-yu, te ducaⁿ chi cùnuní iní-xi sá sâcú duha-ná nduu cudíi-xi cundecu-xi —duha càchí sá nǐ cáháⁿ andiu.

¹³Te sátá nǐ quee quitì dééⁿ nání dràgón-áⁿ andiu nǐ ngava-di ñuyíú quitì cùu mei sâcuíhná-ăⁿ, te quitì-áⁿ nǐ chinchícúⁿ-di ñadìhí ñaha ní cacu déhe téé-xi-áⁿ. ¹⁴Te ñadìhí-áⁿ nǐ nduu táhú-aⁿ ní quene úú ndíxí-aⁿ, te càa datná cáá ndíxíⁿ ìⁿ yacòlo cahnu vihi cuendá ndava-aⁿ núhú-aⁿ yucu núú nǐ cachí Yă Ndiöxí cundecu-aⁿ, te yâcáⁿ cundecu-aⁿ úní cuíá dava cuendá sá vă nǐhí ñáhá quitì dééⁿ quitì nání dragón-áⁿ te xíaⁿ nǐhí-aⁿ sá caxí-áⁿ, te quitì-áⁿ cúú tùcu-di datná ìⁿ cóo děéⁿ. ¹⁵Te quitì-áⁿ nǐ quene cuéhé ndute yuhu-di, te ndute ní quene yuhu-di-áⁿ nǐ cuu-xi ìⁿ yúte, te ducaⁿ nǐ quide-di cuendá ndute-áⁿ cuido-xi ñadìhí-áⁿ ní cùu. ¹⁶Te ñuhu yìchí ní chindee-xi ñadìhí-áⁿ, chi ní ndátá te ní quee naa-ni ndute ní quene yuhu quitì-áⁿ. ¹⁷Te sátá dúcáⁿ nǐ quide-xi xíaⁿ ní cudééⁿ víhí quitì-áⁿ nũú ñadìhí-áⁿ, te ní xica-di cuáháⁿ-di

núú x̄ndecu nchaa dava-gá cue déhe ñadìhí-áⁿ cuèndá nàá ndìhi ñaha-dì, te ñáyiú-áⁿ cúũ-yu ñáyiú tñì nchaa tnúhu càháⁿ Yă Ndiöxí, te nchìcúⁿ nihnú-yu nchaa tnúhu sá càháⁿ váha cuèndá Xítóhó Jesucristú.

Cuèndá úú quiti

13 ¹Te yúhú ní ngúnu tñí-í yuhu làmár, te ní xiní-í ní quene ìⁿ quiti te ndèé úsá díquí-dì te úxí ndiqui-dì, te núú ìⁿ ìⁿ ndiqui-dì-áⁿ ndécú ìⁿ caa coroná. Te ìⁿ ìⁿ díquí-dì-áⁿ ndèé tnúhu sá càháⁿ úhú-xi cuèndá Yă Ndiöxí. ²Te quiti-áⁿ cáá-dí dàtná cáá cuñí, te sáhá-dì càa datná cáá sáhá òso, te yuhu-dì càa datná cáá yùhu ndicaha. Te quiti dééⁿ nání dràgón ní sáñaha-dì tnúhu ndee ìní xii quiti-áⁿ cuèndá taxi tñuní víhí-dí, te dràgón-áⁿ ñí sáñaha-dì nùú ndécú-dí tàxi tñuní-dì xii quiti ní quene xití làmár-áⁿ, te ducaⁿ ñí quide-dì cuèndá sá ñìhí ndéé quiti-áⁿ cunuu-dì. ³Te ìⁿ díquí quiti ní quene xití làmár-áⁿ càhú víhí càa ní nícuèhé, te sa ndètu vií-nă cuú-dì sànuu dico ní ndúha-dì, te nihì ñuyíú ñí ñíhí ñăyiú tnúhu sá dúcáⁿ ñí cuu, te ío ní cuñúhu-yu te ní tuhá-yu quiti-áⁿ. ⁴Te nchaa ñáyiú-áⁿ ñí cachí-yu sá ìo càhnu cuu quiti dééⁿ quiti nàni dragón-áⁿ cuèndá sá ñí sáñaha-dì tnúhu ndee ìní sá táxí tñuní quiti ní quene xití làmár-áⁿ, te ní ngúíta-yu ní chiñuhú-yu quiti ní quene xití làmár-áⁿ, te càchí-yu:

—Vá yõ ìⁿ nùtnahá ñáhá xì quiti-a, te ni vă yõ ìⁿ ndacu nàá ndìhi ñaha xì-dì —cachí-yu.

⁵Te ní ñíhí-dì tnúhu ndee ìní sá càháⁿ úhú-dì Yá Ndiöxí, te cada càhnu-dì mee-dì, te údico úú yóo ducaⁿ ñí ñíhí-dì tnúhu ndee ìní-áⁿ cunuu-dì. ⁶Te ducaⁿ ñí quide-dì ní cáháⁿ úhú-dì Yá Ndiöxí ndìhi cuèndá nchaa sá quídé-gă, te ñíu-ni ducaⁿ ñí cáháⁿ úhú-dì núú ndécú-gă, te ní cáháⁿ úhú tucu-dì nchaa ñáyiú ndècu ndìhi-gá andiu. ⁷Te ducaⁿ ñí ñíhí-dì tnúhu ndee ìní sá nàá-dì ndìhi nchaa ñáyiú cùu cuendá Yă Ndiöxí, te ducaⁿ nàá ndìhi ñaha-dì xì-yu ndéé òré vá ndácú-gă-yu nàá ndìhi ñàhá-yu xii-dì, te tñàhá ní ngúndecu ndìhi-dì tnúhu ndee ìní sá táxí tñuní-dì ñáyiú nchaa nàcióⁿ, ndìhi ñáyiú nchaa ñuú, ndìhi nchaa ñáyiú càháⁿ ndí díⁿ ndí díⁿ nùú tñùhu, ndìhi ñáyiú x̄ndecu nchaa xichi. ⁸Te cue ñáyiú nihì ñuyíú ñí cachí-yu sá ìo càhnu cuu quiti-áⁿ, te ñáyiú-áⁿ cúũ-yu ñáyiú ñá túú yòdo tñuní núú tütú Yá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánicuèhé-güedé Yá ní xíhí ní cùu te ní ndoto. Te ndéé cútnahá ní ngáva ñuyíú sa yòdo tñuní ñáyiú naníhí tàhú, dico ñáyiú càchí sá ìo càhnu cuu quiti-áⁿ ñà túú yòdo tñuní-yu núú tütú-gá.

⁹Te nchaa nchòhó ñáyiú x̄ndedóho chí cündedóho váha nchaa nàcuáa cuáháⁿ tnúhu-áⁿ. ¹⁰Te nchaa ñáyiú na chìhi tñaha ñáyiú-xi vecaá te sáa nduu te quíhíⁿ-yu tñàhá-yu vecaá, te nchaa ñáyiú sàhni tñaha ñáyiú-xi ndìhi yuchí te ñíu-ni ndìhi yuchí cuú-yu tñàhá-yu, te xíⁿ nùu ío xìni

ñuhu-xi sá ncháá ñăyiu cùu cuendá Yă Ndiöxí cunduu cànnu iní-yu, te quindáá iní ñáhă-yu xii-gá.

11Te ní xiní tucu-í ingá quiti ní quene-di núú ñuhu yìchí, te ndèè úú ndiqui-di te cãa datná cáá ndìqui canerú, te cãháⁿ-di dàtná cãháⁿ quiti dééⁿ nání dràgón. **12**Te dàtná ndécú ndìhi quiti ní quene xití làmár-áⁿ tnũhu ndee ìní sá táxí tnùní-di ducaⁿ ndècu ndìhi quiti ní quene ñuhu yìchí-áⁿ tnũhu ndee ìní taxi tnùní-di cada-di núú quiti ní quene xití làmár-áⁿ, te quiti ní quene ñuhu yìchí-áⁿ ñí quide yica-di sã ncháá ñăyiu xĩndecu nihí ñuyúu chiñuhú-yu quiti ní quene xití làmár-áⁿ, quiti cãhú víhí ñí tnahá ní nícuèhé te ní ndúha-di. **13**Te quiti ní quene xití ñuhu yìchí-áⁿ ñí quide-di titní núú sã vã yõo tnàhí ndàcu cada, te nchaa ñăyiu ní xiní-yu sá ndèè andiu ñí dãngóyó-dí ñùhú ñuyúu. **14**Te sá dúcáⁿ ñí ngúndecu ndìhi-di tnúhu ndee ìní ní quide-di nchaa xíãⁿ ní quide-di núú quiti ní quene xití làmár-áⁿ, te sá dúcáⁿ ñí quide-di te xíãⁿ ní dándàhú-di nchaa ñăyiu xĩndecu nihí ñuyúu, te ní xáhaⁿ-di xii-yu sá ndúcũ-yu ìⁿ sá cãdũha-yu nãcuáa-ni cãa nacuáa-ni ndùu quiti ní quene xití làmár-áⁿ, quiti cãhú víhí ñí tnahá ní nícuèhé díquí-xi-áⁿ ñí quèe machití te ñã túú ní xihí-di chi ní xĩndecu-ni-di. **15**Te quiti ní quene xití ñuhu yìchí ní ngúndecu ndìhi tucu-di tnúhu ndee ìní sá chíhí-dí ìní sá ñí cadúha-yu-áⁿ, sá ñí natavá-yu dàtná cáá quiti ní quene xití làmár-áⁿ, te ducaⁿ ñí quide quiti-áⁿ cuendá cãháⁿ sá ñí cadúha-yu-áⁿ, te xíãⁿ cada-xi cuú nchaa ñăyiu ñã túú ní cuìní chiñuhu ñaha xii-di. **16**Te quiti ní quene xití ñuhu-áⁿ quidé-dí sã ncháá ñăyiu ngúndeé ìⁿ tnuní ndaha cùhá-yu àdi tneé-yu, te ducaⁿ ñí quide-di cuèi ñăyiu cùnnuu te cuèi ñăyiu ñã túú cùnnuu, te cuèi ñăyiu cuica te cuèi ñăyiu ndàhú, te cuèi ñăyiu ñã túú dàñá quee núú chíúⁿ pàtróóⁿ-xi, te cuèi nchaa ñăyiu dàñá quèe núú chíúⁿ pàtróóⁿ-xi ncháa-yu ducaⁿ ñí ngúndeé tnuní ñhí-yu. **17**Te ní quide-di sá ncháá ñăyiu ñã túú ndèè tnuní ñhí-xi vã cúú cuàáⁿ-yu sá cãchí iní-yu te ni vã cúú dícó-yu ìⁿ sá cuìní-yu dícó-yu, te tnuní-áⁿ cúú-xí ðùu quiti ní quene xití làmár-áⁿ àdi númerú-di. **18**Te xini ñuhu-xi sá ncháá ñăyiu ío váha cùtnuní iní-xi ío váha cuáha-yu cuendá nãcuáa quèe-xi númerú quiti-áⁿ, te númerú-áⁿ cúú-xí ìñú cièndú únídico ìñú, te cùu-xi cuendá ìⁿ ñăyiu ñuyúu.

Cuendá ìⁿ cièndú údico cúmí mĩl ñăyiu

14 **1**Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé nútnhí-gá ìⁿ yucu ñuú nání Sìón ndécú àndiu, te nutnhí-gá ndìhi ìⁿ cièndú údico cúmí mĩl ñăyiu, te tneé-yu ndèè ðù-gá ndìhi ðùu tátá-gă Dútú Ndiöxí. **2**Te ní tecú dóho-í ní quide-xi andiu dàtná quidé-xí núú xicá cuèhé víhí ndùte, te quide tucu-xi datná quidé-xí òré níhi vèhi cãháⁿ ñúhu, te quide tucu-xi datná quidé-xí òré cuèhé víhí ñăyiu

càní-yu àrpá. ³Te ní tecú dóho-í xixita yuhu sǎ xítá yùhu núú Yàá núcõo núú xilé váha, ndihi núú ndi cùmí cue quiti xĩnutnĩ-áⁿ, ndihi núú nchàa cue tée cùu sacuéhé xĩnucóo-áⁿ, te xixita-xi ìⁿ ndudú sáá. Te mee-ni cuè ñáiyu ìⁿ cièndú údico cúmí mĩl-áⁿ quèe díquĩ-yu ndudú-áⁿ, te ñáiyu-áⁿ cúũ-yu ñáiyu ní dácăcu nihnu ñaha Yàá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánĩcuèhé-güedé núú ñáiyu ndècu ichi cuehé ichi duha xĩndecu ñuyíú, te vá yõo ìⁿ-gá quèe díquĩ-xi ndudú sáá-ǎⁿ chi mee-ni ñáiyu ní cácu nihnu-áⁿ quèe díquĩ-yu. ⁴Te ñáiyu ní cácu nihnu-áⁿ cúũ-yu ñáiyu ñá túú ní xĩndecu ichi díí ìní, te cùú-yu ñáiyu càndoo canine iní-xi, te ndèni ní cuu cuáháⁿ Yá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní nícuèhé-áⁿ, te ducaⁿ-ni ndëndaha ñàhá-yu xii-gá cuáháⁿ, te ñáiyu-áⁿ ní cácu nihnú-yu núú nchàa ñáiyu ñuyíú, ñáiyu ndècu ichi cuehé ichi duha, te ñáiyu ní cácu nihnu-áⁿ cúũ-yu ñáiyu díhna nuu ñi nduu táhú Yǎ Ndiõxí cuu cuèndá-gá ndihi Yá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánĩcuèhé-güedé. ⁵Te cùú-yu ñáiyu ñá túú càháⁿ ni ìⁿ tnúhu ndehnde, te càndoo canine iní-yu ndècú-yu núú núcõo Yá Ndiõxí táxí tnùnı-gá.

Cuèndá únı cue espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiõxí

⁶Te sátá dúcáⁿ te ní xinı-ı ìⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiõxí xícó-xı cuădava andiu, te ndècu ndihi-xi tnúhu sá càháⁿ năcuăa nanıhı tǎhú-ó, tnúhu sá ñá túú tnàhı ndihi nihnu te tnúhu-áⁿ danèhé espíritú-aⁿ nchaa ñáiyu ndècu ñuyíú, ñáiyu nchaa năcıóⁿ, ndihi ñáiyu nchaa ñuuú, ndihi nchaa ñáiyu càháⁿ ndı dííⁿ ndı dííⁿ núú tnúhu, ndihi ñáiyu xĩndecu nchaa xichi. ⁷Te níhi ní cáháⁿ-xi te càchı-xi:

—Nchaa nchòhó ñáiyu ndècu ñuyíú canehe-ndo sǎ yĩñuhu núú Yǎ Ndiõxı, te cachı-ndó sǎ ıo càhnu cuu-gá chi sa ní sáá nduu càda ndáá-gá nchaa cuèchi-ndo, te chiñuhu-ndo-gǎ chi diu-gá ní cadúha-gá andiu, ndihi ñuhu yıchı, ndihi làmár, ndihi nchaa ndóhyo —duha càchı espíritú-áⁿ.

⁸Te nchıcúⁿ tucu ingá espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiõxı, te càchı-xi:

—Vitna ní naa ñuuú Babiloniá ñuuú ıo cùnuu, te ducaⁿ ñi naa chi cue ñáiyu ñuuú-áⁿ ñi quidé-yu ní xíta nihnu nchaa ñáiyu ñihı ñuyíú, chi ní sanu ichi ñàhá-yu ichi cuèhé ichi duha —duha càchı espíritú-áⁿ.

⁹Te nchıcúⁿ tucu ingá espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiõxı te níhi càháⁿ-xi, te càchı-xi:

—Nchaa ñáiyu chıñuhu ñaha xii quiti ní quene xıtı làmár, ndihi sá ñi natava ñàhá-yu năcuăa càa-di-áⁿ, ñáiyu ní dǎná mēe-xi ní ngúndeé tnunı ndahá-yu àdi tneé-yu, ¹⁰ñáiyu-áⁿ sũúnı dândoho ñaha Yá Ndiõxı xıı-yu chi ıo cùdéeⁿ-gǎ, te ducaⁿ ıo dândoho ñaha-gá xıı-yu chi daquihıⁿ ñàhá-gǎ xıı-yu núú ñùhú núú ñúhú àzufré càyú-xi, te núú cuè espíritú xínú cuèchi núú-gǎ ducaⁿ dândoho ñaha-gá xıı-yu, ndihi núú Yàá cáá dàtná cáá ìⁿ

mbéé quití ní dánícuèhé-güedé. ¹¹Te ní caa ní quíhíⁿ quene ñúhmá núú dúcáⁿ cùndecú-yu ndohó-yu-áⁿ, te cuèi nduu cuèi niú ducaⁿ ndòhó-yu. Te ducaⁿ ndòho nchaa ñáyiú chìnuhu ñaha xii quití ní quene xití làmár, ndihí sá ñí natava ñàhá-yu nàcuáa càa-di-áⁿ, te diu-ni ñáyiú-áⁿ cúŷ-yu ñáyiú ní ngúndeé tñuní ndaha-xi àdi tneé-xi —duha càchí espíritú-áⁿ.

¹²Te xíáⁿ xíní ñùhu-xi sá ncháá ñáyiú cùu cuendá Yă Ndiöxí cunduu càhnu iní-yu, chi diu-ní-yu cùú-yu ñáyiú tñi nchaa tñúhu càháⁿ-gá, te ní yùhu ní iní-yu sàndáá iní-yu Xítóhó Jesucrístú.

¹³Te sátá dúcáⁿ te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ ìⁿ sá ñí cáháⁿ andiu, te càchí-xi:

—Chido tñuní-n ìⁿ núú tütú nàcuáa na càháⁿ-í-a. “Není vitna ío váha táhú nchaa ñáyiú sàndáá iní tñúhu Xítóhó Jesucrístú te xihí-yu” —duha càchí sá ñí cáháⁿ-áⁿ.

Te Espíritú Yă Ndiöxí ní cáháⁿ-xi, te càchí-xi:

—Ndáá, chi ndetatú-yu chi ñá túú-gă nágá chiúⁿ ndohó-yu cadá-yu, te Yă Ndiöxí sa nàha-gá nchaa nàcuáa ndùu chiúⁿ ní quidé-yu —duha càchí Espíritú-gá.

Nchaa sá cúú núú ñúhú

¹⁴Te sátá dúcáⁿ te dàtnuní ní xiní-í ìⁿ vícò cuixíⁿ, te núú vícò-ăⁿ ñí xiní-í núcò ìⁿ Yaá, te càa-gá dàtná cáá ìⁿ téé ñuyíú, te díquí-gă ñúhú ìⁿ coroná ní cuáha mee-ni dǐhúⁿ cuááⁿ, te nùndaha-gá ìⁿ yuchí ndíquí te súúní dǐéⁿ.

¹⁵Te ní xiní-í ìⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiöxí ní quee-xi xití vehe-gá, te níhi ní cáháⁿ-xi xăhaⁿ-xi xii Yaá núcò núú vícò-ăⁿ:

—Sa ní cuu nàquehndé-n nchàa sá ñí cuu ñuyíú ndihí yuchí ndíquí-n, chi sa ní cuu nucòo tñaha-xi —duha càchí espíritú-áⁿ xăhaⁿ-xi xii Yaá-áⁿ.

¹⁶Te Yaá núcòo núú vícò-ăⁿ ñí dáyăha ndodo-gá yuchí ndíquí-gă núú ñùyíú ñí nataxi tñaha-gá nchaa sá ñí cuu.

¹⁷Te ní xiní tucu-í ìngá espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiöxí ní quee-xi xití vehe-gá sá cáá àndiu, te nùndaha-xi tnahá-xi ìⁿ yuchí ndíquí dǐéⁿ.

¹⁸Te ní xiní tucu-í ní quee tucu ìngá espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiöxí núú nútni núú sácòdó sǎ ndúú tǎhú-gă, te ndècu ndihí-xi tñúhu ndee ìní táxí tñuní-xi ñuhú, te espíritú-áⁿ níhi ní cáháⁿ-xi xăhaⁿ-xi xii espíritú néhé yùchí ndíquí dǐéⁿ-áⁿ:

—Ngúita naquehndé-n ndihí yuchí ndíquí-n ndéhé yoho yàha stilé sá ìo ñuyíú chi sa ní cuu nàtehndé —duha càchí espíritú-áⁿ xăhaⁿ-xi xii espíritú néhé yùchí ndíquí-ăⁿ.

¹⁹Te espíritú néhé yùchí ndíquí-ăⁿ ñí dáyăha ndodo-xi yuchí ndíquí-xi núú ñùyíú ñí nàquehndé-xi nchaa ndéhé yoho yàha stilé, te ní chihi-xi ìⁿ xichi núú ñí chihi-xi cuendá xíáⁿ quihni-xi quee ndudí-xi, te sá dúcáⁿ ñí

quide-xi xíáⁿ cútnùní iní-ó sǎ ïo cùdéeⁿ Yǎ Ndiöxí núú ñáyiú ñuyíú. **20**Te ndéhé yoho yàha stilé-áⁿ ñí quihni-xi ìⁿ xio yuhu ñùú, te ndudí ndéhé yoho yàha stilé-áⁿ ñí nduu-xi ñíñí te ní quee-xi núú quíhni ñihnu espíritú-áⁿ. Te úní cièndú mìl mètrú ní xica ñíñí-ǎⁿ, te dàtná ìⁿ mètrú dava ní sáá cuehnu ñíñí-ǎⁿ ñí xica-xi.

Úsá tnúndòho

15 ¹Te ío vèhi ní quide-xi ìⁿ sá ñí quide-xi andiu te ní cuñúhu vèhi-í, te ní xiní-í úsá tnàhá espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiöxí, te ìⁿ ìⁿ cue espíritú-áⁿ ndécú ndìhi-xi tnúhu ndee ìní dandòho-xi ñáyiú ñuyíú, te nà yáha nchaa tnúndòho-áⁿ, te vǎ cùdéeⁿ-gǎ Yǎ Ndiöxí núú-yu dàndoho ñaha-gá xíi-yu.

²Te ní xiní-í ìⁿ làmár te ndute làmár-áⁿ cáá dàtná cáá vèdriú, te dàcánuu-xi ndìhi ñuhú, te yuhu làmár-áⁿ xínutnìi nchaa ñáyiú ní ndacu ní dáquéé tǎhú ñàhá xìi quiti ní quene xití làmár-áⁿ, te ducaⁿ ñí ndacú-yu ní dáquéé tǎhú-yu sá ñí natava ñàhá-yu nàcuáa càa-dì-áⁿ, te ducaⁿ ñí ndacu tucú-yu ní dáquéé tǎhú tucú-yu númerú-dì sá cúú dàtná òu-dì, te nchaa ñáyiú-áⁿ ñí nduu táhú-yu núú Yǎ Ndiöxí àrpá xínehé-yu cuèndá caní-yu.

³Te xíxítá-yu ndudú sá ñí xita ndíi Moisés ndíi ní xinu cuechi núú Yǎ Ndiöxí ndée sanaha, te xita tucú-yu ndudú Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbée quiti ní dánícuèhé-güedé, te càchí-yu:

Yòhó Dútú Ndiöxí ío càhnu cuu-n, chi quide-n nchaa sá vǎ yòo tnàhí ndàcu cada,

te cùu-n Yaá ndácú quide nchaandi túhú sá vǎha,

te ío ndáá quidé-n te ío ndáá càháⁿ-n, te yìndaha-n nchaa ñáyiú ñihí ñuyíú.

⁴Te nchaa ñáyiú nèhé-yu sá yíñùhu núú-n,

te nchaá-yu càchí-yu sá ïo càhnu cuu-n,

chi ìⁿdìi díi-ni yòhó cúú-n Yàá ío vǎha quide ndáá,

te nchaa ñáyiú ñihí ñuyíú nataká-yu chiñuhu ñàhá-yu xii-n,

te ducaⁿ càdá-yu chi ndèhé-yu nchaa sá vǎha quide-n.

Duha càchí ñáyiú-áⁿ xíxítá-yu.

⁵Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í ní nacaáⁿ yuyèhe vehe Yá Ndiöxí andiu, te xití vehe-gá-áⁿ ndécú sǎ ndée tnúhu-gá. ⁶Te xití vehe-gá-áⁿ ñí quee úsá tnàhá espíritú xínú cuèchi núú-gǎ, te ìⁿ ìⁿ-xi ndècu ndìhi-xi tnúhu ndee ìní dandòho-xi ñáyiú, te xíxíhnu-xi mee-ni dǒó vǎha, te súúní vǎha càndoo, te chàhnchí, te yèdúcúⁿnuu cìnchú ní cuáha mee-ni dǎhúⁿ cuááⁿ pèchú ndi úsá cue espíritú-áⁿ. ⁷Te ìⁿ quiti cúmí xínutnìi núú nútñi xilé vǎha ní sǎnaha-dì ìⁿ caa sá nàhá tícùú ní cuáha mee-ni dǎhúⁿ cuááⁿ xii ìⁿ ìⁿ espíritú-áⁿ, te xití nchaa tícùú-áⁿ ñúhú ìⁿ sá ñúhú te xíáⁿ cútnùní sá Yǎ Ndiöxí

dandòho-gá ñáyiú ñuyíú, te diu-gá cúu-gă Yaá ndécú nchàa nduu nchaa quíú. ⁸Te xití vehe-gá-áⁿ ñí chítú ñühmá, te ducaⁿ ñí quide-gá cuèndá cutnùní iní ñáyiú sá ïo càhnu cuu-gá táxí tnùní-gá, te vá yõo ïⁿ cuu quíhu xití vehe-gá-áⁿ ndèé ndihi ndi ùsá tnúndòho cada ndi usá cue espíritú-áⁿ ñuyíú.

Tnúndòho cada-xi ñuyíú

16 ¹Te sátá dúcáⁿ te ní tecú dóho-í níhi ní cáháⁿ ïⁿ sá ñí cáháⁿ xití vehe Yá Ndiõxí, te xăhaⁿ-xi xii ndi usá cue espíritú-áⁿ:

—Chí cuàháⁿ coyo-ndo să ñúhú xití nchaa tícùú néhé-ndó-ăⁿ nűú ñuyíú, chi sá ñúhú-ăⁿ cúu-xí tnúndòho tendaha Yá Ndiõxí sá cúu-xí nchàa ñáyiú ñuyíú —duha càchí sá càháⁿ-áⁿ.

²Te espíritú díhna ní sáháⁿ-xi ní coyo-xi sá ñúhú xití tícùú néhé-xí-ăⁿ ñuyíú, te nchaa ñáyiú ñuhu tnuní quití ní quene xití làmár ñáyiú ní chiñuhu sá ñí natava ñàhá-yu xii-di, nchaa ñáyiú-áⁿ ñí quené-yu ndíhyi tèhyú te súúní dândoho ñaha-xi xií-yu.

³Te espíritú cúu ùú ní coyo-xi sá ñúhú xití tícùú néhé-xí nűú làmár, te ndute làmár-áⁿ ñí nduu-xi níñí te càa-xi datná cáá ñíñí ñăyiú sa ní xíhí, te nchaa quití ñuhu xití làmár-áⁿ ñí xíhí-güedi.

⁴Te espíritú cúu ùní ní coyo-xi sá ñúhú xití tícùú néhé-xí nchàa yúte ndihi nchaa núú quènihni ndute, te ndute nchaa yúte-áⁿ ndihi nchaa ndute quènihni-áⁿ ñí nduu-xi níñí. ⁵Te sátá dúcáⁿ te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ ïⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiõxí, espíritú yíndàha ndute, te xăhaⁿ-xi xii Yá Ndiõxí:

—Yòhó Dútú Ndiõxí cúu-n Yàá quidé ndăá cuiⁿ núu duha quide-n tendaha-n tnúndòho-a, te diu-ni-n cùu-n Yaá ndécú ndèé cútnàhá ní ngáva ñuyíú, te diu-ni-n cùu-n Yaá ndécú vitna te ñá túú tnàhí cuèchi-n. ⁶Chi cue ñáyiú ñuyíú ñí dácácă-yu níñí nchaa ñáyiú ní cáháⁿ tnúhu-n ndihi nchaa dava-gá ñáyiú cùu cuendá-n, te ní sahní-yu nchaa ñáyiú-áⁿ, te vitna ní dátíú-n ndùte ní nduu-xi níñí te ducaⁿ-ni càa ndute-áⁿ xíhí-yu, te ducaⁿ tàú-xi ndohó-yu cuèndá sá ñí sahní-yu cue ñáyiú cùu cuendá-n —duha càchí espíritú-áⁿ xăhaⁿ-xi xii-gá.

⁷Te ní tecú tucu dóho-í ní cáháⁿ ïⁿ sá ñí cáháⁿ núú nútnñí núú sácödó să ndúú tăhú Yă Ndiõxí, te xăhaⁿ-xi xii-gá:

—Ndáá sá yòhó Dútú Ndiõxí Yaá ndácú quide nchaandi túhú sá văha dândoho-n ñáyiú nàcuáa tàú-xi cunduu —duha càchí sá càháⁿ-áⁿ xăhaⁿ-xi xii-gá.

⁸Te espíritú cúu cùmí ní coyo-xi sá ñúhú xití tícùú néhé-xí nűú nchíanchii cuèndá nchíanchii-áⁿ cahmi-xi nchaa ñáyiú ñuyíú. ⁹Te ncháá-yu ní ndoho vîhí-yu ní cáyú-yu, te cuèi ducaⁿ ñí ndohó-yu dico ñá

túú ní cuení-yu ndixi cuéchi iní-yu cuendá nchaa sá ñà túú vǎha quidé-yu, te ni ñà túú ní cǎchí-yu sá ïo cǎhnu cuu Yá Ndiöxí chi da ní cáháⁿ úhú-yu cuendá-gá, te diu-gá cúú-gǎ Yaá ducaⁿ ñí tendaha tnündòho-áⁿ sǎ cúú-xǐ-yu.

10Te espíritú cúú ùhúⁿ ní coyo-xi sá ñúhú xìtí tícúú néhé-xí núú ndécú quíti ní quene xití lámár-áⁿ táxí tnúní-di, te nchaa núú táxí tnúní-di ní cuu nee, te nchaa ñáyiú ñuyíú ndéé yàá-ná-yu nàcaxi nihnú-yu sá ndóhǒ-yu.

11Dico ni dùcaⁿ ñá túú ní cuení-yu dàñá-yu ni ìⁿ sá cuéhé sá dúhá quidé-yu, chi da ní cáháⁿ úhú-yu cuendá Yǎ Ndiöxí Yaá ndécú àndiu sá cuendá sá dándòho ñaha ndíhyi tèhyú ndéé-yu-áⁿ ndíhi nchaa dava-gá sá yǎha-yu.

12Te espíritú cúú ìñú ní coyo-xi sá ñúhú xìtí tícúú néhé-xí xìtí yúte cǎhnu nani Eúfratés, te ndute yúte-áⁿ ñí yíchí cuendá yǎha cue téé yìndaha ñáyiú xǐndecu ndàa xio nacuaa quène nchícanhii.

13Te ní xiní-í ní quee ìⁿ espíritú cúndìhi yucu ñávǎha yuhu quiti dééⁿ nání dràgón, te ní xiní tucu-í ní quee tucu ingá espíritú cúndìhi yucu ñávǎha yuhu quiti ní quene xití lámár, te ní xiní tucu-í ní quee tucu ingá espíritú cúndìhi yucu ñávǎha yuhu téé dándahú ñáyiú cǎchí sá cǎháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí te ñá ndàá, te ndi núní espíritú-áⁿ xǐndáa-xi dàtná cáá làhvá.

14Te ndi núní espíritú-áⁿ quidé-xí sǎ vǎ yǒo tnàhí ndàcu cada, te xica datacá-xi nchaa cue téé yìndaha ñaha xii ñáyiú xǐndecu nihì ñuyíú cuendá nàá-güedé mei ndùu cachí Yǎ Ndiöxí coo tnündòho cǎhnu vihi-gá, te diu mee Yǎ Ndiöxí cúú-gǎ Yaá ío cǎhnu cuu. **15**Te Yaá cúú Xìtohó-ó ñí cachí-gá: “Cunaha-ndo chi nduu ñà túú yèhi iní-ndó quixi-í núú ndécú-ndó, te cada-í dàtná quidé ñàdúhú. Te váha táhú nchaa nchòhó ñáyiú xǐndecu túha, chi cùu-ndo datná cue ñáyiú xǐndecu túha xǐxíhnu-ni dóó-xi cuendá sá vǎ cúcàhaⁿ núú-yu dàtná cúcàhaⁿ núú cuè ñáyiú ñá túú nihnu dóó-xi, te duha cǎháⁿ-í cuendá sá nchòhó cundecu túha-ndo òré quexìo-í”, duha cǎchí-gá. **16**Te ndi núní cue espíritú cúndìhi yucu ñávǎha-áⁿ ñí dátacá-xi nchaa cue téé yìndaha ñaha xii ñáyiú, te ní taxi ndecu ñaha-xi ìⁿ xichi núú nání Àrmagedón, duha nani xíaⁿ tnúhu hèbreú.

17Te espíritú cúú ùsá ní coyo-xi sá ñúhú xìtí tícúú néhé-xí núú tàchí, te ní tecú dóho-í níhi ní cáháⁿ Yaá núcòo núú xilé váha xìtí vehe-gá, te cǎchí-gá:

—Xéhé-nǎ cúmǎní te xínu cava nchaa tnündòho tnúhu ndàhú —duha cǎchí-gá.

18Te sátá dúcáⁿ te ní sáá nduté te ní cáháⁿ ñúhu, te súúní dùsaⁿ ní quide-xi, te níhi vihi ní tnáa ñuyíú, te ndéé cútnàhá ní ngúndecu ñáyiú ñuyíú te vátá íⁿ xìto-gá níhi tnáa dàtná ní quide-xi. **19**Te ñuú cǎhnú ïo cùnuu nani Babiloniá ní quée dava-xi ní cuu-xi úní xichi, te nchaa ñuú cáá

nìhií ñuyíú nǐ ngoyo nchaa vehe, chi Yá Ndiöxí ní ndacu iní-gá nchaa sá cuèhé sá dúhá quide nchaa ñáyiu ñuú Babìloniá-áⁿ, te ducaⁿ nǐ quide ñaha-gǎ xii-yu chi ío cùdééⁿ-gǎ núŷ-yu. ²⁰Te nchaa tindúú nǐ ndónúhú-xí cuèi nchaa tindúú ñuhu yìchí ndécú xití làmár. ²¹Te ní xiní-í ní cuuⁿ ñiñi nàhnu vihi ní ngaundodo-xi cue ñáyiu ñuyíú, te nchaa ñiñi-áⁿ vèe-xi dàtná údico kílu, te cue ñáyiu ñuyíú nǐ cáháⁿ úhú-yu cuèndá Yá Ndiöxí sá dúcáⁿ nǐ dácúúⁿ-gǎ ñiñi nàhnu vihi-áⁿ, chi ní cuu-xi ìⁿ tnúndòho cahnu vihi sá cúú-xí-yu.

Ñadìhí ndécú ìchi díí ìní

17 ¹Te núú ùsá espíritú néhé tǐcúú-áⁿ, te ìⁿ-xi ní quixi-xi núú ndécú-í, te càchí-xi xii-í:

—Néhé ná quihíⁿ-ó dànehé ñàhà-í xii-n nchàa tnúndòho sá ndóhó ñadìhí ñaha ndècu ichi díí ìní, te ñaha-áⁿ cúnùu-aⁿ nucóo-aⁿ núú ñúhú vihi ndute. ²Te ñaha-áⁿ ndécú díí ìní-aⁿ ndihi nchaa cue téé yìndaha ñaha xii ñáyiu xǐndecu nihí ñuyíú, te nchaa dava-gá ñáyiu ñuyíú ìó iní-yu nchìcúⁿ nihnú-yu quidé-yu nchaa nàcuáa quide ñaha-áⁿ —duha càchí espíritú-áⁿ.

³Te òré ducaⁿ quide ñaha Espíritú Yá Ndiöxí xii-í nàcuáa càchí iní-xi, te ìⁿ espíritú xínú cuèchi núú-gǎ ndécá ñàha-xi xii-í cuáháⁿ ìⁿ xití yucu, te xití yucu-áⁿ nǐ xiní-í ìⁿ ñadìhí yódó-áⁿ ìⁿ quitì ticuehé, te ndèé úsá díquí-dì te úxí ndiqui-dì, te nihí-dì ndèé tnuní-dì mee-ni tnùhu sá càháⁿ úhú cuèndá Yá Ndiöxí. ⁴Te ñadìhí-áⁿ níhnú-áⁿ dǒó muràdú ndihi dóó tǐcuèhé, te mee-ni sǎ nǐ cuáha díhúⁿ cuàáⁿ, ndihi yúú vǎha sá nání pèrlá, ndihi nchaa dava-gá núú yúú vǎha, mee-ni nchàa xǐáⁿ ní cuáha sá yǐhí lõho-aⁿ, ndihi sá ñúhú dǔcúⁿ-aⁿ, ndihi sá ñúhú dǔcúⁿ ndáhá-áⁿ, te nùndaha-aⁿ ìⁿ tǐcúú ní cuáha mee-ni díhúⁿ cuàáⁿ te ñùhu mee-ni sá cuèhé sá dúhá, te xǐáⁿ cútnùnì iní-ó sǎ cúú-áⁿ ìⁿ ñadìhí ñaha ndècu ichi cuehé ichi duha. ⁵Te tneé-aⁿ ndèé tnuní ìⁿ tnúhu, te càchí-xi: “Ñuú Babìloniá ñuú ío cùnùu, cada iní-ndó sà cúú-xí mèi ñadìhí-a, te diu ñadìhí-a cùu-aⁿ ñaha sanu ichi ñaha xii nchaa ñáyiu dǐhí ñáyiu ndècu ichi díí ìní, te nándi-gá nchaa sá cuèhé sá dúhá sànu ichi-aⁿ nchaa ñáyiu cadá-yu”, duha càháⁿ tnúhu ndèé tnuní tneé ñadìhí-áⁿ. Te vá yǒo tècú tnùnì ná cuèndá ducaⁿ càháⁿ tnúhu-áⁿ. ⁶Te ní cutnùnì iní-í sá díú ñàha-áⁿ nǐ dácácá-áⁿ ñǐñí ñáyiu cùu cuèndá Yá Ndiöxí ní sahnì ñaha-aⁿ xǐí-yu, te ñáyiu ní xǐhí-áⁿ cúŷ-yu ñáyiu ní cáháⁿ vǎha cuèndá Xítóhó Jesucristú, te sá dúcáⁿ nǐ quide-aⁿ te ní nduu-aⁿ dàtná ìⁿ ñáyiu quihu. Te ío ní cuñúhu-í sá dúcáⁿ nǐ cuu ní xiní-í. ⁷Te sátá dúcáⁿ te espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndiöxí-áⁿ càchí tucu-xi xii-í:

—Vá ndèé dúcáⁿ cùñúhu-n, chi vitna na càchí tnúhu-í xii-n nàcuáa quèe-xi cuèndá quitì ndèé úsá díquí-xi ndihi úxí ndiqui-xi-áⁿ, ndihi nàcuáa quèe-xi cuèndá ñadìhí ñaha yòdo ñaha xii-dì-áⁿ. ⁸Te quitì ní xiní-n-ǎⁿ

cúu-dí ìíⁿ quiti sa ní xíndecu te vitna ñá túú-gă-di ndècu, te sáá nduu te quene-di yaú cùnú víhí sǎ ìo nèhé cáá, te dàtnùní sáá nduu te quíhíⁿ-di núú ùhú núú ndàhú ni caa ni quíhíⁿ, te cue ñáyiú xíndecu ñuyú cuñúhu vîhí-yu quiti-áⁿ chi cùu-di ìíⁿ quiti sa ní xíndecu ni cùu te sáá nduu cùndecu tucu-di, te ñáyiú ducaⁿ cùñúhu ñaha xì-di-áⁿ ñà túú yòdo tnuní-yu núú tûtú núú yódó tnùnì cue ñáyiú naníhí tàhú, chi ndéé cútnàhá vátá ngăva-gá ñuyú ducaⁿ sa yòdo tnuní cue ñáyiú naníhí tàhú.

9^oTe nchaa ñáyiú tècú tnùnì xìni ñuhu-xi cani váha iní-yu cuèndá tnúhu-a. Te ndi ùsá díquí quiti-áⁿ cada iní-ó sǎ cúu-xí ùsá tíndúú nǔú núcõ ñadìhí-áⁿ. 10^oTe ndi ùsá díquí quiti-áⁿ cada iní-ó sǎ cúu-xí ùsá tnàhá cue téè yìndaha ñaha xii ñáyiú, te úhúⁿ cue téè-áⁿ ñà túú-gă cùnùu-güedé vitna, te ìíⁿ téè-áⁿ cùnùu-dé vitna te ingá-dé vátá sàá-gá nduu cùnùu-dé, te na sàá nduu dùcaⁿ cùnùu-dé te sacú-ni nduu cùnùu-dé. 11^oTe quiti ní xíndecu ni cùu te ñá túú-gă-di ndècu vitna, cùu-di datná téè cùu uná yìndaha ñaha xii ñáyiú, te ìíⁿ-ni cùu-di ndìhi cue téè úsá yìndaha ñáyiú-áⁿ, te quiti-áⁿ sáá nduu cuíta nihnu-di quíhíⁿ-di núú ùhú núú ndàhú ni caa ni quíhíⁿ.

12^oTe ndi ùxí ndiqui quiti-áⁿ cada iní-n sǎ cúu-xí ùxí tnàhá cue téè quindaha ñaha xii ñáyiú, dico vátá sàá-gá nduu cùnùu-güedé quindaha ñaha-güedé xií-yu. Te cue téè-áⁿ ñíhí-güedé tnúhu ndee iní taxi tnùnì-güedé ndìhi quiti-áⁿ, dico tnaa-ni taxi tnùnì-güedé ndìhi quiti-áⁿ. 13^oTe ndi ùxí cue téè-áⁿ cuu ìíⁿnuu-güedé taxi tnùnì-güedé, te chindee-güedé quiti-áⁿ cuèndá cuu ìíⁿnuu-güedé ndìhi-di cuèndá taxi tnùnì-gá-di. 14^oTe cue téè-áⁿ nàá-güedé ndìhi Yaá cáá dàtná cáá ìíⁿ mbéé quiti ní dánìcuèhé-güedé dico vá ndácú-güedé nàá-güedé ndìhi-gá chi cuíta-güedé. Te diu-gá cúu-gă Yaá ío cùnùu taxi tnuní cuèi nchaa téè yìndaha ñaha xii ñáyiú, te ducaⁿ-ni tàxi tnuní-gá cuèi nchaa dava-gá-yu. Te mee Yǎ Ndiõxí ní cachí-gá nándi cùu nchaa ñáyiú cundecu ndìhi Yaá cáá dàtná cáá ìíⁿ mbéé quiti ní dánìcuèhé-güedé-áⁿ, te diu-ni ñáyiú-áⁿ cúu-yu ñáyiú ní cáháⁿ-gá te cùu-yu ñáyiú quide ndáá ndécú ìchi-gá —duha càchí espíritú xínú cuèchi núu-gă.

15^oTe ní cachí tucu espíritú-áⁿ xii-í:

—Ndute ñuhu núú núcõ ñadìhí ñaha ndècu ichi díí ìní-áⁿ, ndute-áⁿ cada iní-n sǎ cúu-xí ñáyiú nchaa nàcióⁿ, ndìhi ñáyiú nchaa ñuú, ndìhi ñáyiú xíndecu nchaa xichi, ndìhi ñáyiú càháⁿ ndí dííⁿ ndì dííⁿ nǔú tnúhu. 16^oTe dàtná ní cachí-í sá ndì uxí ndiqui quiti ní xínì-n-ǎⁿ cúu-xí ùxí tnàhá cue téè quindaha ñaha xii ñáyiú, te cue téè-áⁿ cuu úhú iní-güedé ñadìhí ñaha ndècu ichi díí ìní-áⁿ, te ni vǎ cádá cuèndá ñáhá-gă-güedé xii-aⁿ, te ndada ndàhú ñáhá-güedé, te dacàchi ñaha-güedé xii-aⁿ, te cahmi ñaha-güedé. 17^oTe mee Yǎ Ndiõxí ducaⁿ dàcaháⁿ-gá iní cue téè-áⁿ cuèndá

cada-güedé nàcuáa cuíní méé-gă, te xíáⁿ nũu cuu ìⁿnuu-güedě cuendá cúñaha-güedě xii quiti-áⁿ cada-di núú-güedě taxi tnùní-di, te ducaⁿ-ni càda-di núú-güedě taxi tnùní-di ndéé ná sàá nduu càda Yá Ndiöxí nàcuáa ní cachí-gá. ¹⁸Te ñadìhí ñaha ní xiní-n-ăⁿ cada iní-n sã cúú-áⁿ ñúú cáhnú ñúú ío cùnuu, te ñúú-áⁿ ndécú tée ío-gá cúnùu taxi tnuní nchaa cue tée yìndaha ñaha xii ñáyiu xĩndecu ñuyíú —duha ní cachí espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndiöxí xii-í.

Ní naa ñúú Babiloniá

18 ¹Te ducaⁿ te dătnùní ní xiní tucu-í ingá espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndiöxí, te ndéé andiu nì dátăsaⁿ-xi te ní dáyèhé-xi ñuyíú, te espíritú-áⁿ ío cùnuu-xi. ²Te níhi ní cáháⁿ-xi, te càchí-xi:

—Ní sáá nduu nàa ñúú cáhnú ñúú cúnùu nani Babiloniá, te xíáⁿ-nă nataká nchaa núú espíritú cündìhi yucu ñávăha cundecu-xi, te vă quée-gă-xi xíáⁿ, te diu-ni xíáⁿ nataká nchaa quiti ndàva núú tàchí nchaa quiti ndehe quide, quiti ñá túú tnàhá iní ñáyiu te xíáⁿ-nă cundecu-güedi. ³Te ducaⁿ chi ñáyiu ñúú-áⁿ sánú ìchí-yu nchaa ñáyiu nihí ñuyíú ichi cuèhé ichi duha, te ducaⁿ-ni xĩnchícúⁿ nihnu nchaa ñáyiu ñuyíú xĩquidé-yu, te nchaa cue tée cùnuu yìndaha ñaha xii ñáyiu, cue tée-áⁿ cúú ìⁿnuu-güedé ndìhi nchaa ñáyiu ñúú-áⁿ quidé-güedě ndìhí-yu nándi sá cuèhé sá dúhá. Te nchaa ñáyiu dïco nándi sá dícó quèheⁿ ñáyiu ñúú-áⁿ ío cùu cuicá-yu, te ducaⁿ quèheⁿ nchaa ñáyiu ñúú Babiloniá-áⁿ nchaa sá dícó ñáyiu-áⁿ cuendá xíáⁿ cãnehé-yu ndécú-yu ichi cuèhé ichi duha —duha càchí espíritú-áⁿ.

⁴Te sátá dúcáⁿ te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ ìⁿ sá ñí cáháⁿ andiu, te càchí-xi:

—Nchaa nchòhó ñáyiu cùu cuendá-í quee-ndo ñúú Babiloniá cuendá sá vă cündècu-ndo tnahá-ndó ìchi cuehé ichi duha dătná ndécú ñáyiu ñúú-áⁿ, te ducaⁿ te vă quíní-ndó tnũndòho tnúhu ndàhú sá quíxí cùu xii ñáyiu-áⁿ.

⁵Chi ío cuèhé cuèchi-yu ní cuu ndècu núú Yá Ndiöxí, te mee-gă náhă-gă nàcuáa ndùu nchaa sá quídě-yu. ⁶Te nchòhó ñáyiu cùu cuendá-í, chí nánchòcáva dandòho-ndo ñáyiu-áⁿ dătná quidé mèé-yu dândohó-yu cue ñáyiu, te úú xito nanchòcáva-ndo dândoho-ndó-yu, te ducaⁿ càda-ndo cuendá ío-gá ndohó-yu. ⁷Te ío quide cahnú-yu mèé-yu, te ío cùdí ìní-yu quidé-yu nchaa núú sã cuèhé sá dúhá, te sá dúcáⁿ xidó-yu quidé-yu nchaa sá cuèhé sá dúhá nũu xíáⁿ nchòhó ío dandòho-ndó-yu, te ducaⁿ chi ñáyiu ñúú-áⁿ sání ìní-yu, te càchí-yu: “Nchúhú cúú-ndě dătná ìⁿ ñadìhí ñá túú quée, ñaha ío cùnuu yìndaha ñaha xii ñáyiu. Te ducaⁿ sãtnahá-xi cùu-ndí chi nchaa-ni nduu ío váha cùu iní-ndí ndécú-ndě, te ni vă sàá ìⁿ nduu te ndíhú iní-ndí”, duha càchí ñáyiu ñúú-áⁿ. ⁸Te sá cuendá nchaa sá quídě-yu-áⁿ nũu xíáⁿ ìⁿ-ni ndùu sáá tnũndòho sá cúú-xĩ-yu, te ío ndohó-yu

chi ñuú-yu coo tnamá, te coo cuéhé cahni ñaha-xi xií-yu, te ío ndìhú iní-yu, te cáyú ñuú-yu, te ducaⁿ ndòhó-yu chi Dútú Ndiöxí ío cùnuu-gá, te diu-gá ducaⁿ dándoho ñaha-gá xií-yu —duha cächí sá ñí cáháⁿ àndiu-áⁿ.

⁹Te nchaá cue téé cùnuu yindaha ñaha xii ñáyiú ío ndáhyú-güedé sá ndìhú iní-güedé òré ná quíní-güedé quene ñúhmá cáyú ñuú cue ñáyiú Babiloniá, chi diu cue téé-áⁿ cúú-güedé cue téé cùu ìⁿnuu ndihí-yu quide-güedé nchaá núú sá cuéhé sá dúhá ndihí-yu, te ducaⁿ chi ío tnàhá iní-güedé cundecu-güedé ndihí-yu ichi díí iní. ¹⁰Te cue téé-áⁿ xica-nă cundecu-güedé cundehe-güedé nàcuáa ndoho nchaá ñáyiú ñuú-áⁿ sá yùhú-güedé nchaá tnúndòho-áⁿ, te cachí-güedé:

—iNdàhú nchòhó ñáyiú ñuú cáhnú ñúú cùnùu nani Babiloniá! Chi uuⁿni ní sáá nchaá tnúndòho tnúhu ndàhú sá cúú-xí-ndó —duha cachí-güedé.

¹¹Te nchaá ñáyiú dìco nchaá sá nándíhi ñáyiú ñuú Babiloniá tnàhá-yu ío ndáhyú-yu sá ndìhú iní-yu chi vá yòo-gá cuaaⁿ nchaá sá díco-yu. ¹²Te dìco-yu nchaá sá ñí cuáha mee-ni dīhúⁿ cuááⁿ, ndihí nchaá sá ñí cuáha mee-ni dīhúⁿ cuixíⁿ, te dìco tucú-yu sá ñí cuáha mee-ni yūú vāha yūú nání pērlá, ndihí nchaá dava-gá sá ñí cuáha dava-gá yūú vāha, te dìco-yu tnàhá dóo sèdá, ndihí ingá núú dōó vāha sá nání līnú, ndihí dóo muràdú, ndihí dóo tícuéhé te mee-ni dōó vāha cùu-xi, te dìco tucú-yu tnàhá yutnu sá sàháⁿ tnámí, te dìco tucú-yu sá ñí cuáha sá nání mārfil, te dìco tucú-yu sá ñí cuáha mee-ni yutnu vāha sá ño ndèyáhu, te dìco tucú-yu sá ñí cuáha mee-ni càá, ndihí sá ñí cuáha mee-ni sá nání bròncé, ndihí sá ñí cuáha mee-ni yūú vāha yūú nání mārml. ¹³Te dìco tucú-yu canelá, ndihí yúcu sá sàháⁿ tnámí, ndihí dúsa sá sàháⁿ tnámí, ndihí yúcu sá nání mīrrá, te dìco tucú-yu ingá núú dūsa sá sàháⁿ tnámí nàni olivánú, te dìco tucú-yu ndudí ndéhé yoho yāha stilé, ndihí acití yutnu nàni olívú, ndihí yuchi triú vāha, te dìco tucú-yu nchaá dava-gá núú triú, te dìco-yu tnàhá mbéé, ndihí cuáyú, ndihí nchaá dava-gá quití tatá, te dìco tucú-yu tnàhá carrètá, te dìco tucú-yu tnàhá ñáyiú xīnu cuechi, ñáyiú ñá túú tnàhí dàná quee núú chíúⁿ pàtróoⁿ-xi. ¹⁴Te nchaá ñáyiú dìco-áⁿ cūñàhá-yu xii ñáyiú ñuú Babiloniá:

—iNchaá sá ño cùdíí iní-ndó cundecu ndihí-ndo ni cuu vá ndácú-gă-ndó ñíhí-ndó vitna, te nchaá sá sání iní-ndó sá ño vāha càa ndecu ndihí-ndo ndihí nchaá dava-gá sá ndécú ndihí-ndo ní ndihí nihnu-xi vitna, te ni ìⁿ nduu-gá vá ñíhí-ndó ñí ìⁿ xiáⁿ cundecu ndihí-ndo! —duha cúñaha ñáyiú-áⁿ xií-yu.

¹⁵Te nchaá ñáyiú ní cuu cuica ñí xóo dìco nándi nchaá sá ñí xóo dìco ñí queheⁿ cue ñáyiú ñuú Babiloniá, nchaá ñáyiú-áⁿ xica-nă cundecú-yu cundèhé-yu sá yùhú-yu cuèndá nchaá tnúndòho sá yāha cue ñáyiú ñuú-áⁿ,

te ío ndáhyú-yu sá ndìhú iní-yu sá dúcáⁿ ndòho ñáyiú-áⁿ. **16**Te cúñaha tucú-yu:

—iNdàhú nchòhó ñáyiú xñdecu ñuú cáhnú ñùú nání Babiloniá! Chi nchòhó cúú-ndó dàtná ìⁿ ñadihí ñaha ñihnu dóó vǎha dóó muràdú, ndìhi dóó tícuèhé, te mee-ni sǎ ñí cuáha díhúⁿ cuàáⁿ, ndìhi mee-ni sǎ ñí cuáha yúú vǎha yúú nání pǎrlá, ndìhi sá ñí cuáha dava-gá yúú vǎha sá ío vii ndǎa mee-ni nchàa xǎⁿ ní cuáha sá yíhí lõho-aⁿ, ndìhi sá ñúhú dǔcúⁿ-aⁿ, ndìhi sá ñúhú dǔcúⁿ ndáhá-áⁿ. **17**Te uuⁿni ní ndìhi ñihnu nchaandi túhú sá ndécú ndìhi ñadihí-áⁿ, te ducaⁿ sǎtnahá-xi cùu nchohó ní cùu! —duha cúñahá-yu xii cue ñáyiú ñuú Babiloniá.

Te nchaa cue tée dàcaca barcú ndìhi nchaa cue tée tàxi tnuní bàrcú-áⁿ, ndìhi nchaa ñáyiú ñùhu xití bàrcú-áⁿ, ndìhi nchaa dava-gá cue tée nándi chùⁿ quide ndecu lamár, nchaa ñáyiú-áⁿ xica cùndecú-yu **18**te quiní-yu òré quene ñúhmá cǎyú ñuú cue ñáyiú Babiloniá, te níhi cáháⁿ-yu, te cachí-yu:

—Ni ìⁿ ñuú ñǎ túú nǔtnahá-xi ñuú Babiloniá —duha cáháⁿ-yu.

19Te nchaa ñáyiú-áⁿ chidó-yu ñuhu díquǎ-yu, te ngúíta-yu ndáhí-yu sá ndìhú iní-yu, te níhi cáháⁿ-yu, te cachí tucú-yu:

—iNdàhú nchòhó ñáyiú xñdecu ñuú cáhnú ñùú nání Babiloniá! Chi ío cuica-ndo ni cùu, te ñiu-ndo ñí quide ní cuu cuica nchàa ñáyiú ndècu ndìhi barcú, te vitna uuⁿni ní naa-ndo ndìhi ñuú-ndó —duha cachí-yu.

20Te nchaa nchòhó ñáyiú ndècu andiu ío chí cúdǎí ìní sá dúcáⁿ dàndoho Yá Ndiõxí nchaa ñáyiú ñuú Babiloniá-áⁿ, te ñiu-ni ducaⁿ chǐ cúdǎí ìní nchaa nchòhó cue tée ní cachí Xítóhó Jesucristú cáháⁿ tnúhu-gá, te ñiu-ni ducaⁿ chǐ cúdǎí ìní nchaa nchòhó cue tée càháⁿ tnúhu Yá Ndiõxí nàcuáa dàcahu iní ñáhá-gǎ xii-ndo, te ñiu-ni ducaⁿ chǐ cúdǎí ìní nchaa dava-gá nchòhó ñáyiú cùu cuendá-gá cuendá sá dúcáⁿ dàndoho-gá nchaa ñáyiú ñuú-áⁿ. Te ducaⁿ càda ñaha-gá xii cue ñáyiú-áⁿ cuendá nchaa sá quidé ñahá-yu xii-ndo.

21Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í ìⁿ espíritú xinú cuèchi núú Yǎ Ndiõxí, te espíritú-áⁿ ío ndee-xi te ní queheⁿ-xi ìⁿ yúú cáhnú dàtná càhnu yódó te ní dáquèe-xi xití ndute làmár, te càchí-xi:

—Dàtná ní quide-í ní dáquèe-í yúú xití ndute ducaⁿ càda-xi ñuú cáhnú ñùú Babiloniá, chi ñáyiú ñuú-áⁿ ío ndìhi naá-yu ndìhi ñuú-yu, te vá íⁿ ndùu ìⁿ quíú-gǎ quiní ñáhá ñáyiú xii-yu. **22**Te ni ìⁿ-gá ñáyiú càni arpá, te ni ìⁿ-gá ñáyiú tìú vǐlu, te ni ìⁿ-gá ñáyiú tìú cútú, te ni ìⁿ-gá yaá vá cóo ñùú-áⁿ, te ni ìⁿ-gá cue ñáyiú xiní cada ìⁿ núú chùⁿ vá cóo-gǎ, te ni vǎ yõo-gá canehe chùⁿ yúú cúú yödó mulínú. **23**Te ni ìⁿ-gá ñuhú vá cùndècu ñuú-áⁿ, te ni ìⁿ nduu-gá vá cóo vico tnándaha, te ñáyiú ñuú-áⁿ ñáyiú quide ndáhú cúú-yu ñáyiú ío-gá cuicá-yu dàcúúxí ñáyiú quide ndáhú xñdecu

nihí ñuyíú, dico nchaá-yu naá-yu chi quide nduú-yu te ío dándahú-yu cue ñáyu ñuyíú sã dúcáⁿ quidé-yu.

24° Te diu-ni ñuú-áⁿ ñí dácácă-yu ñíñí cue tée ní cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí, te diu-ni ducaⁿ ñí quidé-yu nchaa dava-gá cue ñáyu cùu cuendá-gá, te diu-ní-yu quide xísahni tnàha ñáyu ñuyíú —duha cächí espíritú-áⁿ.

19 ¹ Te sátá dúcáⁿ te ní tecú dóho-í níhi ní cáháⁿ cuéhé víhí ñáyu andiu, te cächí-yu:

íío cànno cuu Yá Ndiöxí!, chi diu-gá cúú-gă Yaá ní dácăcu nihnu ñaha xì-o núú ùhú núú ndàhú, te ío cùnno-gá, te mee-ni sã văha quide-gă,

² te mee-gă ío váha ndáá quidé-gă quidé ndăá-gá cuéchi nchaa ñáyu, chi diu-gá ní dáquihíⁿ-gá ñadìhí ñaha ndècu ichi díí ìní núú ùhú núú ndàhú,

chi diu-aⁿ ní sanu ichi-aⁿ ñáyu ñuyíú ichi cuéhé ichi duha, te ducaⁿ ñí dáquihíⁿ ñáhá-gă xii-aⁿ núú ùhú núú ndàhú chi nàchinaa-gá sá ñí sahani-aⁿ cue ñáyu ní xinu cuechi núú-gă.

Duha cächí-yu.

³ Te cächí tucú-yu:

—íío cànno cuu Yá Ndiöxí!, chi nchaa nduu nchaa quíú ducaⁿ-ni quène ñúhmá núú ñúhú ñaha-áⁿ càyú-aⁿ —duha cächí-yu.

⁴ Te ndi òcò cúmí cue tée cùu sacuéhé xíndecu-áⁿ ñí ngüíñí xítí-güedě núú Yă Ndiöxí núú núcöo-gá táxí tnùní-gá, te tnàhá cue quití cúmí xínutnîí-áⁿ ñí ngüíñí xítí-güèdi núú-gă, te cue tée-áⁿ cächí-güedé ndihí cue quití-áⁿ:

—Sá ndăá sá ío cànno cuu Yá Ndiöxí —duha cächí-güedé ndihí cue quití-áⁿ.

⁵ Te sátá dúcáⁿ te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ ñí sá ñí cáháⁿ mei núú nútnîí xilé váha núcóo Yá Ndiöxí, te cächí sá cãháⁿ-áⁿ:

Nchaa nchòhó ñáyu xínu cuechi núú Yă Ndiöxí, diu-ni nchòhó ñáyu nèhe sá yíñùhu núú-gă,
cãháⁿ-ndó sã ío cànno cuu-gá cuëi cùnno-ndo àdi ñá túú cùnno-ndo.

Duha cächí sá cãháⁿ-áⁿ.

Ííⁿ vico cùu datná vico tnăndaha

⁶ Te sátá dúcáⁿ te ní tecú dóho-í ní cáháⁿ cuéhé víhí ñáyu andiu, te òré ducaⁿ ñí cáháⁿ-yu te ní quide-xi dătná quidé-xí núú xícá cuéhé víhí ndùte, te ní quide tucu-xi dătná quidé-xí òré cãháⁿ níhi vîhi ñúhu, te cächí-yu:

íío cànno cuu Dútú Ndiöxí Yaá cúú Tătá-ó! Te ío cùnno-gá táxí tnùní-gá, te quide-gá nchaandi túhú sá văha.

⁷Te ío chí ná cùdíí ìní-ó, te chí ná càchí-ó sǎ ìo càhnu cuu Yá Ndiöxí, chí vitna ní sáá nduu càda Yaá cáá dàtná cáá ìíⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé ìíⁿ vico, te cùu-xi datná vico tnǎndaha.

Te nchaa ñáyiú cùu cuendá-gá sa ní ndihí-yu sa ndècu túha-yu cundecú-yu vico-áⁿ, te cada iní-ó sǎ ñáyiú-áⁿ cúü-yu dàtná ìíⁿ ñadìhí xíchí tnǎndaha ndihí-gá,

⁸te ñáyiú-áⁿ ñí nduu táhü-yu cuihnú-yu dóó vǎha dóó chàhnchí sǎ ìo vǎha càndoo.

Duha càchí-yu.

Te sá dúcáⁿ ñí nduu táhü ñáyiú cùu cuendá Yǎ Ndiöxí dóó vǎha ñìhnú-yu, xǎⁿ cútnùní iní-ó sǎ cúü-yu ñáyiú quide ndáá núú-gǎ.

⁹Te ìíⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiöxí ní cachí tnúhu-xi xii-í, te càchí-xi:

—Chido tnùnín-ⁿ ìíⁿ núú tùtú nàcuáa na càháⁿ-í-a: “Vǎha táhü nchaa ñáyiú ní cáháⁿ ñáhá Yàá cáá dàtná cáá ìíⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé cundecú-yu vico, te vico-áⁿ cúú-xí dàtná vico tnǎndaha cada-gá”, te duha chido tnùnín-ⁿ chí tnúhu-a cùu-xi tnúhu ndáá tnúhu Yá Ndiöxí —duha càchí espíritú-áⁿ.

¹⁰Te ní ngüíñí xítì-í núú espíritú-áⁿ cuendá chiñuhu-í-xi ni cùu, te ní cachí-xi:

—Vá dúcáⁿ càda-n, chí tnàhá-í dícó xínú cuèchi-í núú Yǎ Ndiöxí dàtná quidé-n xínu cuechi-n núú-gǎ ndihí nchaa dava-gá ñáyiú ndècu ndihí-n ichi-gá, ñáyiú nchìcúⁿ nihnu quide ñí yuhu ñí iní nchaa nàcuáa càháⁿ Xítóhó Jesucrístú, te núú xǎⁿ càchí-í sǎ vǎ dúcáⁿ càda-n, chí mee Yǎ Ndiöxí chiñuhu-n —duha càchí espíritú-áⁿ.

Te nchaa cue téé càháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí càháⁿ-güedé nàcuáa ndùu tnúhu càháⁿ Xítóhó Jesucrístú.

Cuendá Yaá yódó ìíⁿ cuayú cuixíⁿ

¹¹Te ní xiní-í nchíí andiú, te ní xiní-í ní quee ìíⁿ Yaá yódó-gǎ ìíⁿ cuayú cuixíⁿ. Te Yaá-áⁿ nání-gǎ Yaá quidé ndáá cuiti, duha nàni-gá. Te quide-gá nchaa sǎ càháⁿ-gá, te ío vǎha quide ndáá-gá cuèchi nchaa ñáyiú, te nchaa ñáyiú nàá ndihí ñaha xì-gá ío vǎha xiní-gá nàcuáa cada ñaha-gǎ xii-yu chí ío ndáá quidé-gǎ. ¹²Te tinùu-gá dáyèhé-xi dàtná dáyèhé ñuhú, te titní coróná ñuhú dǐquí-gǎ, te nèhe-gá ìíⁿ sǎ ndèé diú-gá, te vá yóo ìíⁿ cùtnuní iní-xi nása cuáháⁿ tnúhu-áⁿ, chí ìíⁿ dǐí-ni mee-gǎ náhá-gǎ nàcuáa càháⁿ-xi. ¹³Te Yaá-áⁿ níhnú-gǎ ìíⁿ dóó ñí cuu mee-ni ñíñí, te Yaá-áⁿ càchí tnúhu-gá nchaa nàcuáa sàni iní Yǎ Ndiöxí, núú xǎⁿ nání-gǎ Tnúhu Yá Ndiöxí. ¹⁴Te sátá-gǎ nchìcúⁿ nchaa espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiöxí, te cue espíritú-áⁿ cúú-xí dàtná sandàdú, te xǐxíhnu-xi dóó cuixíⁿ dóó vǎha sǎ

cándò, te xixódó-xi cuàyú cuixíⁿ. **15**Te yuhu Yaá yódónù-áⁿ quéné ìⁿ yuchí cáhnú, te ndihi yuchí-áⁿ dánícuèhé-gá nchaa ñáyiú xíndecu ñuyíú, te ío dandòho ñaha-gá xií-yu, te dàtná quidé tée quìhni ndéhé yoho yàha stilé ducaⁿ sãtnahá-xi cada ñaha-gã xií-yu, chi ío dandòho ñaha-gá xií-yu cuèndá sá ìo cùdéeⁿ-gã. Te mee-gã ío cùnùu-gá táxí tnùnì-gá, te quide-gá nchaandi túhú sá vãha. **16**Te sátá dõó níhnú Yàá-áⁿ ndihi núú tìcácaⁿ-gã yódó tnùnì nàcuáa nàni-gá, te duha càháⁿ-xi: “Tée ío cùnùu taxi tnùnì ñáhá xii nchaa cue tée yìndaha ñaha xii ñáyiú ndihi nchaa dava-gá ñáyiú”, duha ndèé tnùnì sátá dõó-gã-áⁿ ndihi tìcácaⁿ-gã-áⁿ.

17Te dãtnùnì ní xiní-í ìⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yã Ndiõxí nútnì-xi núú nchìcanchii, te níhi ní cáháⁿ-xi, te xãhaⁿ-xi xii nchaa quitì ndava núú tàchí:

—Nchaa nchòhó quitì ndàva, chí táquìxi chi caxi-ndo nchaa sá ñí quide túha Yá Ndiõxí, **18**chi caxi-ndo cùnùú nchaa cue tée yìndaha ñaha xii ñáyiú, ndihi cuñú nchaa cue tée tàxi tnùnì ñáhá xii cue sandadú, ndihi cuñú nchaa cue tée ío ñí xíndáa, ndihi cuñú nchaa cuàyú, ndihi cuñú nchaa cue tée ní xódó ñaha xii-güedi, ndihi cuñú nchaa dava-gá ñáyiú, ñáyiú ñá túú tnàhí ní dàñá quee núú chíúⁿ pàtróóⁿ-xi, ndihi cuñú nchaa ñáyiú ní dàñá ñí quee núú chíúⁿ pàtróóⁿ-xi, ndihi cuñú nchaa ñáyiú cùnùu, ndihi cuñú nchaa ñáyiú ñá túú cùnùu, te nchaa cuñú-áⁿ caxi-ndo —càchí espíritú-áⁿ xãhaⁿ-xi xii nchaa quitì-áⁿ.

19Te sátá dúcáⁿ te ní xiní tucu-í quitì ní quene xití làmár, ndihi nchaa cue tée yìndaha ñaha xii ñáyiú, ndihi nchaa cue tée cùu sandadú-güedé ní naníhí tnáhá-güedé ndihi quitì-áⁿ cuèndá cuu ìⁿnuu-güedé ndihi-di nàá-güedé ndihi Yaá yódó cuàyú-áⁿ, ndihi nchaa cue espíritú cúú sàndadú ndihi-gá. **20**Te cue espíritú cúú sàndadú ndihi Yaá-áⁿ ñí tñi-xi quitì-áⁿ, ndihi tée ío dandahú ñáhá xii ñáyiú càchí sá càháⁿ tnúhu Yá Ndiõxí te ñá ndàá sá càháⁿ-dé tnúhu-gá, te ñi-ni tée-áⁿ ñí quide-dé tìtní núú sã vã yõo tnàhí ndàcu cada núú quitì-áⁿ. Te sátá dúcáⁿ ñí quide tée-áⁿ xíáⁿ ní dándàhú-dé ñáyiú ní sándáá iní-yu ní quèé-yu tnùnì quitì-áⁿ, te ní chiñùhú-yu sá ñí dándácú ñáhá-yu xii-dì, te cue espíritú-áⁿ ñí dáquèe-xi quitì-áⁿ núú ñùhú núú ñùhú àzufré càyú-xi, ndihi tée ducaⁿ dandahú ñáhá xii ñáyiú-áⁿ, te xíáⁿ cuhuⁿ tée-áⁿ ndihi quitì-áⁿ, te ío ndoho-dé ndihi-di. **21**Te ndihi yuchí cáhnú sã quéné yùhu Yaá yódó cuàyú-áⁿ ñí sahnì-gá nchaa dava-gá cue tée cùndihi quitì-áⁿ, te nchaa cue quitì ndàva ní chítú xitì-güedi ní xexi-güedi cuñú nchaa cue tée-áⁿ.

Úxí cièndú cuíá

20 **1**Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í ìⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yã Ndiõxí ní quee-xi andiú, te nùndaha-xi ndacaá nacaáⁿ-xi yèhe ìⁿ yaú cùnú

víhí nŭú cündècu sácuíhná, te nùndaha tucu-xi ìíⁿ cadená cáhnú. ²Te espíritú-áⁿ ñí tñi-xi quiti dééⁿ nání dràgón, te diu-ni quiti-áⁿ cúú-dí mèi yucu ñávàha sá nání sàcuíhná, te diu xiáⁿ ní nduu-xi cóó ndèè sanaha. Te espíritú-áⁿ ñí dácútú ñàha-xi xii-dì, te ducaⁿ-ni cùndutu-dì ndéé xínu úxí cièndú cuía. ³Te sátá ñí dácútú ñàha espíritú-áⁿ xii-dì te ní dáquèè ñaha-xi xii-dì yaú-áⁿ chi diu yaú-áⁿ tàú-dì quée-dì cundecu-dì. Te ní nacadí-xi yuyèhe yaú-áⁿ, te ní tee-xi sèyú yuyèhe-áⁿ cuèndá sá và quéné-gă-dì dandàhú-dì cue ñáyiu ñuyíú, te xiáⁿ cundedí nihnu-dì ndéé xínu úxí cièndú cuía. Te sátá ná yàha úxí cièndú cuía-ăⁿ te nandáxí-dì te quene-dì yaú núú ñúhú-dí-ăⁿ caca cuu tnaa-dì ìíⁿ ũú nduu.

⁴Te dătnùní ní xiní-í xñutnîí tîtnî xilé váha, te xiáⁿ xñucóo nchaa ñáyiu ní ngúndecu ndihi tnúhu ndee ìní cada ndáá cuéchi nchaa ñáyiu, te ní xiní-í xñndecu tnàhá cue ñáyiu ní xehndé-güedé dúcúⁿ-xi cuèndá sá ñí cáháⁿ-yu tnúhu Yá Ndiöxí, ndihi cuèndá sá ñí cáháⁿ váha-yu cuèndá Xítohó Jesucrístú. Te diu-ni ñáyiu-áⁿ cúŭ-yu ñáyiu ñá túú ní chîñuhú-yu quiti ní quene xití làmár-áⁿ, te ni ñà túú ní chîñuhú-yu sá ñí dándácú ñáyiu ní natava ñàhá-yu xii-dì, te ni ñà túú ní dàñá-yu mèè-yu quée-yu tnuní quiti-áⁿ chi ni tnèé-yu te ni ndàhá-yu ñá túú ní dàñá-yu quée tnuní-dì. Te ní xiní-í ní ndoto cue ñáyiu-áⁿ cuèndá tnàhá-yu cunùú-yu taxi tnùnî-yu ndihi Xítohó Jesucrístú úxí cièndú cuía. ⁵Te dava ñáyiu ní xíhí ñá túú ní ndòtó-yu, chi ndéé yàha úxí cièndú cuía te dătnùní ndotó-yu. Te ñáyiu ní xiní-í ní ndoto-áⁿ cúŭ-yu ñáyiu ní ndoto díhna nuu. ⁶iTe ío váha ní tnahá nchaa ñáyiu ní nduu táhú ñí ndoto díhna nuu!, chi cue ñáyiu-áⁿ ïo cùdiú-yu núú Yă Ndiöxí, te nchaa ñáyiu-áⁿ vă quîhîⁿ-yu núú ùhú núú ndàhú, te ñáyiu-áⁿ cúŭ-yu dútú ndécŭ-yu núú Yă Ndiöxí ndihi núú Xítohó Jesucrístú, te ñáyiu-áⁿ cúnùú-yu dàtná cúnùú Xítohó Jesucrístú, te cunuu ndihi ñahá-yu xii-gá úxí cièndú cuía.

⁷Te sátá ná yàha úxí cièndú cuía-ăⁿ te sácuíhná quee-xi núú yíndèdí nihnu-xi-áⁿ, ⁸te ngúíta tucu-xi dandàhú-xi nchaa ñáyiu xñndecu nihîí ñuyíú, te cuèi ñáyiu ñuú Gög, te cuèi ñáyiu ñuú Măgóg ducaⁿ quîhîⁿ-xi dandàhú ñàhá-xí xii-yu, te datàcá-xi nchaa ñáyiu cuèndá nàá-yu, te cuéhé víhî-yu dàtná cuéhé ñuhu cúchí làmár. ⁹Te nchaa ñáyiu-áⁿ tñî-yu ichi quîhîⁿ-yu ìíⁿ ichi sá cuàháⁿ núú cáá ìíⁿ yodo cahnu vihi, te sáá-yu núú xñndecu ñáyiu cùu cuèndá Yă Ndiöxí, te ñáyiu-áⁿ chidòcò-yu cue ñáyiu cùu cuèndá-gá-áⁿ ndihi ñuú-yu, te ñuú-áⁿ ïo cùu iní-gá, dico mee Yă Ndiöxí dangòyo-gá ñuhú cahmi-gá nchaa ñáyiu ducaⁿ chidoco ñaha xii ñáyiu cùu cuèndá-gá-áⁿ, te nchaa ñáyiu-áⁿ cuú. ¹⁰Te sácuíhná să dúcáⁿ dândahú ñàhá xii ñáyiu chidoco ñàha xii ñáyiu cùu cuèndá Yă Ndiöxí-áⁿ dàquée ñaha-gă xii-xi núú ñùhú núú ñùhú àzufré càyú-xi, te diu-ni xiáⁿ sa ñùhu quiti ní quene xití làmár, ndihi téé ní dándàhú ñáyiu ní xáhaⁿ-dĕ xii-yu sá càháⁿ-dé tnúhu Yá

Ndiöxí te ñá ndáá sá càháⁿ-dé tnúhu-gá, te xíaⁿ cuhuⁿ-xi ndoho-xi ni caa ni quíhíⁿ ndihi quití ní quene xití làmár, ndihi téè cächí sá càháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí te ñá ndáá sá càháⁿ-dé tnúhu-gá.

Cùndáá cuéchi ñáyi

11 Te ní xiní-í nútníi ìíⁿ xilé váha xilé cuixíⁿ, te núú xilé-áⁿ núcöo ìíⁿ Yaá. Te ndèhe Yaá-áⁿ nì ndóñúhú àndiu ndihi ñuyíú-a, te ducaⁿ ñí ndóñúhú-xí chi vá cùndècu-gá-xi. **12** Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í nchaa ñáyi ní xíhí ní cùu, ñáyi cùnuu ndihi ñáyi ñá túú cùnuu xínutnì-yu núú Yáà núcöo núú xilé váha-áⁿ, te Yaá-áⁿ cúú-gă Yă Ndiöxí, te òré-áⁿ ñí nandicá nchaa tutú núú yódó tnùnì nchaa nàcuáa ndùu sá ñí quide ìíⁿ ìíⁿ ñáyi-áⁿ, te ní nandicá tucu ingá tutú núú yódó tnùnì nchaa ñáyi ní naníhí tàhú, te nchaa ñáyi ní xíhí ní cùu xínutnì-yu núú Yă Ndiöxí cundáá cuéchi-yu, te nchaa nàcuáa ndùu nchaa cuéchi-yu yòdo tnunì núú nchaa tutú-áⁿ ducaⁿ cùndáá. **13** Te nchaa ñáyi ní xíhí xití ndute làmár, ndihi nchaa ñáyi ní xíhí núú ñuhu yìchí nchaa ñáyi-áⁿ cundáá cuéchi-yu nàcuáa ní quidé-yu ìíⁿ ìíⁿ-yu. **14** Te vitna te vá cùú-gă ñáyi chi ñá túú-gă tnúhu xíhí, te nchaa ñáyi ñuhu núú ñùhú núú càyú ñáyi-áⁿ cúú-yu ñáyi ní xíta nihnu ni caa ni quíhíⁿ. **15** Te ducaⁿ chi nchaa ñáyi ñá túú yòdo tnunì núú tütú núú yódó tnùnì nchaa ñáyi naníhí tàhú ní dáquèe ñaha Yă Ndiöxí xií-yu núú ñùhú núú càyú.

Andiu sàa ndihi ñuyíú sáá

21 **1** Te sátá dúcáⁿ te ní xiní-í andiu sàa ndihi ñuyíú sáá, te andiu sã ndécú dǐhna ndihi ñuyíú sà ndécú dǐhna ní ndóñúhú-xí, te tnàhá làmár ní ndóñúhú-xí. **2** Te yúhú té Juáa ní xiní-í ñúú Jerusalén sáá ñí quee-xi núú ndécú Yă Ndiöxí, te ñúú-áⁿ cúú-xí ñùú méé-gă, te ío vii càa chi càa datná cáá ìíⁿ ñadihí xíhí tnãndaha. **3** Te ní tecú dóho-í níhi ní cáháⁿ ìíⁿ sá ñí cáháⁿ andiu, te cächí-xi:

—Chí cùndèdóho ìíⁿ tnúhu na càháⁿ-í-a: Yá Ndiöxí ndécú ndìhi-gá cue ñáyi vitna, te ducaⁿ-nă cundecu ndihi ñaha-gă xií-yu, te diú-yu cùú-yu ñáyi cùu cuendá-gá, te vá ííⁿ ndùu ìíⁿ quíú-gă te dañá ñaha-gá xií-yu. **4** Te mee Yă Ndiöxí cada-gá sá ñà túú tnàhí-gá ná cani iní-yu cundecú-yu, te ni vã quìnì-gá-yu tnúhu xíhí, te ni vã quìnì-gá-yu tnúhu ndàhyú, te ni vã quìnì-gá-yu tnúhu ndìhú iní-xi, te ni vã quìnì-gá-yu tnúhu cùhú, chi nchaa sá ñí xiní-yu ñuyíú dǐhna vá quìnì-gá-yu vitna —duha cächí sá ñí cáháⁿ-áⁿ.

5 Te Yaá núcöo núú xilé váha-áⁿ ñí cachí tnúhu-gá xii-í, te cächí-gá:

—Yúhú quidè-í nàcuáa nduu saa nchaa sá cùndècu vitna. Te vitna chido tnùnì-n ìíⁿ núú tütú nchaa tnúhu sá ñí cáháⁿ-í-a, chi nchaa tnúhu-a cùu-xi tnúhu ndáá cuití —duha cächí-gá.

⁶Te dătnùní ní cachí tnúhu tucu-gá xii-í:

—Sa ní xínu cava nchaa chiùⁿ ní sani iní-í cada-í, te diu-ni yúhú cúu-í Yaá sa ndècu ndéé cútnàhá ní ngáva ñuyíú, te diu-ni-í cundecu-í ni caa ni quíhíⁿ. Te nchaa ñáyiu cuìní tuha ñaha xì-í te cada iní-yu sá dătná ndute cùu-xi sá cuãñaha tãhù-í xií-yu candeca-xi iní-yu ni caa ni quíhíⁿ. ⁷Te nchaa ñáyiu na cùndee iní yáha nándi sá ná yãha-yu sá cuendá-í, te ñáyiu-áⁿ nduu táhũ-yu cundecu váha-yu, te yúhú cuu-í Ndiöxí-yu, te ducaⁿ mée-yu cuú-yu déhe-í. ⁸Te nchaa ñáyiu na yúhú ndoho cuendá-í quíhíⁿ-yu núú ñùhú núú càyú ndihi ñáyiu ñá túú sàndáá iní ñáhá xì-í, ndihi ñáyiu quide nándi nchaa sá cuèhé sá dúhá, ndihi ñáyiu sàhni tnaha, ndihi ñáyiu ndècu ichi díí iní, ndihi ñáyiu quide nduu, ndihi ñáyiu chiñuhu nchaa sá cächí-yu cùu ndióxí ní cadúha cue téé ñuyíú-a, ndihi ñáyiu dàcuandehnde, nchaa ñáyiu ducaⁿ xíquide-áⁿ cuíta nihnú-yu chi quíhíⁿ-yu núú ñùhú núú ñúhú àzufré càyú-xi —duha ní cáháⁿ Yă Ndiöxí ní cachí tnúhu-gá xii-í.

Ñuú Jerusalén sáá

⁹Te núú ùsá espíritú xínehe tícùú ñùhú tnúhu ndòho, te ìⁿ-xi ní quixi-xi te cächí-xi:

—Taqùixi, te na dānehé ñáhà-í xii-n nchaa ñáyiu cùu cuendá Yaá cáá dătná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánicuèhé-güedé, ñáyiu-áⁿ cada iní-n sã cúũ-yu dătná ìⁿ xíchí cuéchí vìtna tnándaha, te ducaⁿ càda iní-n sã cúũ-yu chi cundecú-yu ndihi-gá —duha ní cachí tnúhu espíritú-áⁿ xii-í.

¹⁰Te òré quidé ñaha espíritú Yă Ndiöxí xii-í nacuáa cächí iní-xi, te espíritú néhé tícùú-áⁿ ndécá ñaha-xi xii-í cuásaá ìⁿ tindúú dùcúⁿ, te xíaⁿ ñí dánèhé núú ñáhá-xí xì-í ñuú Jerusalén te ñuú-áⁿ ñí quee-xi núú ndécú Yă Ndiöxí, te ñuú-áⁿ cúú-xí ñùú mée-gă. ¹¹Te ñuú-áⁿ ïo càhnu cuu-xi chi ducaⁿ ïo càhnu cuu mee-gá, te dătásaⁿ-xi dătná dătăsaⁿ yúú vãha sá nání jăspé yúú cáá dătná cáá vïdriú sá tũu ìngá xio ndàa sátá-xi. ¹²Te ni càndéé yuhu ñùú-áⁿ sũúní dùcúⁿ nchaa sá ñùhú dòco, te nchií úxúú yuyèhe-xi, te ndi tnahá ìⁿ ìⁿ yuyèhe-áⁿ xĩndecu ìⁿ caa espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiöxí. Te ndi tnahá ìⁿ ìⁿ yuyèhe-áⁿ yódó tnùní dũ ìⁿ caa xichi cue ñáyiu isràél. ¹³Te úní yuyèhe-xi nchií ndàa xio nacuáa quène nchícanhii, te úní tucu yuyèhe-xi nchií ndàa nacuáa quée nchícanhii, te úní tucu yuyèhe-xi nchií ndàa xio cuha nacuáa quène nchícanhii, te úní tucu yuyèhe-xi nchií ndàa xio datni nacuáa quène tucu nchícanhii. ¹⁴Te sá ñùhú dòco-áⁿ chi úxúú tnàhá yúú cúú cìmientú-xi, te ndi tnahá ìⁿ ìⁿ yúú-ăⁿ ndèé ìⁿ caa dũ cue téé ní cáháⁿ tnúhu Yaá cáá dătná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánicuèhé-güedé, te diu mee-gă ní táuchíúⁿ-gă ní cáháⁿ-güedé tnúhu-gá.

¹⁵Te espíritú sá càháⁿ ndihi ñaha xì-í-áⁿ néhé-xí ìⁿ sá cání ñí cuáha mee-ni dǐhúⁿ cuàáⁿ, te ndihi xíaⁿ chícùhá-xi ñuú-áⁿ, ndihi sá ñùhú dòco

ñuú-áⁿ, ndihi nchaa yuyèhe-xi. 16Te ñuú-áⁿ ìⁿ-ni nèhe-xi cuendá quèhéⁿ-xi ndihi cuendá càni-xi, te espíritú-áⁿ ní chicùhá-xi ndihi sá néhé-xí-áⁿ ñuú-áⁿ, te nèhe-xi ócó úú cièndú mĩl mètrú sá cání te ñuú-áⁿ ìⁿ-ni ducaⁿ nèhe-xi cuendá quèhéⁿ-xi, te ñuú-áⁿ ìⁿ-ni ducaⁿ nèhe-xi sá dùcúⁿ nchaa vehe càa ñuú-áⁿ. 17Te ñuú-áⁿ ní chicùhá-xi sá ñúhú dòco ñuú-áⁿ, te xíáⁿ néhé-xí ùnídico cúmí mètrú sá dùcúⁿ, te ní chicùhá-xi ñuú-áⁿ ñúhú chícùhá cue ñáyiú ñuyúú-a.

18Te sá ñúhú dòco-áⁿ ñí cuáha mee-ni yúú vǎha yúú sǎ nání jǎspé, te ñuú-áⁿ cúu-xí mèe-ni díhúⁿ cuàáⁿ, te càa datná cáá vídriú sá ño váha càndoo te túu ndàa ingá xio. 19Te ñuú-áⁿ ùxúú yúú cúu cìmientú sá ñúhú dòco-áⁿ ndèé ndí díhúⁿ núú yúú vii càa sátá-xi, te yúú díhna ndèé mee-ni yúú vǎha sá nání jǎspé sátá-xi, te yúú cúu ùú ndèé tucu ingá núú yúú vǎha sá nání zàfirú sátá-xi, te yúú cúu ùnì ndèé tucu ingá núú yúú vǎha sá nání ǎgatá sátá-xi, te yúú cúu cùmí ndèé ingá núú yúú vǎha sá nání èsmeraldá sátá-xi. 20Te yúú cúu ùhúⁿ ndèé tucu ingá núú yúú vǎha sá nání ònicé sátá-xi, te yúú cúu ìñú ndèé tucu ingá núú yúú vǎha sá nání còrnalíná sátá-xi, te yúú cúu ùsá ndèé tucu ingá núú yúú vǎha sá nání crìsólitú sátá-xi, te yúú cúu ùná ndèé tucu ingá núú yúú vǎha sá nání bèrilú sátá-xi, te yúú cúu ìⁿ ndèé tucu ingá núú yúú vǎha sá nání tòpacíú sátá-xi, te yúú cúu ùxí ndèé tucu ingá núú yúú vǎha sá nání crìsopásá sátá-xi, te yúú cúu ùxí ìⁿ ndèé tucu ingá núú yúú vǎha sá nání jàcintú sátá-xi, te yúú cúu ùxúú ndèé tucu ingá núú yúú vǎha sá nání àmatístá sátá-xi. 21Te ñuú-áⁿ ùxúú yuyèhe sá ñúhú dòco-áⁿ cúu-xí mèe-ni yúú vǎha sá nání pèrlá, te ndùu ñi yúú cúu ìⁿ ìⁿ yuyèhe-áⁿ. Te tnuú cáhnú ndècu xití ñuú-áⁿ cúu-xí mèe-ni díhúⁿ cuàáⁿ, te càa-xi datná cáá vídriú sá túu ndàa ingá xio.

22Te ní xiní-í sá ñà túú vèhe núú chíñùhu ñáyiú Dútú Ndiòxí cáá ñuú-áⁿ, chi mee-nǎ Dútú Ndiòxí Yáa quídé nchaa-ndi túhú sá vǎha ndècu ñuú-áⁿ, ndihi Yáa cáá ñuú-áⁿ ñúhú mbéé quití ní dánícuèhé-güedé. 23Te ñuú-áⁿ ñà túú-gǎ xíní ñùhu-xi nchíanchii dayèhé-xi, te ni yóó ñà túú-gǎ xíní ñùhu-xi, chi mee-nǎ Yǎ Ndiòxí dáyèhé-gá ñuú-áⁿ ndihi Yáa cáá ñuú-áⁿ ñúhú mbéé quití ní dánícuèhé-güedé. 24Te cue ñáyiú nchaa ñuú cáá ñuyúú, ñáyiú ní naníhí tàhú xíndecu ñuú-áⁿ dáyèhé-gá núú-yu, te nchaa cue téé yíndaha ñaha xíi-yu nèhe-güedé sá yíñùhu sá cúu-xí ñuú-áⁿ, te quíde cahnu ñaha-güedé xii-gá. 25Te yuyèhe ñuú-áⁿ ñà túú tnàhí nàndedí, te ñuú-áⁿ ñà túú tnàhí cùndiquíⁿ. 26Te nchaa ñáyiú nèhé-yu sá yíñùhu sá cúu-xí ñuú-áⁿ te quíde cahnú-yu Yá Ndiòxí. 27Te ñuú-áⁿ vǎ cúu cùndecu ni ìⁿ ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha, te ni ìⁿ ñáyiú ndehnde, te ni ìⁿ ñáyiú quíde sá ñà túú cùu váha iní Yǎ Ndiòxí vá cúu cùndecú-yu ñuú-áⁿ, chi mee-ni ñáyiú naníhí tàhú ñáyiú yòdo tnuní núú tütú Yáa cáá ñuú-áⁿ ñúhú mbéé quití ní dánícuèhé-güedé, mee-ni ñáyiú-áⁿ cundecú-yu ñuú-áⁿ.

22 ¹Te sáta dúcáⁿ te diu-ni espíritú-áⁿ ñí dánèhé núú ñáhá-xí xii-í yúte núú ñuhú ndute candoo canine, te ndute-áⁿ candeca-xi iní ñáyiu ni caa ni quíhíⁿ, te ndute-áⁿ quéé-xí mèi núú núcõo Yá Ndiõxí ndihi Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé. ²Te cuádava tnuú cáhnú yáha xití ñuú-áⁿ cáá yúte-áⁿ, te xio xio yuhu yúte-áⁿ níhnú yùtnu cuuⁿ sávidí-xi, te sávidí nchaa yutnu-áⁿ cúú tùcu-xi sá cándèca iní ñáyiu ni caa ni quíhíⁿ, te nchaa yutnu-áⁿ cúúⁿ sávidí-xi úxúú xito ìⁿ cuía chi ndi tnahá yóó cúúⁿ sávidí-xi, te nchaa ndaha-xi cùu-xi tátna sá cúú-xí nchàa ñáyiu. ³Te vá yõo ìⁿ-gá cada ìⁿ sá ñà túú cùu váha iní Yá Ndiõxí ñuú-áⁿ. Chi ñuú-áⁿ núcõo mee Yá Ndiõxí ndihi Yaá cáá dàtná cáá ìⁿ mbéé quiti ní dánícuèhé-güedé xítaxi tnùní-gá, te nchaa ñáyiu xínu cuechi núú-gá cada càhnu ñahá-yu xii-gá. ⁴Te nchaa ñáyiu-áⁿ cundehe núú-yu Dútú Ndiõxí, te tneé-yu cundéè dèu-gá. ⁵Te ñuú-áⁿ vǎ quíní-gá-yu niú, te ni vǎ cánèhe chiuⁿ-gá-yu ñuhú cutnùní núú-yu, te ni nchícanhii ñà túú-gǎ xíní ñuhu-xi dayehé ñuú-áⁿ chi mee Dútú Ndiõxí dáyèhé-gá, te ni caa ni quíhíⁿ cunúú-yu cundecú-yu ñuú-áⁿ.

Sa ta cùyatni nduu quixi tucu Xítohó Jesucristú

⁶Te sáta dúcáⁿ te ní cachí tnúhu espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndiõxí-áⁿ xii-í:

—Nchaandi túhú tnúhu-a cùu-xi mee-ni tnúhu ndáá cuiti. Te Yá Ndiõxí Yaá dácàhu iní nchaa cue téè càháⁿ tnúhu-gá nàcuáa cáháⁿ-güedé ní tendaha-gǎ ìⁿ espíritú xínú cuèchi núú-gǎ ní quixi-xi ní dánèhé-xi nchaa ñáyiu xínu cuechi núú-gǎ nchaa nàcuáa cada-gá, te vá cùyàa-gá ducaⁿ càda-gá —duha càchí espíritú-áⁿ.

⁷Te ní cáháⁿ Xítohó Jesucristú, te càchí-gá:

—íío ndíhi quixi tucu-í!

’iTe ío váha tnahá nchaa ñáyiu tnèi nchaa tnúhu càháⁿ Yá Ndiõxí yódó tnùní núú tütú-a! —duha càchí-gá.

⁸Te yúhú té Juáá ní tecú dóho-í nchaa nàcuáa ní ngódó tnùní núú tütú-a, te ní xíní núú-í nchaa nàcuáa cada-xi ndéé cuèé-gá. Te sáta dúcáⁿ ñí cuu te ní ngüíñí xítì-í núú espíritú sá ñí dánèhé núú ñáhá nchàa xíáⁿ cuèndá chiñuhu-í-xi ni cùu. ⁹Te ní cachí-xi:

—Vá dúcáⁿ càda-n, chi yúhú dícó xínú cuèchi-í núú Yá Ndiõxí dàtná cúú yòhó ndihi nchaa dava-gá ñáyiu ndècu ndíhi-n ichi-gá càháⁿ-ndó tnúhu-gá, ndíhi nchaa ñáyiu tnèi nchaa tnúhu ndéè núú tütú-a, te xíáⁿ càchí-í sá vǎ dúcáⁿ càda-n, chi mee Yá Ndiõxí ducaⁿ chiñuhu-n-gá —càchí espíritú-áⁿ xii-í.

¹⁰Te ní cachí tnúhu tucu-xi xii-í, te càchí-xi:

—Vá chídähu-n nì ìíⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndèé núú tütú-a, chi sa ní cuyatni cada-xi nchaa nàcuáa ndèé tnuní. ¹¹Te dañá sã ncháá ñáyiu ndècu ichi cuehé ichi duha na cùndecu-ní-yu ichi-áⁿ, te ducaⁿ-ni dàña-n nchaa ñáyiu quìde nándi-gá nchaa sá cuèhé sá dúhá ná càda nahi-ní-yu nchaa sá cuèhé sá dúhá sàni iní-yu, te nchaa ñáyiu quìde váha te ducaⁿ-ni na càda váha-yu cundecú-yu, te nchaa ñáyiu quìde nchaa nacuáa cùu váha iní Yã Ndiöxí te ñiu-ni ducaⁿ na càdá-yu cundecú-yu —duha càchí espíritú-áⁿ.

¹²Te ní cachí Xítóhó Jesucrístú:

—Cundedóho-n tnúhu na càháⁿ-í-a. Ío ndíhi quixi tucu-í, te canehe-í nchaa sá ndúú tãhú ñáyiu quixi, te nàcuáa ndùu chiuⁿ ní quidé-yu ìíⁿ ííⁿ-yu te ducaⁿ cùnduu sá cuãñaha-í nduu táhü-yu. ¹³Te yúhú cùu-í Yaá sa ndècu ndéé cùtnàhá ní ngáva ñuyíú, te ñiu-ni-í cundecu-í ni caa ni quíhíⁿ —duha càchí-gá.

¹⁴Te váha táhü nchaa ñáyiu sa ní nduu ndoo ní nduu nine iní-xi, chi ñáyiu-áⁿ nì nduu táhü-yu quíhu-yu xítí ñuú-áⁿ, te caxí-yu sávidí yutnu nùtní-áⁿ te xíãⁿ candeca-xi iní-yu ni caa ni quíhíⁿ. ¹⁵Te ñuú-áⁿ vã cúu quíhu ni ìíⁿ ñáyiu ndècu ichi cuehé ichi duha, ni cuè ñáyiu quìde nduu, te ni cuè ñáyiu ndècu ichi díí iní, te ni cuè ñáyiu sàhni tnaha ñáyiu-xi, te ni cuè ñáyiu chìnuhu nchaa sá nì cadúha cue téé ñuyíú-a càchí-yu cùu ndióxí, te ni cuè ñáyiu tnàhá iní dacuàndehnde, te ni ìíⁿ ñáyiu ducaⁿ xíquide vá ndúú tãhü-yu quíhu-yu xítí ñuú-áⁿ.

¹⁶Te ní cáháⁿ tucu Xítóhó Jesucrístú, te càchí-gá:

—Yúhú Xítóhó Jesucrístú ní tendaha-í espíritú xínú cuèchi núu-í cuendá cachí tnúhu-xi xii-n nàcuáa ndùu tnúhu cùñaha-n xii nchaa ñáyiu ndècu ndíhi-n ichi-í dácuaàha tnúhu-í ìíⁿ ìíⁿ ñuú. Te yúhú cùu-í mei ñàní tnàhá ndíi Dàvií, te cada iní-n sã cùu-í dàtná ìíⁿ chódíní quiti quène datneé —duha càchí-gá.

¹⁷Te nchaa ñáyiu cùu cuendá Xítóhó Jesucrístú Yaá cáá dàtná cáá ìíⁿ mbéé quiti ní dánicuehé-güedé, ñiu-ni ñáyiu-áⁿ cúü-yu ñáyiu cada iní-ó sã cúü-yu ìíⁿ ñadíhí xíchí tnãndaha ndíhi ñaha xii-gá, te ñáyiu-áⁿ ìíⁿ-ni càháⁿ-yu ndíhi Espíritú Yã Ndiöxí, te xãhãⁿ-yu ndíhi Espíritú-gá xii nchaa dava-gá ñáyiu:

—Chí táquixi —cachí-yu xãhãⁿ-yu ndíhi Espíritú Yã Ndiöxí.

Te nchaa ñáyiu ducaⁿ ndèdóho tnúhu-áⁿ vitna, te xini ñuhu-xi ducaⁿ cáháⁿ-yu tnàhá-yu cùñahá-yu xii nchaa dava-gá ñáyiu-áⁿ, te nchaa ñáyiu cuení tuha ichi-gá te na quixí-yu, te dícó ducaⁿ cùu táhü-yu sá cándèca iní-yu ni caa ni quíhíⁿ.

¹⁸Te nchaa nchòhó ñáyiu ndèdóho nchaa nàcuáa càháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndèé núú tütú-a càháⁿ-í dóho-ndo. Te núu ìíⁿ ñáyiu na còdo-gá tnúhu chido tnùní-yu núú tütú-a, te Yá Ndiöxí ío dandòho ñaha-gá xii-yu chi yáha-yu

nchaa tnúndòho yodo tnuní núú tütú-a te núu ducaⁿ na càdá-yu. **19**Te núu ìíⁿ ñáyiú na chídáhu dava tnúhu Yá Ndiöxí ndèé núú tütú-a te ñáyiú-áⁿ vǎ ndúú tǎhǔ-yu cundecú-yu ñuú-gá, te ni vǎ ndúú tǎhǔ-yu sá cándèca iní-yu nì caa nì quíhíⁿ dàtná yódó tnùnì núú tütú-a.

20Te Xítohó Jesucrìstú Yaá càháⁿ sá ncháá tnúhu-a cùu-xi tnúhu ndáá nì cáháⁿ-gá nì tecú dóho-í, te càchí-gá:

—Ndáá sá ìo ndǐhì quixi tucu-í —duha càchí-gá.

Te yúhú nì xáhaⁿ-ǐ xii-gá:

—Ducaⁿ na cùnduu, taquìxi yohó Xítohó Jesucrìstú —duha nì xáhaⁿ-ǐ xii-gá.

21Te Xítohó Jesucrìstú ío na chìndee chitúu ñaha-gǎ xii-ndo nchàa-ndo. Te ducaⁿ na cùnduu. Te ío chí cádá ndèe iní-nǎ vitna.